

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΔΡΑΣΗ - ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Έτος 2^ο - Τεύχος 8 (Δ' Τρίμηνο 1987: Οκτώβρ. - Νοέμβρ. - Δεκέμβρ.)

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

- Βασ. Ιλαντζή: 40 χρόνια προσφοράς της Συνεταιριστικής Ένωσης Καπνοπαγωγών Ελλάδας (ΣΕΚΕ) 185
- Θέσεις - Απόψεις 201
- Β. Λ. - Δ.: Διεθνείς Οργανώσεις στην Υπηρεσία των Συνεταιρισμών 205
- Σωτ. Αγαπητίδη: Κιμπεύς. Ένας ιδιότυπος συνεργατικός θεσμός 213
- Γ. Σελλικιανάκη: Μερικές σκέψεις και σχέδια με αφορμή τη δήλωση του κ. Διοικητού ΑΤΕ για τα χρέη των Συνεταιρισμών 220
- Ο Συνεργατισμός στην Κύπρο 225
- Η Γενική Συνέλευση της Εταιρείας Φίλων του Συνεργατισμού 230
- Β. Λαμπροπούλου - Δημητριάδου: Επίκαιρη Συνεταιριστική Νομοθεσία 233
- Τροποποιήσεις των Νόμων 1541)1985 και 504)1976 239
- Ανακοίνωση της Ο.Σ.Υ.Γ.Ο. 243
- Συνεταιριστικές και Αγροτικές Ειδήσεις 245
- Ευρετήριο ύλης 1987 246

Revue Cooperative «SINETERISTIKI PORIA» Cooperative Review

25, Koumoundourou str. - Athens 104 37

Sommaire a page 248 - Table of contents page 248

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

προσφέρει τη σιγουριά της ολοκληρωμένης κάλυψης σε όλους τους ζωτικούς κλάδους και εξασφαλίζει:

- τη γρήγορη και πρόθυμη εξυπηρέτηση
- την αντικειμενική και δίκαιη αποζημίωση
- τον σεβασμό και την πλήρη κατανόηση προς τους ασφαλισμένους.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

- Από το 1978, η πρώτη και η μόνη αμιγής Συνεταιριστική Ασφαλιστική Εταιρία στην Ελλάδα, με αποκλειστικούς μετόχους 60 Συνεταιριστικές Οργανώσεις και με κεφάλαια και αποθεματικά πάνω από 300 εκατομμύρια δραχμές.
- Αντασφαλιστική κάλυψη από τα μεγαλύτερα διεθνή συνεταιριστικά και ιδιωτικά αντασφαλιστικά συγκροτήματα.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

Κεντρικά Γραφεία:

Ακαδημίας και Γ. Γεργαδίου 8 - Αθήνα, Τηλ. 36.42.611 - 15

Υποκατάστημα Θεσσαλονίκης:

Τσιμισκή 17 - Θεσσαλονίκη - Τηλ. 268.503

Πρακτορεία και γραφεία σ' όλη την Ελλάδα και στις Ενώσεις των Γεωργικών Συνεταιρισμών.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΔΡΑΣΗ — ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ — ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Τεύχος 8 (Δ' Τρίμηνο 1987: Οκτώβριος, Νοέμβριος, Δεκέμβριος)

40 ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΤΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΠΝΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ (ΣΕΚΕ) *

Του ΒΑΣ. ΙΛΑΝΤΖΗ

Με θαυμάσια συγκίνηση παίρνω το λόγο, ως παλαιόμαχος Ξανθιώτης συνεταιριστής και ως ο τελευταίος που απόμεινε στην υπηρεσία της ΣΕΚΕ, απ' τα πρώτα συνεταιριστικά στελέχη, που την επάνδρωσαν και εργάστηκαν για τη θεμελίωση και οργάνωσή της, με το τιμητικό τώρα αξίωμα του Ειδικού Συμβούλου της, για να σας απευθύνω θερμό φιλικό και συνεταιριστικό χαιρετισμό και να παρουσιάσω το χρονικό των 40 χρόνων της ΣΕΚΕ, στα κύρια σημεία του. Το χρονικό αυτό, ίπου το έζησα από κοντά και έντονα, με εξαίρεση τα 7 χρόνια της στρατιωτικής δικτατορίας που απολύθηκα και επανήλθα στη θέση μου του Γενικού Διευθυντού, μετά την κατάρρευσή της.

Το Δ.Σ. της ΣΕΚΕ, τηρώντας την παράδοση να γιορτάζεται κάθε 10 χρόνια η επέτειος της ιδρύσεώς της, αποφάσισε να οργανώσει τη σημερινή εκδήλωση εδώ στην όμορφη Ξάνθη, Ακρόπολη του Συνεργατισμού, για να τιμήσει την 40ή επέτειό της και να τιμήσει επίσης, να τιμήσωμε, τη μνήμη του Ξανθιώτη, ιδρυτή και πρώτου προέδρου της, **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗ**.

Είναι θαυμάσια η ατμόσφαιρα εορτασμού των 40 χρόνων της ΣΕΚΕ, γιατί τη σκιάζει το θαρύ πένθος μας, το πένθος όλης της συνεταιριστικής οικογένειας για το θάνατο του αγαπημένου, του Μεγάλου Προέδρου μας Αλεξάνδρου Μπαλτατζή, καταξιωμένου αγροτικού ηγέτη, πρωτοπόρου και πραγματοποιοού συνεταιριστή, στη μνήμη του οποίου στρέφεται, την επίσημη αυτή στιγμή, με ευλάβεια, η σκέψη όλων μας.

Δεν ταιριάζει σε μένα, στενό συγγενή του, να εξάρω τις αρετές του, την προσφορά του στην οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική πρόοδο της Ξάνθης και τη γενικότερη κοινωνική προσφορά του για την ανύψωση των αγροτών και εργαζομένων, που ήταν το κοινωνικό ιδανικό του, πράγματα ευρύτερα γνωστά για τα οποία μίλησαν άλλοι. Δεν μπορώ όμως, ειμή να αναφερθώ στην προσφορά του στη ΣΕΚΕ και στον καπνοπαραγωγικό μας κόσμο που συνδέεται με το θέμα μου. Και πρώτα για τον καπνοπαραγωγικό κόσμο. Όλα τα μέτρα που πάρθηκαν, για την ενίσχυση των καπνοπαραγωγών, στις ζοφερές ημέρες των πρώτων μεταπολεμικών χρόνων, όπως κυρίως είναι, η διάθεση σημαντικού μέρους απ' το προϊόν της εκποίησης των καπνών λείας πολέμου (της Βουλγαρικής κατοχής) στους καπνοπαραγωγούς της Ανατ. Μακεδονίας και Θράκης, η διάθεση, επίσης σημαντικού μέρους της συναλλαγματικής διαφοράς στους καπνοπαραγωγούς, που προέκυψε λόγω της ανατιμήςσεως του δολλαριού (το 1950) απ' τις εξαγωγές καπνών, που τη διεκδικούσαν ολόκληρη, οι εξαγωγείς καπνέμποροι, η αύξηση των δανείων της Αγροτικής Τραπεζής που χορηγούντο με το σταγονόμετρο — περιστατικό για το οποίο, η ηγεσία της Καπνεμπορικής Ομοσπονδίας Ελλάδος μίλησε τον Μπαλτατζή, Πρόεδρο της ΠΑΣΕΓΕΣ και τον κάθισε στο σκαμνί ως κατηγορούμενο, για-

(*) Το κείμενο αποτελεί την ομιλία του κ. Β. Ιλαντζή στην εκδήλωση που έγινε στην Ξάνθη στις 29.11.1987.

τί την κατήγγειλε δημόσια, ότι παρενέβαινε στην Τράπεζα, για να μη χορηγήσει συμπληρωματικά πλασματικά δάνεια και εξαναγκασθούν οι καπνοπαραγωγοί να πουλήσουν όσα - όσα τα καπνά τους - στους καπνεμπόρους — όπως επίσης και τα σημαντικότερα μέτρα που πάρθηκαν μεταπολεμικά, για την προστασία του καπνού και των καπνοπαραγωγών, όπως κυρίως είναι η καθιέρωση του θεσμού των τιμών ασφαλείας, το πριμ των καπνοπαραγωγών, οι κρατικές συγκεντρώσεις των αδιαθέτων παραγωγικών καπνών και ο θεσμός των συνεταιριστικών υποτροφιών, όλα αυτά, φέρνουν την σφραγίδα του ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗ, είτε ως πρόεδρου της ΠΑΣΕΓΕΣ, της ΚΥΔΕΠ και της ΣΕΚΕ είτε ως ηγέτου του κόμματος Αγροτών και Εργαζομένων, είτε και ως Υπουργού Γεωργίας, επί Κυβερνήσεως Γεωργίου Παπανδρέου.

Κλείνοντας την αναφορά μου για τον εκλιπόντα, θέλω να ευχαριστήσω θερμά όλους όσους καθ' οιονδήποτε τρόπο τίμησαν τη μνήμη του και είναι πολλοί αυτοί ανά το πανελλήνιο. Ιδιαίτερα, θέλω να ευχαριστήσω τον Σεβ. Μητροπολίτη Ξάνθης κ. Αντώνιο, για την αγάπη με την οποία περιέβαλε τον Πρόεδρο — όπως τον αποκαλούσε — που του την ανταπέδιδε, με το βαθύ σεβασμό του, καθώς και για την τιμητική παρουσία του στην εκδήλωσή μας αυτή.

Ιδιαίτερα επίσης θέλω να ευχαριστήσω τον Δήμαρχο, τον αγαπητό κ. Κ. Μπένη και τα αξιότιμα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου Ξάνθης για την ομόφωνη απόφαση την οποία πήραν, να δώσουν το όνομα «Αλέξανδρος Μπαλτατζής» σε κεντρική πλατεία της πόλεως, όπου θα στηθεί η προτομή του, καθώς και τον αξιότιμο Νομάρχη Ξάνθης Κ. Γκαγκά ο οποίος περιέβαλε με την έγκρισή του την απόφαση αυτή. Στρέφεται επίσης τη στιγμή αυτή η σκέψη μου, με πολύ αγάπη στους συναδέλφους και συνεργάτες, οι οποίοι εργάστηκαν, μόχθησαν και με θυσίες έβαλαν το λιθάρι τους για να γίνει το λαμπρό αυτό οικοδόμημα που λέγεται ΣΕΚΕ. Τους απευθύνω ένα μεγάλο ευχαριστώ. Στρέφεται τέλος η σκέψη μου με σεβασμό στον καπνοπαραγωγικό κόσμο, ο οποίος συνειδητοποιώντας απ' την πρώτη στιγμή, ότι η ΣΕΚΕ είναι δική του οργάνωση, την περιέβαλε με την εμπιστοσύνη και την υποστήριξή του, καθώς επίσης και στον καπνεργατικό κόσμο ο οποίος στα πλαίσια μιας στενής και ειλικρινούς συνεργασίας την συμπαροστάθηκε και την συνέτρεξε στο έργο της.

Είναι θαυρειά επίσης η ατμόσφαιρα της σημερινής εκδηλώσεως μας, και για ένα άλλο δευτερεύοντα λόγο, γιατί λόγω των δυσμενών καπνικών συγκυριών και εξελίξεων, η ΣΕΚΕ τα τελευταία χρόνια αντιμετωπίζει σοβαρές δυσκολίες στον εξαγωγικό τομέα που μειώνει το δυναμισμό της και περιορίζει το δημιουργικό της ρόλο και το δημιουργικό της έργο.

Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα με τη σειρά, για να δούμε την εξέλιξη της προσπάθειας της ΣΕΚΕ στη μακρά διαδρομή της, τα επιτεύγματά της και τη σημερινή της κατάσταση.

Η ΠΡΩΤΗ ΕΙΚΟΣΑΕΤΙΑ

Λέγεται, ότι η ιστορία διδάσκει και προβληματίζει. Θ' αναφερθώ πρώτα στην ιστορική περίοδο της πρώτης 20ετίας της ΣΕΚΕ (1947 - 1967).

Η ΣΕΚΕ ιδρύθηκε στα μέσα του 1947 με τη νομική μορφή της Ανώνυμης Συνεταιριστικής Εταιρείας, θεσμό πρωτοεισακτο στη χώρα μας, πολύ γνωστό όμως και καθιερωμένο στις αναπτυσσόμενες συνεταιριστικά χώρες της Ευρώπης, για να έχει έτσι την απαιτούμενη εμπορική ευελιξία στο δύσκολο τομέα του εξαγωγικού καπνεμπορίου. Ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του Αλεξάνδρου Μπαλτατζή, Προέδρου της ΠΑΣΕΓΕΣ και της ΚΥΔΕΠ, με την ουσιαστική συμβολή των δύο αυτών κορυφαίων συνεταιριστικών οργάνωσεων και τη συμμετοχή 14 καπνοπαραγωγικών ενώσεων Συνεταιρισμών, εκ των οποίων 7 της Ανατ. Μακεδονίας και Θράκης, 4 της Κεντρικής και 3 της Δυτικής Μακεδονίας και 3 της υπόλοιπης Ελλάδος (Θηβών,

Μεσολογγίου και Χίου), καθώς και 2 καπνοπαραγωγικών συνεταιρισμών Κατερίνης, που εκάλυψαν μαζί με την ΚΥΔΕΠ το αρχικό μετοχικό κεφάλαιό της, που ανήρχετο σε 2 δισεκατομμύρια πληθωρικές δραχμές, ποσό που αντιπροσώπευε μετά τη νομισματική μεταρρύθμιση και την περικοπή των τριών μηδενικών, 2 εκατομμύρια περίπου δραχμές.

Ιδρύθηκε σε εποχή κατά την οποία στα κατ' εξοχήν καπνοπαραγωγικά διαμερίσματα της χώρας, επικρατούσαν η ένδεια και η απογοήτευση, στη δε καπναγορά μας το χάος, η ασυδοσία και η εκμετάλλευση, λόγω αφ' ενός του τέλειου αφανισμού κατά την περίοδο της κατοχής του κλάδου της καπνοπαραγωγής κι αφ' ετέρου της ελλείψεως στοιχειώδους κρατικής μέριμνας για τον καπνό και τους καπνοπαραγωγούς. Τον τελευταίο χρόνο της κατοχής, το 1944, η συνολική παραγωγή καπνών της χώρας μας ανήρχετο σε 22.000 τόνους. Το μεγαλύτερο μέρος της παραγομένης ποσότητας καπνών κατά την περίοδο της κατοχής, εδημεύετο απ' τις κατοχικές αρχές.

Στην εμπνευσμένη ομιλία του κατά τον εορτασμό των 30 χρόνων της ΣΕΚΕ που έγινε στη Θεσσαλονίκη, ο Αλέξανδρος Μπαλτατζής είπε, σχετικά με την ίδρυση της ΣΕΚΕ τα εξής:

«Το 1945 ως Πρόεδρος της ΠΑΣΕΓΕΣ με τους συνεργάτες μου, πείσαμε την τότε Κυβέρνηση Σοφούλη της οποίας Υπουργός Εθν. Οικονομίας ήταν ο αξιωματικός Γ. Βοραζάνης, βουλευτής Δράμας, ο Οργανισμός Καπνού να έχει παρεμβατικό χαρακτήρα. Στη Διοίκηση του Οργανισμού να μετέχουν οι καπνοπαραγωγοί με το ήμισυ των συμβούλων του για να επιβεβαιώνεται αποφασιστικά απ' τον ενδιαφερόμενο κόσμο κι όχι να είναι ο κόσμος αυτός φτωχός συγγενής, όπως δυστυχώς συμβαίνει τα τελευταία χρόνια. Ο καπνοπαραγωγικός κόσμος οφείλει να αγωνιστεί για να καταλάβει με τη δύναμή του τη θέση που του ανήκει. Μετά τις εκλογές του 1946, η Κυβέρνηση του Λαϊκού Κόμματος υπό την πίεση του καπνεμπορίου απέσυρε το Νόμο αυτό του Βοραζάνη και τον ξέσχισε. Τότε σκέφθηκα, τί έπρεπε να κάνουμε; Κατέληξα να προχωρήσουμε σε δική μας οργάνωση, στη βάση της αυτοπροστασίας, σε συνεταιριστική βάση. Έτσι ιδρύθηκε η ΣΕΚΕ. Η ΣΕΚΕ πέτυχε περισσότερο απ' ό,τι αναμενόταν. Πρέπει να σας πω ότι δεν πρέπει να θασίζομαστε σε κανένα. Πρέπει να θασίζεστε προπαντός στους εαυτούς σας, στις οργανώσεις σας, στη δύναμή σας. Μπορεί στην πορεία το συνεταιριστικό και αγροτικό κίνημα να δέχεται άλλους απειλές και άλλους μειδιάματα. Δεν πρέπει να μας πτοούν οι απειλές και να μας παρασύρουν τα μειδιάματα. Ακολουθούμε το σωστό δρόμο, το δρόμο που θα οδηγήσει στην εξυπηρέτηση των συμφερόντων του αγρότη και στη χειραφέτησή του. Ουδέποτε υπέταξα το συνεταιριστικό κίνημα στο κόμμα. Επειδίωξα πάντοτε οι πολιτικές καταστάσεις να υπηρετήσουν το συνεταιριστικό κίνημα. Ουδέποτε τσαλακώσα και θα τσαλακώσω, όσο εξαρτάται από μένα, το συνεταιριστικό κίνημα για οποιαδήποτε σκοπιμότητα».

Τα μεστά αυτά λόγια του Μπαλτατζή, θγαλμένα απ' την πείρα και το πιστεύω του, που δίνουν το νόημα της ΣΕΚΕ, ενέπνεαν όλα τα στελέχη της, αιρετά και υπαλληλικά στη σκληρή κοινή προσπάθεια για την υλοποίηση των στόχων της και πρέπει να μείνουν ως ιερές παρακαταθήκες για τους νεωτέρους.

Σκοποί της ΣΕΚΕ, ορίσθηκαν δια του Καταστατικού της, η εμπορία των καπνών σε φύλλα και η βιομηχανοποίηση του καπνού για την κατασκευή τσιγάρων.

Με την ιδρυτική διακήρυξη του πρώτου Δ.Σ. της ΣΕΚΕ της 2 Ιανουαρίου 1948, που απευθύνθηκε προς όλες τις συνεταιριστικές οργανώσεις των καπνοπαραγωγικών περιφερειών, καθόρισε τους στόχους, τις μεθόδους εργασίας και τις βασικές κατευθύνσεις και επιδιώξεις της ΣΕΚΕ, που έχουν ως εξής:

1ο) Να βοηθήσει τους καπνοπαραγωγούς, συμβάλλοντας στη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για την ενίσχυση της διαπραγματευτικής ικανότητάς τους

και τη διάθεση του προϊόντος τους υπό τους καλλίτερους, δυνατόν, όρους και να συμβάλει επίσης στην αύξηση των εξαγωγών και θελτώση των εμπορικών όρων της εξαγωγής καπνών.

2ο) Να συμβάλει στην ανάπτυξη του συνεταιριστικού καπνεμπορίου, με την βαθμιαία ενεργοποίηση των καπνικών συνεταιριστικών οργανώσεων στην τεχνημπορική αξιοποίηση της παραγωγής των μελών τους και γενικότερα να συμβάλει στην ανάπτυξη της συνεταιριστικής μας κινήσεως.

Με ειρωνικά σχόλια υποδέχθηκαν την ίδρυση της ΣΕΚΕ οι καπνεμπορικοί κύκλοι, με πολύ σκεπτικισμό και απαισιοδοξία οι έγκυροι οικονομικοί κύκλοι και με μεγάλες προκαταλήψεις και επιφυλάξεις οι μεγάλοι ξένοι αγοραστές. Όλοι προεξοφλούσαν την αποτυχία και το σύντομο ναυάγιό της. Ήταν πράγματι παράτολμο, παρακινδυνευμένο το εγχείρημα, γιατί πέρα απ' τις δυσμενείς καπνικές συνθήκες, η ΣΕΚΕ, με ελάχιστα οικονομικά μέσα, χωρίς επαρκή υποδομή και πείρα, έκαμε το μεγάλο αυτό συνεταιριστικό άλμα, αγοράζοντας μάλιστα απ' τον πρώτο κι όλας χρόνο, δηλαδή το 1948 (εσοδ. 1947) την εντυπωσιακή για την εποχή εκείνη ποσότητα των 5.500 τόννων καπνών κάτω απ' την πίεση να συμβάλει στην ομαλή λειτουργία της καπναγοράς και την απορρόφηση ολόκληρης της παραγωγής. Και το πέτυχε.

Η ΣΕΚΕ πολέμηθηκε από θεούς και δαίμονες και πολέμησε σκληρά, όσο και μιιά άλλη συνεταιριστική οργάνωση, γιατί έθιγε πολλά και μεγάλα συμφέροντα. Η ζωή της στα πρώτα 6-7 χρόνια ήταν αγχώδης, μαρτυρική, επισφαλής.

Θα αναφέρω τα κυριότερα περιστατικά που την έφεραν στο χείλος της καταστροφής και τα μέτρα χάρη στα οποία διασώθηκε, περιστατικά που αποτελούν ορόσημα στην εξέλιξή της και δεν πρέπει να τα ξεχνούμε.

Πρώτο. Το 1950

Η θετική γνωμοδότηση την οποία εξέδωσε, κατά πλειοψηφία, η ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, επί ερωτήματος που του υπέβαλε το Υπουργείο Γεωργίας, εάν δηλαδή είναι νόμιμος η σύσταση Ανωνύμων Εταιρειών υπό Γεωργικών Συνεταιρισμών, ερώτημα το οποίο προκάλεσε ο τότε Διοικητής της Αγροτικής Τράπεζας Κ. Βερροϊόπουλος, φανατικός κομματάρχης του Λαϊκού Κόμματος, μένεα πνέων κατά του Αλεξάνδρου Μπαλτατζή, Προέδρου της ΠΑΣΕΓΕΣ, γιατί δεν μπόρεσε να τον παρασύρει σε συνεργασία με το Λαϊκό Κόμμα και στράφηκε κατά της ΣΕΚΕ, με την επιδίωξη να εκδοθεί αρνητική γνωμοδότηση η οποία θα συνεπήγετο τη διάλυσή της, ως παρανόμως συσταθείσα Εταιρεία.

Πρέπει στο σημείο αυτό να παρατηρήσω με την μακρά πείρα μου, ότι η ΣΕΚΕ με φορέα οιασδήποτε άλλης νομικής μορφής, δεν θα μπορούσε να σταθεί στο σκληρό ανταγωνισμό, στο δύσκολο τομέα του εξαγωγικού καπνεμπορίου.

Δεύτερο. Το 1951.

Η διόγκωση των αδιαθέτων αποθεμάτων της καπνών, λόγω του μπουκόταξ που της είχαν κηρύξει οι μεγαλύτερες ξένες καπνοβιομηχανίες, οι οποίες έλεγαν, «γιατί να αγοράσουμε απ' τη ΣΕΚΕ καπνά, αφού αυτή ανεβάζει τις τιμές», που την οδήγησε σε αδιέξοδο, με κίνδυνο να διακοπεί η χρηματοδότησή της, αδιέξοδο απ' το οποίο κατόρθωσε να θγει ύστερα από μεγάλες προσπάθειες, με το άνοιγμα της αγοράς της Ανατ. Γερμανίας — πρώτης μεταξύ των Ανατολικών χωρών — στην οποία διχχεύτηκε, με σύνθετους εμπορικούς συνδυασμούς (ανταλλαγές, εισαγωγές κλπ.) το μεγαλύτερο μέρος των παθητικών αποθεμάτων καπνών της.

Τρίτο. Το 1953.

Η διακοπή της χρηματοδοτήσεως της ΣΕΚΕ για αγορές καπνών απ' την Αγροτική Τράπεζα — αποκλειστικής χρηματοδοτριάς της μέχρι την εποχή εκείνη — σε εκτέλεση αποφάσεως της Νομισματικής Επιτροπής, στα πλαίσια του προγράμματος της Κυβερνήσεως του Ελληνικού Συναγερμού «περί αποπαρεμβατισμού», μέτρο που εστρέφετο κατά της ΣΕΚΕ και την οδήγησε και πάλι σε αδιέξοδο, απ'

το οποίο κατόρθωσε να θγει με την ανάληψη της χρηματοδοτήσεώς της απ' τις εμπορικές τράπεζες (Εθνική, Εμπορική, Ιονική) χάρη στην αξιοπιστία και το καλό όνομα που είχε δημιουργήσει στην καπναγορά.

Τέταρτο. Το 1954.

Η εξασφάλιση της δανειοδοτήσεώς της απ' την μεγάλη Τράπεζα των ΗΠΑ BANK OF AMERICA, στα πλαίσια της μακροπρόθεσμης και επιτυχημένης εμπορικής συνεργασίας της με το συγκρότημα της ευφήμως γνωστής στην Ελλάδα Αμερικανικής καπνεμπορικής εταιρείας STANDARD COMMERCIAL TOBACCO COMPANY, που την ίδρυσε και την διήυθνε ο δυναμικός Ελληνοαμερικανός Ευριπίδης Κεχαγιάς, Πόντιος την καταγωγή.

Χάρη στη δανειοδότηση αυτή η ΣΕΚΕ μπόρεσε ν' αντιμετωπίσει το ταμειακό αδιέξοδο, στο οποίο περιήλθε λόγω των αυξανόμενων σταθερά χρηματοδοτήσεών της προς τις 6 θυγατρικές εταιρείες της (ΣΠΕΚΑ, ΚΕΤΑΜ, ΟΕΓΕ, ΕΤΕΑ, ΓΕΜ, ΣΟΒ, Κοινοπραξία Τρακτέρ ΖΕΤΟΡ), που ασκούσαν εισαγωγικό - εσωτερικό εμπόριο, για την εξυπηρέτηση των ανταλλαγών και εισαγωγικών εργασιών της απ' την Ανατ. Γερμανία, τη Σοβ. Ένωση και την Τσεχοσλοβακία (τρακτέρ, αυτοκινήτων, θαρέων μηχανημάτων, υφασμάτων και άλλων βιομηχανικών προϊόντων).

Μετά την παράκαμψη των σκοπέλων αυτών και το σπάσιμο του μπουμποτάζ των Αμερικανικών Καπνοβιομηχανιών, άρχισε να πνέει ούριος άνεμος για τη ΣΕΚΕ.

Δρώσα πάντοτε σε συνάρεια με τα καλώς νοούμενα συμφέροντα των καπνοπαραγωγών και το εθνικό καπνικό συμφέρον, σε ανταγωνιστικό επίπεδο, αυτοδύναμα, χωρίς καμιά Κρατική εύνοια ή ενίσχυση, πέτυχε τους βασικούς στόχους της, γεγονός που εξύψωσε το κύρος της, καθώς και το κύρος του νεοεισακτού θεσμού της ανωνύμου συνεταιριστικής εταιρείας, που άρχισε να διαδίδεται και στη χώρα μας. Η ΣΕΚΕ αναδείχθηκε στην πρώτη και δυναμικότερη εξαγωγική επιχείρηση της Χώρας, θέση την οποία διετήρησε σταθερά στην πρώτη 20ετία. Αγοράζε και διακινούσε το 8-10% της παραγωγής εξαγωγίμων καπνών, πλην των BURLEY. Οι συνολικές αγορές της κατά την 20ετία ανήλθαν σε 94.000 τόννους, ήτοι κατά μέσον όρο 4.700 τόννους το χρόνο. Εντυπωσιακή άνοδο σημείωσαν, όπως δείχνουν οι παρακάτω αριθμοί, τα 5 τελευταία χρόνια της 20ετίας. Έφθασαν σε επίπεδο ρεκόρ. 1962: Τόννοι 5.760. 1963: Τόννοι 7.000. 1964: Τόννοι 7.900. 1965: Τόννοι 9.000. Το 1966 οι αγορές της έπεσαν στους 6.500 τόννους, λόγω της μειωμένης παραγωγής της προηγούμενης εσοδείας.

Επί πλέον η ΣΕΚΕ συγκέντρωσε και επεξεργάσθηκε για λογαριασμό του Δημοσίου, από 6 εσοδείες (1948, 1949, 1954, 1955, 1956 και 1957) 21.000 τόννους καπνά που αντιπροσώπευαν τα παθητικά πλεονάσματα της παραγωγής, εργασίες που τις διεξήγαγε, κατά την αναγνώριση των αρμοδίων, κατά τον καλύτερο και οικονομικότερο τρόπο.

Από τον πλούσιο απαλογισμό της ΣΕΚΕ θ' αναφέρω τα σημαντικότερα επιτεύγματα της 20ετίας:

Πρώτο στεν Καπνικό τομέα:

Αναγνωρίζεται καθολικά ότι αποφασιστική υπήρξε η συμβολή της ΣΕΚΕ στην ανόρθωση και ανάπτυξη της καπνικής μας οικονομίας και στην καλύτερευση της θέσεως των καπνοπαραγωγών' ειδικότερα στην ομαλοποίηση της λειτουργίας της εσωτερικής καπναγοράς, τη διεύρυνση των εξαγωγών μας, γενικότερα δε στον εκσυγχρονισμό, με το παράδειγμα και την επίδρασή της, της καπνικής μας πολιτικής σε ικανοποιητικό βαθμό.

Με την ορθολογική παρέμβασή της στις καπναγορές, στοχεύοντας απ' ενός στην ανάπτυξη ενός υγιούς συναγωνισμού για τη διαμόρφωση λογικών τιμών και απ' ετέρου στην επιτάχυνση του ρυθμού των αγορών, συνέβαλε στην αύξηση της διαπραγματευτικής ικανότητας των καπνοπαραγωγών και την ομαλή απορρόφηση των καπνών. Εξ άλλου, στον εξαγωγικό τομέα εργάσθηκε συστηματικά και συν-

έβαλε αποτελεσματικά στην αύξηση των εξαγωγών. Εκτιμάται, ιδιαίτερα η αποφασιστική συμβολή της στη διάνοιξη και στήριξη των σημαντικών αγορών των ανατολικών χωρών, οι οποίες επί πολλά χρόνια, μετά τον πόλεμο, ήταν κλειστές για τα Ελληνικά καπνά. Και το πέτυχε αυτό με τολμηρούς και πολύπλοκους εμπορικούς συνδυασμούς (ανταλλαγές, εισαγωγές, χρηματοδοτήσεις κλπ.) που απαιτούσαν την ανάληψη σοβαρών επιχειρηματικών κινδύνων και την απασχόληση σημαντικών κεφαλαίων, εργασίες τις οποίες, για τους λόγους αυτούς, απέφευγαν οι καπνέμποροι.

Για την καλύτερη οργάνωση και διεξαγωγή των εργασιών αυτών, η ΣΕΚΕ δημιούργησε, όπως προανέφερα, έξη ειδικευμένες εταιρείες στο εισαγωγικό και εσωτερικό εμπόριο, οι οποίες λειτούργησαν με πολλά προβλήματα, λόγω των δυσχερειών που παρουσίαζαν οι εισαγωγές απ' τις Ανατολικές Χώρες. Έτσι, η ΣΕΚΕ συνέβαλε όχι μόνο στην αύξηση των εξαγωγών αλλά και στη αισθητή βελτίωση των εξαγωγικών τιμών, τόσο γιατί έσπασε το μονοπώλιο — το άτυπο θα έλεγα, τραστ — των Δυτικών Αγοραστών, που ακολουθούσαν μια σκληρή τακτική στις αγορές τους και είχαν υπό την πλήρη εξάρτηση και τον έλεγχό τους το Ελληνικό καπνεμπόριο, όσο και γιατί η ΣΕΚΕ ακολουθώντας μια αδέσμευτη πολιτική στις εξαγωγές της, έπαιξε σε κάποιο βαθμό, ρυθμιστικό ρόλο στη διαμόρφωση των εξαγωγικών τιμών.

Συμπερασματικά, μπορεί να λεχθεί ότι σημαντικές, ανυπολόγιστες, που δεν είναι εύκολο να εκφραστούν σε αριθμό, είναι οι ωφέλειες των καπνοπαραγωγών, της καπνικής μας οικονομίας αλλά και του Κρατικού προϋπολογισμού, από την προσπάθεια και τις υπηρεσίες που προσέφερε η ΣΕΚΕ στην υπόθεση του καπνού.

Μια άλλη αξιοσημείωτη επίδοση και προσφορά της ΣΕΚΕ είναι και η ανάληψη της εκμεταλλεύσεως από αυτήν κατά την περίοδο 1961-1964, της αρχαιότερης Ελληνικής καπνοβιομηχανίας «Ματσάγγου», στο Βόλο, η οποία λόγω της υπερχρεώσεώς της είχε τεθεί υπό αναγκαστική διαχείριση του Δημοσίου. Την παρέλαβε σε κατάσταση αποσυνθέσεως, επάνδρωσε τις επιτελικές της υπηρεσίες με ικανά στελέχη της και κατόρθωσε με σκληρή προσπάθεια να την εξυγιάνει και να την ανορθώσει, επιτυχία αναγνωρισθείσα κατά επίσημο τρόπο, από όλους τους αρμόδιους παράγοντες.

Δεύτερο στον Οργανωτικό τομέα:

Με την ολοκλήρωση της κατασκευής του μεγάλου και συγχρονισμένου συγκροτήματος αποθηκείσεως και επεξεργασίας καπνών στη Θεσσαλονίκη, χωρητικότητας 5.500 τόννων που εγκαινιάσθηκε με επισημότητα στις 22 Μαΐου 1966, η ΣΕΚΕ απέκτησε επαρκείς αποθηκευτικούς χώρους στα 5 από τα 6 μεγάλα καπνικά κέντρα της Β. Ελλάδος (Κομοτινή, Ξάνθη, Δράμα, Σέρρες και Θεσσαλονίκη) χωρητικότητας 10 και πλέον εκατ. κιλών καπνών με συγχρονισμένες τεχνικές εγκαταστάσεις. Δημιούργησε επίσης ένα άρτιο υπηρεσιακό μηχανισμό για τη διεξαγωγή των καπνικών της εργασιών.

Τρίτο στο Συνεταιριστικό και Μορφωτικό τομέα:

Η ΣΕΚΕ δημιούργησε εξ αρχής, ειδική υπηρεσία στο Υποκατάστημα της Θεσσαλονίκης, την υπηρεσία συνεταιριστικής οργανώσεως και διαφώτισεως, που την επάνδρωσαν αλληλοδιαδόχως 2 φωτισμένοι συνεταιριστές: ο αξιωματικός Δημοσθένης Μπαλτατζής και ο Βασίλης Τσαμαδός που είχε διπλό σκοπό: αφ' ενός να μεριμνά για την τόνωση της συνεταιριστικής αγωγής του υπαλληλικού προσωπικού της ΣΕΚΕ και αφ' ετέρου να διατηρεί άμεση και στενή επαφή με τις καπνικές συνεταιριστικές οργανώσεις, για να ενημερώνει τις διοικήσεις τους επάνω στις τρέχουσες καπνικές εξελίξεις και να υποβοηθεί και συντονίζει την καπνική τους προσπάθεια.

Καθιέρωσε, από το δεύτερο κι όλας χρόνο της λειτουργίας της, το 1949 το

θεσμό των συνεταιριστικών υποτροφιών. Στην περίοδο 1949-1965, σπούδασαν με υποτροφίες τς ΣΕΚΕ σε πανεπιστημιακές σχολές (Ανωτάτη Εμπορική Σχολή, Γεωπονική Σχολή και κυρίως την ΠΟΕ Θεσσαλονίκης) 400 χαρισματικά παιδιά φτωχών καπνοπαραγωγικών οικογενειών, σε χρόνια πολύ δύσκολα, που δεν υπήρχαν Κρατικές υποτροφίες και στοιχειώδης κρατική μέριμνα για τους φοιτητές, με σθένεια η ανώτερη παιδεία να είναι προνόμιο των ευπόρων και κυρίως των αστικών κέντρων. Πολλοί από τους υποτρόφους της κατέχουν διευθυντικές θέσεις στη ΣΕΚΕ και σε πολλές άλλες συνεταιριστικές οργανώσεις και στην Αγροτική Τράπεζα, καθώς και ανώτερες υπεύθυνες θέσεις στο Δημόσιο και σε Κρατικούς οργανισμούς και όλοι τους διακρίνονται για το ήθος και την επίδοσή τους. Άλλοι, ώριμοι επιστήμονες (δικηγόροι, οικονομολόγοι) εργάζονται με επιτυχία, με αναπτυγμένο αίσθημα κοινωνικής ευθύνης, στον ελεύθερο ανταγωνιστικό στίβο. Μπορεί να λεχθεί ότι οι υποτροφίες, είναι ένα απ' τα σπουδαιότερα επιτεύγματα της ΣΕΚΕ και η μεγαλύτερη προσφορά της στο συνεταιριστικό κίνημα. Νιώθω με περήφανοι, όσοι συμβάλαμε στην επιτυχία του σπουδαίου αυτού θεσμού.

Τέλος, η ΣΕΚΕ συνέτρεξε οικονομικά και ηθικά, την υπό τη διεύθυνση του αιμνήστου Θεόδωρου Τζωρτζάκη, μεγάλου δασκάλου του συνεργατισμού, συνεταιριστική σχολή μονοετούς φοιτήσεως, που λειτούργησε στην Αθήνα, στα πλαίσια της ΠΑΣΕΓΕΣ, απ' την οποία απεφοίτησαν μερικές εκατοντάδες συνεταιριστικών υπαλλήλων και στελεχών. Καθολική υπήρξε η αναγνώριση της επιτυχίας και της γενικότερης προσφοράς της ΣΕΚΕ.

Θα διαβάσω μερικούς επαινετικούς χαρακτηρισμούς για τη ΣΕΚΕ, από κριτικές που γράφτηκαν σε έγκυρα περιοδικά για το βιβλίο μου «ΣΕΚΕ και Καπνός - Χρονικό Συνεταιριστικής Δημιουργίας» που κυκλοφόρησε το Μάιο του 1973. 1) απ' τη «Φωνή των Συνεταιρισμών» (έκδοση ΠΑΣΕΓΕΣ 9.9.73): «Η ΣΕΚΕ ιδρύθηκε 2 μόλις έτη μετά την απελευθέρωση της Ελλάδος από την τριπλή κατοχή και διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο εις τας καπνικές εξελίξεις, εις μίαν κρίσιμωτάτην δια την επιβίωσιν του Ελληνικού Λαού περίοδον». 2) απ' την «Καπνική Επιθεώρηση» (Αθήναι, Ρύγουστος 1973): «Η ΣΕΚΕ, με πεδίο δράσεως τον καπνό, υπήρξε η πιο υπεύθυνη προσπάθεια στην ιστορία του Ελληνικού Συνεργατισμού». 3) από την «Έρευνα» (Καβάλα 24.9.73): «Ειδικότερα το μεγάλο και अपαράμιλλο έργο της ΣΕΚΕ εκτίθεται ολόκληρο, ιστορικά, παραστατικά, με έγκυρη τεκμηρίωση, για τα 20 χρόνια της λειτουργίας της». 4) απ' τον «Οικονομικό Ταχυδρόμο» (Αθήναι 1.1.73): «Το έργο της ΣΕΚΕ επισφράγισε μία καμπή στην ιστορία των Ελληνικών καπνών, που εν μέρει περιέρχεται στα χέρια των ιδίων καπνοπαραγωγών, ενώ ως το 1947 ήταν αποκλειστικό προνόμιο του ιδιωτικού καπνεμπορίου». 5) απ' τον «Καπνικό κόσμο» (Δράμα Σεπτ. 1973): «Στο βιβλίο του Β. Ιλαντζή, αναλύεται με μεγάλη ειλικρίνεια η ασύλληπτη προσφορά της ΣΕΚΕ και το γιγαντιαίο κοινωφελές έργο της εις την συνεταιριστική και ιδιωτική γενικότερα οικονομία».

Θα προσθέσω κι ένα ακόμα χαρακτηρισμό του πρώην Αρχηγού της ΕΔΗΚ Γεωργίου Μαύρου, από επιστολή του στις 21.9.73: «Για το έργο που επιτέλεσε, υπό την εμπνευσμένη καθοδήγησή σας, η συνεταιριστική οργάνωση ΣΕΚΕ, σας αξίζει Εθνικός έπαινος».

Θα κλείσω με ένα απόσπασμα από ομιλία του αιμνήστου Θεόδωρου Τζωρτζάκη, πνευματικού ηγέτη του Συνεταιριστικού μας κινήματος, κατά τη Γενική Συνέλευση της ΣΕΚΕ στις 20.8.57.: «Η επιτυχία της ΣΕΚΕ δεν τιμά μόνο το Ελληνικό, αλλά και το παγκόσμιο συνεταιριστικό κίνημα, τούτο δε διότι η δεξιότεχνική υπ' αυτής διαχείριση οικονομικών και εμπορικών ζητημάτων ολκής, απέδειξε την ύπαρξη της ικανότητας προσαρμογής εις τας κατευθύνσεις, τους χειρισμούς και την πρωτοβουλία των ιδιωτικών επιχειρήσεων».

Θα ήθελα καταλήγοντας, να καταθέσω τη μαρτυρία μου για τους δασικούς

παράγοντες που συνετέλεσαν, κατά τη γνώμη μου, στην επιτυχία της ΣΕΚΕ: 'Ηταν, 1) Τα ικανά και υπεράνω προσωπικών φιλοδοξιών και επιδιώξεων, διοικητικά της συμβούλια, που αποτελούντο από υπεύθυνα συνεταιριστικά στελέχη, κατά το πλείστον Προέδρους των μετόχων συνεταιριστικών οργανώσεων και τους επικεφαλής τους, άξιους και αξιόμηστους Προέδρους της ΣΕΚΕ, τον Αλέξανδρο Μπαλτατζή, το Γιάννη Αφεντάκη, το Γρηγόριο Γρηγοριάδη και τον Αθανάσιο Τριανταφύλλη, που ήταν όλοι τους εξέχουσες προσωπικότητες της δημόσιας μας ζωής, καθώς και τον μεγάλο καπνά, το θετεράνο συνεταιριστή, Διευθύνοντα Σύμβουλο Διογένη Πεταλωτή, 2) Το ιεραρχημένο, ευσυνείδητο και αφοσιωμένο προσωπικό της. 3) Η διαρκής μέριμνα για την τήρηση στη μακρά πορεία της, των θεμελιωδών συνεταιριστικών αρχών. 4) Η χρηστή και νοικοκυρεμένη διαχείριση και η διαφύλαξη ως κόρη οφθαλμού της αξιοπιστίας και της ανταγωνιστικότητάς της και τέλος η ενότητα και σύμπνοια που επικράτησε σε όλα τα κλιμάκια, κάτω απ' τη συνεταιριστική ομπρέλλα του Αλεξάνδρου Μπαλτατζή.

Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΙΚΟΣΑΕΤΙΑ

Φθάνω τώρα στη δεύτερη 20ετία της ΣΕΚΕ (1967 - 1987) η οποία χωρίζεται σε 3 περιόδους με έντονες ιδιαιτερότητες η κάθε μια, όπως φαίνεται στη συνέχεια: Πολυκύμαντη και λιγότερο δημιουργική απ' την πρώτη υπήρξε η δεύτερη 20ετία.

Η π ρ ώ τ η περίοδος της 20ετίας αυτής σηματοδεύτηκε απ' το στρατιωτικό πραξικόπημα της 21ης Απριλίου 1967. Η επταετία της στρατιωτικής δικτατορίας, αποτελεί μια μελανή σελίδα της συνεταιριστικής και καπνικής μας ιστορίας. Με το διαθώρητο Α.Ν. 31)67 για τους Γεωργικούς Συνεταιρισμούς — και τονίζω τη λέξη Γεωργικούς γιατί εξαιρέθηκαν οι αστικοί συνεταιρισμοί — δολοφονήθηκε το συνεταιριστικό πνεύμα. Νεκρώθηκαν οι θεμελιώδεις αρχές του συνεργατισμού που είναι, όπως ξέρομε «αυτοδιοίκηση - αυτευθύνη - αυτοέλεγχος».

Δυνάμει του νόμου αυτού, καταργήθηκαν με μια μονοκονδυλιά τα αιρετά συμβούλια και οι αντιπρόσωποι των συνεταιριστικών οργανώσεων όλων των βαθμών και αντικαταστάθηκαν με αποφάσεις του Υπουργού Γεωργίας για τις Κεντρικές Οργανώσεις και των Νομαρχών για τις επαρχιακές, από διορισμένα συμβούλια, που αποτελούντο από πρόσωπα τα οποία υπεδεικνύοντο από τις κατά τόπους στρατιωτικές αρχές. Βάσει του ίδιου νόμου, απολύθηκαν ικανά και έμπειρα διευθυντικά στελέχη και άλλοι υπάλληλοι συνεταιριστικών οργανώσεων, ως μη Εθνικόφρονες. Πολλοί αιρετοί και υπάλληλοι, μεταξύ των οποίων και ο ομιλών, σύρθηκαν στα Δικαστήρια με ασύστατες κατηγορίες που χαλκεύθηκαν από κατευθυνόμενους ελεγκτές, με αποτέλεσμα όμως να απαλλαγούν όλοι πανηγυρικά, προς τιμήν της Ελληνικής Δικαιοσύνης.

Η αναστάτωση στις συνεταιριστικές μας οργανώσεις προκάλεσε την αθρόα διαγραφή μελών τους, καθώς και την αποδυνάμωση και οπισθοδρόμηση του συνεταιριστικού μας κινήματος. Δυστυχώς, παρά το γεγονός ότι στο διορισμένο διοικητικό συμβούλιο της ΣΕΚΕ, συμμετείχαν και παλαιοί επώνυμοι συνεταιριστές με καλή θέληση, δεν ξέφυγε κι αυτή απ' την τύχη των άλλων συνεταιριστικών οργανώσεων δηλαδή την υποβάθμιση.

Οι καπνικές εργασίες (αγορές και εξαγωγές) των τακτικών προγραμμάτων της σημείωσαν κάμψη, με επακόλουθο να συρρικνωθεί η παρουσία της στην καπνική και συνεταιριστική μας κίνηση και να εξασθενήσει ο δημιουργικός της ρόλος.

Οι αγορές της ΣΕΚΕ, από 7.200 τόννους που ήταν ο μέσος όρος στην πενταετία 1962-66 έπεσαν, στην 5ετία 1970-74 σε 4.200 τόννους.

Χαρακτηριστικά της οπισθοδρομήσεως της ΣΕΚΕ είναι τα εξής γεγονότα:

Πρώτο, η κατάργηση των 4 από τα 6 καπνικά κέντρα της, δηλαδή, Κομοτηνής - Ξάνθης - Δράμας και Σερρών και η διατήρηση μόνο 2, της Θεσσαλονίκης και Καβάλας. Δεύτερο η κατάργηση της υπηρεσίας συνεταιριστικής οργανώσεως

και διαφώτισης και Τρίτο — το χειρότερο — η πώληση 2 σημαντικών ακινήτων, μιας μεγάλης καπναποθήκης στην Κομοτινή, στο κέντρο της πόλεως και ενός οικοπέδου 10 περίπου στρεμμάτων στη Δράμα, κοντά στο Σιδηροδρομικό Σταθμό, που προοριζέτο για την ανέγερση μεγάλου συγκροτήματος αποθηκείσεως και επεξεργασίας καπνών. Τέταρτο, η διάλυση της εμπορικής συνεργασίας με το συγκρότημα STANDARD COMMERCIAL TOBACCO COMPANY.

Αλλά και τα γενικότερα καπνικά μας πράγματα δεν πήγαν καλά. Ακολούθησε μία κοντόφθαλμη και στείρα καπνική πολιτική, με άξονα αφ' ενός μια σφιχτή τακτική στον καθορισμό της τιμής ασφαλείας και του πριμ των καπνοπαραγωγών και αφ' ετέρου μια περιοριστική τακτική στην καπνοκαλλιέργεια, με συνέπεια απ' τη μια μεριά να μειωθεί η παραγωγή καπνών σε βαθμό ώστε στις χρονιές που δεν ευνοήθηκε η καπνοκαλλιέργεια απ' τις καιρικές συνθήκες να μας λείπουν καπνά για την ικανοποίηση των αναγκών των τακτικών πελατών μας κι απ' την άλλη να απογυμνωθούν τα ακμάζοντα άλλοτε καπνοχώρια των ακριτικών μας, κυρίως, περιοχών, από τα νέα άτομα, που πήραν το σκληρό δρόμο της ξενιτειάς, με τη μετανάστευση ή την έξοδο προς τα αστικά κέντρα.

Η εσφαλμένη αυτή καπνική πολιτική επικρίθηκε έντονα με άρθρα ειδικών, που δημοσιεύθηκαν σε εφημερίδες και περιοδικά, παρά τη συγκεκριμένη λογοκρισία που ασκείται, μεταξύ των οποίων και με 2 δικά μου άρθρα, που δημοσιεύθηκαν το ένα στο «ΒΗΜΑ» των Αθηνών το άλλο στο γνωστό αντιστασιακό περιοδικό «Πολιτικά Θέματα».

Οι αριθμοί που θ' αναφέρω πάρθηκαν απ' το άρθρο μου που δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ» Αθηνών, στις 5.1.1974 και δείχνουν την κατακόρυφη πτώση της παραγωγής των εξαγωγίμων καπνών μας (δεν περιλαμβάνονται τα καπνά εσωτερικής καταναλώσεως Τζεμπέλια και Μαύρα). Δείχνουν επίσης, σε ένα βαθμό και τις διαστάσεις που πήρε η μετανάστευση και η έξοδος προς τα αστικά κέντρα, απ' τα καπνοχώρια μας, στην 7ετία.

Οι πρώτοι αριθμοί είναι οι μέσοι όροι των μεγεθών της παραγωγής της περιόδου 1965-69 και οι δεύτεροι των μεγεθών του έτους 1973.

- Αριθ. καπνοκαλλιεργητών 163.700 έναντι 85.400 - Μείωση 48%.
- Αριθ. καλλιεργηθέντων στρεμμάτων 981.000 έναντι 636.000 - Μείωση 35%.
- Παραγωγή τόννοι 77.200 έναντι 61.000 - Μείωση 18%.

Η δ ε ύ τ ε ρ η περίοδος της ιστορουμένης 2ετίας, άρχισε με την κατάρρευση της Στρατιωτικής Δικτατορίας και την αποκατάσταση με το Ν.Δ. 66)7.10.74, της δημοκρατικής ομαλότητας και λειτουργίας στις συνεταιριστικές οργανώσεις. Το συνεταιριστικό μας κίνημα ξαναθρήκε τη ζωντάνια και το δυναμισμό του.

Με επικεφαλής την ΠΑΣΕΓΕΣ και Πρόεδρό της τον αείμνηστο Ηλία Χρονόπουλο, Γενικό Διευθυντή της τον αείμνηστο Γιάννη Αφεντάκη (με διάδοχο τον Νίκο Κολύμβα) μεγάλους αγροτικούς αγωνιστές και κορυφαίους συνεταιριστές, που πλασιώθηκε από ένα επιτελείο νέων επιστημόνων, ιδεολόγων, υψηλής μορφωτικής στάθμης και πρωτεργάτη τον Επίτιμο Πρόεδρό της Αλέξανδρο Μπαλτατζή, επιδόθηκε προγραμματισμένα, μεθοδικά, με ιδεολογική έξαρση, στην υλοποίηση των βασικών συνεταιριστικών στόχων, με προσανατολισμό στα πρότυπα των ανεπτυγμένων συνεταιριστικώς χωρών της Ευρώπης και αποτέλεσμα την ικανοποιητική ανάπτυξη και συστηματοποίηση των συνεταιριστικών προμηθευτικών εργασιών, καθώς και τις συγκεντρώσεις και διακινήσεις των γεωργικών προϊόντων.

Ιδιαίτερη πρόδος σημειώθηκε, στον τομέα των γεωργικών συνεταιριστικών βιομηχανιών αφ' ενός με την ίδρυση νέων και αφ' ετέρου με την αναδιοργάνωση και δραστηριοποίηση των παλαιών. Στα πλαίσια της προσπάθειας αυτής, χάρις και στο Νόμο 289)76, που παρείχε ισχυρά κίνητρα για την οικονομική ανάπτυξη των παραμεθωρίων περιοχών, ιδρύθηκαν, με πρωτοβουλία του Αλεξάνδρου Μπαλ-

τατζή, στην Ξάνθη, με την ουσιαστική συμβολή της ΣΕΚΕ και της Ε.Γ.Σ. Ξάνθης καθώς και με τη συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιό τους της ΑΤΕ και πολλών συνεταιριστικών οργανώσεων από διάφορα διαμερίσματα της χώρας, οι 2 γνωστές, μεγάλες συνεταιριστικές θιομηχανίες, η Συνεταιριστική Εταιρεία Βιομηχανικής Αναπτύξεως Θράκης (ΣΕΒΑΘ) και η Συνεταιριστική Καπνοθιομηχανία Ελλάδος, η γνωστή ΣΕΚΑΠ.

Επίσης, ιδρύθηκαν στην Ξάνθη και την περιοχή της και 3 άλλες συνεταιριστικές εταιρείες, η «Δήμητρα» για την εγκατάσταση εργοστασίου, στο Πόρτο Λάγιο, παρασκευής ζωοτροφών και στη δεύτερη φάση αλευροθιομηχανίας, με εξαγωγικό προσανατολισμό, η «Θράκη» για τη δημιουργία των καταλλήλων εγκαταστάσεων προς αξιοποίηση του δασικού πλούτου του ορεινού όγκου όλης της Δυτικής Θράκης (από Έβρο μέχρι Παρανέστι) και ο «Νέστος» για την εγκατάσταση εργοστασίου, πλησίον του Νεοχωρίου, για την παραγωγή φυτοφαρμάκων. Δυστυχώς, παρά το προχωρημένο στάδιο των προπαρασκευαστικών εργασιών, ματαιώθηκε η κατασκευή τους, γιατί εμποδίσθηκε η χρηματοδότησή τους, προς μεγάλη ζημία της οικονομίας της Ξάνθης και γενικότερα της Εθνικής μας οικονομίας και προς μεγάλη λύπη του ιδρυτού τους, Αλεξάνδρου Μπαλτατζή.

Τέλος ιδρύθηκαν 4 άλλες συνεταιριστικές εταιρείες, με Πανελλήνιο χαρακτήρα και έδρα την Αθήνα, η «Συνεταιριστική Ασφαλιστική», η «Εταιρεία διανομών» (ΕΛΣΥ), η «Συνεταιριστική Διαφημιστική» (ΣΥΝΕΔΙΑ) και η «Εταιρεία Συνεταιριστικών Επενδύσεων», για την ορθολογική εξυπηρέτηση των συναφών εργασιών και δραστηριοτήτων των συνεταιριστικών οργανώσεων.

Εκεί, όπου υστέρησε το συνεταιριστικό μας κίνημα, δε σημείωσε ουσιαστική πρόοδο παρά τις προσπάθειες που κατέβαλε και τις υποσχέσεις των αρμοδίων, είναι ο τομέας των πιστωτικών εργασιών, που είναι το κλειδί της γενικότερης συνεταιριστικής και γεωργικής ανάπτυξεως και προόδου του τόπου μας και ειδικότερα, στην υλοποίηση των δύο αλληλένδετων στόχων, αφ' ενός την συνεταιριστικοποίηση της ΑΤΕ, με την ουσιαστική συμμετοχή των συνεταιριστικών οργανώσεων, στο κεφάλαιο, τη διοίκηση και τη λειτουργία της και αφ' ετέρου, την ανάληψη απ' τις συνεταιριστικές μας οργανώσεις, της ασκήσεως της αγροτικής πίστεως σε όλες τις μορφές της, με δική τους πρωτοβουλία και ευθύνη.

Η τακτική που ακολούθησε και συνεχίζει η ΑΤΕ, με την επέκταση των υποκαταστημάτων της και στα τελευταία χωριά, την πρόωρη και ουσιαστική διάλυση του ιστορικού σώματος των εποπτών συνεταιρισμών και την ανάμιξή της, τελευταία, σε εργασίες εμποροτραπεζικού χαρακτήρα, την αποστασιοποιούν όλο και περισσότερο απ' τους στόχους αυτούς του συνεταιριστικού μας κινήματος, το οποίο, πιστεύω, ότι δεν θα παύσει να αγωνίζεται για την υλοποίησή τους.

Αυτά από γενικότερη άποψη.

Ειδικότερα όσον αφορά τις δραστηριότητες της ΣΕΚΕ.

Το νέο αιρετό Δ.Σ. με την παραδοσιακή σύνθεσή του και επικεφαλής τον Πρόεδρό του, το νεώτερο Πεταλωτή, τον Δημήτριο Πεταλωτή, αντάξιο γιό του βετεράνου συνεταιριστή και ιδρυτικού στελέχους της ΣΕΚΕ, Διογένη, Διδάκτορα οικονομολόγο και δυναμικό συνεταιριστή, τηρώντας πιστά τη γραμμή που ακολούθησε η ΣΕΚΕ στην πρώτη 20ετία της, την επανέφερε με σύντομους ρυθμούς, στην κανονική τροχιά' στο δρόμο της ανάπτυξεως και προόδου.

Μιά απ' τις πρώτες φροντίδες του, ήταν η ανασύσταση του κέντρου αποθηκείσεως και επεξεργασίας καπνών στην Ξάνθη, αποβλέποντας έτσι να δώσει δουλειά στον καπνεργατικό της κόσμο, που τον εμάστιζε η ανεργία. Συγχρόνως, έβαλε εμπρός την ανέγερση του μεγάλου και εκσυγχρονισμένου συγκροτήματος καπναποθηκών, στην Ξάνθη, χωρητικότητας 4.000 τόννων καπνών.

Αξίζει να σημειώσω ότι, κατά την πρώτη 20ετία, η ΣΕΚΕ συγκέντρωσε εδώ στην Ξάνθη, στο καπνικό της κέντρο, που το διηύθυνε με επιτυχία ο παλαίμαχος συνεταιριστής και ικανότατος καπνοτεχνικός Γεώργιος Παπαδόπουλος, μεγάλες ποσότητες καπνών και απασχολούσε για την επεξεργασία τους πάνω από 1.500 καπνεργάτες και καπνεργάτριες, πολλοί απ' τους οποίους υπηρέτησαν στη ΣΕΚΕ μέχρι που πήραν τη σύνταξή τους.

Αγόρασε μια μεγάλη καπναποθήκη στην Καβάλα —στο κέντρο της πόλεως— κι έτσι ολοκληρώθηκε το δίκτυο των ιδιοκτητών αποθηκευτικών και τεχνικών εγκαταστάσεών της. Δυστυχώς, παρά τις έντονες και συστηματικές προσπάθειες που κατέβαλε, δεν μπόρεσε η ΣΕΚΕ ν' ανακτήσει, παρά ελάχιστο μόνο εξαγωγικό έδαφος, από εκείνο που απώλεσε στην περίοδο της δικτατορίας, γιατί εν τω μεταξύ είχε καταληφθεί από ισχυρές και δυναμικές καπνεμπορικές επιχειρήσεις, οι οποίες συνεργάζοντο με Καπνεμπορικές πολυεθνικές εταιρείες. Παρά ταύτα όμως, οι αγορές στα πλαίσια των τακτικών προγραμμάτων της διατηρήθηκαν σε αρκετά ικανοποιητικά επίπεδα (μέσος όρος αγορών 5 εκ. περίπου κιλά το χρόνο), έτσι ώστε να μπορεί και πάλι να παίζει ένα σχετικό παρεμβατικό ρόλο στις αγορές και να επηρεάζει με τον ανταγωνισμό της τη διαμόρφωση των τιμών.

Αξιοσημείωτες είναι και οι επιδόσεις της ΣΕΚΕ στους άλλους τομείς, με ευρύτερο συνεταιριστικό ενδιαφέρον. Συγκεκριμένα:

Ενίσχυσε οικονομικά και ηθικά την ΠΑΣΕΓΕΣ, για την υλοποίηση των προγραμμάτων της συνεταιριστικής αναπτύξεως και ιδιαίτερα για τα μορφωτικά προγράμματα της Συνεταιριστικής της Σχολής Θεσσαλονίκης, η οποία αναβαθμίσθηκε υπό τη διεύθυνση του φωτισμένου συνεταιριστή και επιφανούς δασκάλου του συνεργατισμού Στέργιου Κατσανίδη, συστηματοποίησε και διηύρυνε τις δραστηριότητές της. Συμμετείχε με σοβαρά ποσά στα μετοχικά κεφάλαια όλων των συνεταιριστικών γεωργικών βιομηχανιών και εταιρειών που ιδρύθηκαν κατά την περίοδο αυτή και συνέβαλε με την πείρα και τον υπηρεσιακό της μηχανισμό στην οργάνωση και θεμελίωσή τους.

Ιδιαίτερα σημαντική, αποφασιστική θα έλεγα, υπήρξε η συμβολή της στη δημιουργία της συνεταιριστικής καπνοβιομηχανίας της ΣΕΚΑΠ, η οποία άρχισε την παραγωγή τσιγάρων το Μάιο του 1980, 4½ χρόνια μετά από την ίδρυση του φορέα της, χρονικό διάστημα που απαιτήθηκε για τις πολύπλοκες γραφειοκρατικές διατυπώσεις και για την κατασκευή και τον εξοπλισμό του καπνοβιομηχανικού συγκροτήματος. Χάρης και στην αποτελεσματική συμβολή του Αλεξάνδρου Μπαλτατζή υπερπηδήθηκαν οι αντιδράσεις και οι δυσκολίες που παρουσιάστηκαν στην προσπάθεια της ΣΕΚΑΠ, για την εξασφάλιση του οικοπέδου, τη χρηματοδότησή της καθώς και για την εξασφάλιση της συμμετοχής στο μετοχικό της κεφάλαιο 50 και πλέον συνεταιριστικών οργανώσεων, απ' όλα τα διαμερίσματα της χώρας και της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος.

Δεν είναι κατάλληλη η στιγμή να επεκταθώ περισσότερο στο σπουδαίο θέμα της συνεταιριστικής καπνοβιομηχανίας, για το οποίο έγραφα μια ειδική πραγματεία, που θα κυκλοφορήσει τις προσεχείς ημέρες σε βιβλίο. Θ' άξιζε όμως τον κόπο να επισκεφθείτε, όσοι δεν έτυχε να δείτε το καπνοβιομηχανικό της συγκρότημα. Θα ιδείτε, να ορθώνεται στην καρδιά της βιομηχανικής ζώνης Ξάνθης ένα θηριώδες συγκρότημα, για το οποίο όλοι οι ξένοι καπνοβιομηχανοί και άλλοι ειδήμονες που το επισκέφθηκαν, εκφράστηκαν με ενθουσιασμό και το χαρακτήρισαν ως ένα απ' τα μεγάλα και συγχρονισμένα καπνοβιομηχανικά συγκροτήματα της Ευρώπης. Είναι ένα απ' τα μεγαλύτερα αναπτυξιακά έργα του συνεταιριστικού μας κινήματος και ένα απόκτημα και οικονομικός πνεύμονας για την Ξάνθη.

Ξέρω και ίσως θα ξέρουν και πολλοί από σας, ότι η ΣΕΚΑΠ περνάει μια δύσκολη καμπή στην πορεία της. Η ιδιότητά μου ως πρώτου προέδρου της ΣΕΚΑΠ μου επιτρέπει να απευθύνω έκκληση σε όλους όσους ενδιαφέρονται για την τύχη

της, τους Ξανθιώτες, τους Συνεταιριστές και προπαντός τους εργαζομένους σ' αυτήν, να την συντρέξουν, να την στηρίξουν και να συμβάλουν ενεργά στην προσπάθειά της για την ευρύτερη διάδοση των τσιγάρων της.

Σχετικά με τη γενικότερη καπνική μας κατάσταση, μπορώ να πω ότι σημείωσε αισθητή θελιώση κατά την ιστορούμενη περίοδο. Η παραγωγή καπνών που ήταν 88.000 τόνοι ο μέσος όρος κατά την 7ετία, ανήλθε σε 108.000 τόνους, ήτοι αυξήθηκε κατά 23%. Κατά το αυτό ποσοστό περίπου, αυξήθηκε και η παραγωγή των καπνών BURLLEY. Εξ άλλου οι τιμές των καπνών όπως και το εισόδημα του καπνοπαραγωγού θελιώθηκαν αισθητά.

Γεγονός μεγάλης καπνικής και γενικότερης οικονομικής σημασίας, που επισφράγισε τη λήξη της περιόδου αυτής, είναι η ευνοϊκή συμφωνία που επιτεύχθηκε με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα στα πλαίσια της ένταξης της χώρας μας σε αυτήν, που έγινε με την ιστορική πράξη που υπόγραψε ο τότε Πρωθυπουργός Κων. Καραμανλής, περί τα μέσα του 1979, συμφωνία που καθορίζει τους όρους της κοινής καπνικής πολιτικής για τα καπνά μας. Η κοινή καπνική πολιτική που άρχισε να εφαρμόζεται απ' το 1982, με πρώτη την εσοδεία καπνών 1981, αποτελεί ένα ολοκληρωμένο προστατευτικό σύστημα για τα καπνά μας. Εξασφαλίζει αφ' ενός στον καπνοπαραγωγό μια μίνιμουμ τιμή σε λογικά επίπεδα (τη λεγομένη τιμή παρεμβάσεως) και αφ' ετέρου ενισχύει την ανταγωνιστικότητα των καπνών μας στη διεθνή καπναγορά. Οι επιδοτήσεις που εισπράττει η χώρα μας απ' την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, καλύπτουν το 65% περίπου του συνολικού καπνικού μας εισοδήματος.

Είναι εντυπωσιακό το γεγονός ότι οι ιδιαίτερα υψηλές επιδοτήσεις που απολαμβάνουν τα καπνά μας Τζεμπέλια και Μαύρα, λόγω της μεγάλης παθητικότητάς τους (απερροφούνται προ της εντάξεώς μας στην ΕΟΚ στο σύνολό τους σχεδόν απ' τις Ελληνικές καπνοβιομηχανίες) επιτρέπουν να πληρώνονται οι καπνοπαραγωγοί, αρκετά ικανοποιητικές τιμές, να κερδίζουν σημαντικά οι Έλληνες και Ιταλοί καπνέμποροι που τα διακινούν και να πωλούνται τελικά στις Ανατολικές Χώρες και κυρίως στη γειτονική μας Βουλγαρία — μέσω Ιταλίας — με μια συμβολική τιμή δηλαδή 5-10 δρχ. το κιλό ή και τζάμπα. Δεν πρόκειται δε για 1.000 ή 2.000 τόνους, αλλά για πάνω από 20.000 τόνους.

Η τ ρ ί τ η και τελευταία περίοδος της δεύτερης 20ετίας άρχισε με την εφαρμογή του Νόμου 1257) 28.5.82, που καθιέρωσε το νέο εκλογικό σύστημα για την ανάδειξη των Συμβουλίων και Αντιπροσώπων των Συνεταιριστικών μας Οργανώσεων, το σύστημα της αναλογικής και των ξεχωριστών συνδυασμών. Το εκλογικό αυτό σύστημα εισήγαγε, και έθρεψε, τον απροσημάτιστο κομματισμό στις συνεταιριστικές μας οργανώσεις, με συνέπεια τις παραταξιακές αντιπαραθέσεις, την περιθωριοποίηση ικανών και εμπειρών συνεταιριστικών στελεχών, το χειρότερο δε, τη διάσπαση της ενότητας και τη χαλάρωση της συνεργασίας των συνεταιρισμένων αγροτών που είναι η πεμπτούσια του συνεργατισμού.

Έτσι, παρά τις άριστες διαθέσεις της Κυβερνήσεως του ΠΑΣΟΚ για τους συνεταιρισμούς, την εύνοια με την οποία τους περιέβαλε και τη φιλοδοξία να τους βοηθήσει να αναδειχθούν σε μοχλό εφαρμογής της αγροτικής μας πολιτικής, δυστυχώς ελάχιστοι μπόρεσαν ν' ανταποκριθούν στο ρόλο αυτό. Το συνεταιριστικό μας κίνημα, δεν σημείωσε αξιόλογες κατακτήσεις στην περίοδο αυτή. Η δημιουργηθείσα αυτή κατάσταση, είναι μια απ' τις αιτίες — όχι θέβαια η κυριότερη — της δημιουργίας του οξύτατου προβλήματος των υπερχρεωμένων συνεταιριστικών οργανώσεων που τις ταλανίζει, και εκθέτει γενικότερα το συνεταιριστικό μας κίνημα, η ταχεία αντιμετώπιση του οποίου, πάνω σε μια σωστή και δίκαιη βάση αποτελεί ορθώς, όπως είναι γνωστό, την υπ' αριθ. 1 επιδίωξη της δυναμικής ηγεσίας της ΠΑΣΕΓΕΣ.

Οι διακηρύξεις του Προέδρου της ΠΑΣΕΓΕΣ Ηλία Σείτανδη, για ενότητα,

συνεργασία και αποκομματικοποίηση, με συγκινούν βαθιά. Βρίσκουν, πιστεύω, απήχηση στις ψυχές και τις συνειδήσεις όλων των συνεταιριστών και πρέπει όλοι να στηρίξουμε την προσπάθεια αυτή.

Παρά τις ευνοϊκές συνθήκες, για την προώθηση και ανάπτυξη του συνεταιριστικού καπνεμπορίου, δεν έγινε τίποτα το σοβαρό προς την κατεύθυνση αυτή, δηλαδή την ενθάρρυνση και υποβοήθηση επιλεκτικώς, των ικανότερων καπνικών συνεταιριστικών οργανώσεων, να αναλάβουν τη συγκέντρωση και τεχνοεμπορική αξιοποίηση των καπνών των μελών τους. Μεμονωμένες προσπάθειες, που έγιναν από λίγους καπνικούς συνεταιρισμούς καπνών ανατολικού τύπου καθώς και συνεταιρισμούς και εταιρείες παραγωγών καπνών BURLEY, ακαθοδήγητες, αβοήθητες και ασυντόνιστες, δεν σημείωσαν επιτυχία. Η υστέρηση στο σπουδαίο αυτό τομέα, είναι κυρίως θέμα ευθύνης του Εθνικού Οργανισμού Καπνού (ΕΟΚ), ο οποίος όπως είναι γνωστό, είναι το βασικό όργανο ασκήσεως της Κρατικής καπνικής πολιτικής.

Παρά την επίμονη επιδίωξη της ΣΕΚΕ, η οποία διαθέτει κατάλληλη υποδομή και πείρα, να συνεργασθεί στενά, οργανικά θα έλεγα, με τον ΕΟΚ για τη συγκέντρωση και αξιοποίηση, επάνω σε συνεταιριστική βάση των παθητικών πλεονασμάτων της παραγωγής, δυστυχώς ο ΕΟΚ δεν ανταποκρίθηκε. Μια τέτοια συνεργασία, που θα ήταν επωφελής και για το Δημόσιο το οποίο σε τελική ανάλυση επιβαρύνεται με τα ελλείμματα της διαχειρίσεως των παθητικών πλεονασμάτων, θα άνοιγε και το δρόμο για την ανάπτυξη του υγιούς συνεταιριστικού καπνεμπορίου. Προτιμήθηκε για τις δύσκολες αυτές εργασίες η ΑΓΡΕΞ, που είναι μια τελείως άσχετη οργάνωση για τα καπνά, με τα γνωστά μη ικανοποιητικά αποτελέσματα. Πρέπει ο ΕΟΚ ν' αλλάξει τακτική και προς τούτο επιβάλλεται να αυξηθεί και να ενδυναμώσει η εκπροσώπηση στη Διοίκησή του του καπνοπαραγωγικού κόσμου και ν' αυξηθεί η επιρροή του στη διαχείριση του προϊόντος του μόχθου του που είναι σήμερα ανύπαρκτη.

Υποτονική υπήρξε και για την ΣΕΚΕ η περίοδος αυτή.

Κατακόρυφη πτώση σημείωσαν οι αγορές και οι εξαγωγές των τακτικών προγραμμάτων της, λόγω των δυσμενών καπνικών συγκυριών και εξελλίξεων που δημιουργήθηκαν. Λέγοντας τακτικά προγράμματα αγορών, εννοούμε τις ποσότητες καπνών που αγοράζει η ΣΕΚΕ απ' ευθείας απ' τους καπνοπαραγωγούς και τακτικά προγράμματα εξαγωγών, τις αντίστοιχες εξαγωγές που πραγματοποιεί στους τακτικούς πελάτες της, προγράμματα τα οποία είναι αλληλένδετα.

Ο μέσος όρος των ετήσιων αγορών της ΣΕΚΕ κατά την περίοδο αυτή μειώθηκε σε 3.000 περίπου τόννους, ποσότητα που αντιπροσωπεύει μόλις το 4% της συνολικής παραγωγής.

Ιδιαίτερα όμως ικανοποιητικές, ήσαν οι εξαγωγές που πραγματοποίησε η ΣΕΚΕ μέσω των εκτάκτων εξαγωγικών της προγραμμάτων, που περιλαμβάνουν κυρίως παθητικά και φθηνά καπνά απ' τα Καπνικά αποθέματα και τα αποθέματα της ΑΓΡΕΞ που εξάγονται σε περιστασιακές αγορές. Οι εργασίες αυτές, είναι ασταθείς και καθαρά διαμεσολαθητικές. Μπορεί να αποφέρουν κέρδη, δεν ενισχύουν όμως το δημιουργικό ρόλο της ΣΕΚΕ, ρόλο γενικότερα επωφελή για την καπνική μας οικονομία. Ο απολογισμός της ΣΕΚΕ της περιόδου αυτής δεν παρουσιάζει τίποτε άλλο το αξιοσημείωτο εκτός από την αγορά υπό καλούς όρους, μιας παλαιάς καπνοποθήκης στην Καθάλα που συνορεύει με την ιδιόκτητη καπνοποθήκη της.

Αλλά και τα γενικότερα καπνικά μας πράγματα, δυστυχώς δεν πηγαίνουν καλά. Η βαρειά εξαγωγική κρίση, που έπληξε τα ελληνικά καπνά εδώ και κάμποσα χρόνια, λόγω των ριζικών μεταβολών και ανακατατάξεων που σημειώθηκαν στην παγκόσμια καπνοβιομηχανία (η κυριάρχηση του τσιγάρου τύπου «Μπλέντ» η στροφή προς τα φθηνά καπνά κλπ.), επιδεινώθηκε κατόπιν της πλήρους διακοπής, από πέρυσι, των αγορών καπνών απ' τη χώρα μας, εκ μέρους της Σοβιετικής

Ενώσεως που ήταν ένας απ' τους σημαντικότερους πελάτες μας (αγόραζε πάνω από 12.000 τόννους το χρόνο), καθώς επίσης και τη σταθερή μείωση των αγορών εκ μέρους και άλλων παραδοσιακών πελατών μας (Δυτ. Γερμανία, Αίγυπτος κλπ).

Ενδεικτικά της εξαγωγικής κρίσεως των καπνών μας είναι τα ακόλουθα στοιχεία: Από τη συνολική παραγωγή καπνών ανατολικού τύπου της εσοδείας 1986, που ανήλθε σε 125.000 τόννους, οι αγορές του καπνεμπορίου, της ΣΕΚΕ και των Ελληνικών καπνοβιομηχανιών, που αντιπροσωπεύουν την ενεργό ζήτηση, ανήλθαν σε 60.800 τόννους, ήτοι στο 48% της παραγωγής. Η υπόλοιπη ποσότητα απορροφήθηκε κατά ποσοστό 49% από την ΑΓΡΕΞ και κατά 2% από την ΥΔΑΓΕΠ.

Από την παραγωγή καπνών εσοδείας 1986 ποικιλίας Μπέρλεϋ που ανήλθε σε 18.600 τόννους, το καπνεμπόριο απορρόφησε μόνο το 40% και η ΑΓΡΕΞ - ΥΔΑΓΕΠ το 60%. Εξ άλλου ο όγκος των αποθεμάτων καπνών Μπέρλεϋ παλαιών εσοδειών, που εγγίζει τους 70.000 τόννους, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων βρίσκεται στα χέρια των συνεταιρισμών και των εταιρειών των παραγωγών και είναι υπερχρεωμένα, επιβαρύνει περισσότερο τη δύσκολη καπνική μας κατάσταση.

Η καπνική μας πολιτική δεν είναι ρεαλιστική, προσαρμοσμένη στις καπνικές συνθήκες και εξελίξεις. Είναι εμβάλωματική και απλά επιτυγχάνει, την παράκαμψη και επικάλυψη των καπνικών μας προβλημάτων. Δεν στοχεύει στη ριζική αντιμετώπιση των καυτών προβλημάτων, που οξύνουν το εξαγωγικό μας πρόβλημα, όπως είναι η επιτάχυνση του ρυθμού της υλοποίησης του προγράμματος αναδιορθώσεως των καλλιεργειών στις περιοχές που παράγονται τα παθητικά μας καπνά για την εξισορρόπηση της παραγωγής μας με την ενεργό ζήτηση, η διεύρυνση των εξαγωγών και η εξυγίανση του καπνεμπορίου μας μηχανισμού που κυριαρχείται απ' τις πολυεθνικές καπνεμπορικές εταιρείες.

Αι οι συνέπειες της εξαγωγικής κρίσεως των καπνών μας, δεν είναι ακόμα ιδιαίτερα αισθητές απ' τους καπνοπαραγωγούς μας, αυτό οφείλεται στις ικανοποιητικές επιδοτήσεις της Κοινότητας και κυρίως στις συγκεντρώσεις των πλεονασμάτων της παραγωγής.

Έντονα παθητικά — προβληματικά — είναι τα καπνά των ποικιλιών Τζεμπέλια, Μαύρα και Μπέρλεϋ. Η ποικιλία που δεν παρουσιάζει πρόβλημα, είναι ο Μπασμάς. Η ζήτηση καλύπτει την παραγωγή - την προσφορά. Μπορούν επομένως οι καλλιεργητές του Μπασμά να συνεχίσουν άφοβα την καλλιέργειά του.

Παρά την εξαγωγική κρίση και τη σημαντική μείωση του αριθμού των καπνοκαλλιεργητών (από 110.000 την 5ετία 1977-81 μειώθηκαν στην 5ετία 1982-86 σε 97.000), εντούτοις η παραχθείσα ποσότητα καπνών, στις αντίστοιχες εσοδείες, διατηρήθηκε στα ίδια περίπου επίπεδα, ήτοι: στους 145 - 150.000 τόννους, πράγμα που σημαίνει ότι κατά την τελευταία περίοδο, λόγω και της κάποις αυξήσεως των τιμών και των επιδοτήσεων, βελτιώθηκε αισθητά το κατά κεφαλή εισόδημα του καπνοπαραγωγού.

Δυστυχώς τίποτα δεν προμηνύει στον καπνικό ορίζοντα ότι θα ξεπεραστεί στο εγγύς μέλλον η εξαγωγική κρίση, αν δεν παρθούν και μάλιστα σύντομα, δραστηκά αποφασιστικά μέτρα, όπως κυρίως είναι: η άσκηση σοβαρής πίεσεως στις χώρες με τις οποίες το εμπορικό ισοζύγιο μας είναι έντονα ελλειμματικό για ν' αγοράζουν περισσότερα καπνά.

Παρά τις ιδιότυπες συνθήκες διοικήσεως που επικράτησαν κατά την περίοδο αυτή και τους εσωτερικούς περισπασμούς της, η ΣΕΚΕ χάρη στην καλή υποδομή, το καλό στελεχειακό δυναμικό της και την υγιά παράδοσή της, οφείλω δε να πω και χάρη στην υπευθυνότητα του προέδρου της Κώστα Σωτηριανίδη, παλαιόμαχου συνεταιριστή και πρώην προέδρου της Ε.Γ.Σ. Παγγαίου, δεν υπέστη σοβαρές αθαρίες, όπως δυστυχώς υπέστησαν άλλες συνεταιριστικές οργανώσεις, οι οποίες περιλαμβάνονται στον μακρύ κατάλογο των υπερχρεωμένων συνεταιριστικών

εταιρειών και οργανώσεων.

Συμπερασματικά λοιπόν θα έλεγα ότι η σημερινή κατάσταση της ΣΕΚΕ, σε γενική κλίμακα είναι καλή.

Ιδιαίτερα καλή είναι η οικονομική της κατάσταση. Όλοι οι ισολογισμοί της των 40 χρόνων έκλεισαν με θετικά αποτελέσματα, που είναι προϊόν όχι εκμεταλλεύσεως — όρος άγνωστος στις εργασίες της ΣΕΚΕ — αλλά αποτελέσματα καλών χειρισμών των πωλήσεων και εξαγωγών της, καθώς και της χρηστής και νοικοκυρεμένης διαχειρίσεώς της. Από τα πλεονάσματα που πραγματοποίησε διένειμε όλα τα χρόνια ικανοποιητικά μερίσματα στις μετόχους της συνεταιριστικές οργανώσεις, που υπερβαίνουν το ποσό του 1.100.000.000 δρχ. Διέθεσε σημαντικά ποσά για τις υποτροφίες της και για άλλους συνεταιριστικούς και κοινωνικούς σκοπούς και δημιούργησε αποθεματικά κεφάλαια που ανέρχονται στο ποσό των 711.000.000 δρχ. και μαζί με το μετοχικό της κεφάλαιο των δρχ. 86.600.000, στο ποσό των 797.700.000 δρχ. Η καθαρά περιουσιακή θέση της ΣΕΚΕ υπολογιζομένης της υπεραξίας των παγίων περιουσιακών της στοιχείων, κατά τους μετρίτετους υπολογισμούς υπερβαίνει τα 2.500.000.000 δρχ., πράγμα που σημαίνει ότι η πραγματική αξία της μετοχής της είναι 30πλάσια της ονομαστικής της αξίας.

Καλή είναι επίσης και η οργανωτική κατάσταση της ΣΕΚΕ, τόσο ως προς το σκέλος των αποθηκευτικών και τεχνικών εγκαταστάσεών της, δυναμικότητας άνω των 15.000 τόννων καπνών όσο και ως προς το σκέλος του υπηρεσιακού και εμπορικού της μηχανισμού, ικανού να διακινήσει με επιτυχία άνω των 20.000 τ. καπνών.

Δυστυχώς, δεν μπορεί να λεχθεί ότι είναι καλή, ικανοποιητική, η σημερινή καπνική θέση της ΣΕΚΕ, που όπως προανέφερα, λόγω της κάμψης των εξαγωγών της και της αντίστοιχης μειώσεως του προγράμματος των αγορών της παρουσιάζεται εξασθενημένη, ιδίως μετά το σταμάτημα των αγορών από τη Σοβιετική Ένωση. Κι αυτό είναι το μεγάλο πρόβλημα που αντιμετωπίζει.

Το σημερινό Δ.Σ. της ΣΕΚΕ, που εκλέχτηκε φέτος κατά τη Γενική Συνέλευση της, της 21ης Ιουλίου, αποτελείται από αντιπροσώπους των μετόχων συνεταιριστικών οργανώσεων, από υπεύθυνα συνεταιριστικά στελέχη, με πρόεδρο τον Βαγγέλη Κουρτιδη, αγροτικό αγωνιστή και καταξιωμένο συνεταιριστή και Διευθύνοντα Σύμβουλο τον Χρήστο Κιντζονίδη, δυναμικό συνεταιριστή και ακαταπόνητο εργατή του συνεταιριστικού μας κινήματος.

Το Δ.Σ. παρέλαβε τη ΣΕΚΕ με αρκετά προβλήματα.

Δύο είναι οι άμεσοι στόχοι και επιδιώξεις του:

Πρώτο, η θελτίωση της καπνικής θέσεως της ΣΕΚΕ και η αξιοποίηση των δύο σημαντικών οικοπέδων της (Αθηνών και Κω), που αντιπροσωπεύουν ένα μεγάλο αλλά νεκρό κεφάλαιο.

Δεύτερο, η εξυγίανση και ανόρθωση των δύο συγγενών και συμπληρωματικών της εταιρειών, της ΣΠΕΚΑ και της ΣΕΚΑΠ, που είναι δημιουργήματα της ΣΕΚΕ και απαραίτητες οργανώσεις για το συνεταιριστικό μας κίνημα.

Μακρυγόρησα και σας κούρασα. Με συγχωρείτε.

Αλλά το θέμα, ήταν μεγάλο και βαρύ.

«40 χρόνια ΣΕΚΕ και Ένας Μπαλτατζής».

Θέλω να σας ευχαριστήσω για την προσοχή με την οποία με ακούσατε και να σας ευχηθώ από την καρδιά μου, να πάρετε καλά και στον εορτασμό των 50 χρόνων της ΣΕΚΕ, υπό καλύτερες συνθήκες για τον αγροτικό μας κόσμο, το συνεταιριστικό μας κίνημα, για την Πατρίδα μας, που όπως ξέρομε περνά τώρα δύσκολες μέρες.

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ σε έκτακτη συνεδρίασή του, μετά το θλιβερό άγγελμα του θανάτου του

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗ

πρωτοπόρου και εκλεκτού συνεταιριστή, πρώην Υπουργού και πρώτου Προέδρου της ΠΑΣΕΓΕΣ, που αγάπησε τη ζωή του και πρόσφερε ανεκτίμητες υπηρεσίες στην ελληνική συνεταιριστική κίνηση,

Ο μ ό φ ω γ α α π ο φ α σ ί ζ ε ι :

1. Να παραστεί με εκπρόσωπο του Δ.Σ. στην κηδεία.
2. Να κατατεθεί στεφάνι στη σορό του.
3. Να εκφρασθούν τα συλλυπητήρια στην οικογένειά του.
4. Να δημοσιευθεί το παρόν στον ημερήσιο και συνεταιριστικό τύπο.

Αθήνα 29 Ιουλίου 1987

Το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Γιάν. Στρογγύλης

Ο Γεν. Γραμματέας

Ανδρ. Σιδρόπουλος

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ - ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

ΣΤΟΥΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΕΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Η ταχυδρόμηση των τευχών μας γίνεται έπειτα από έλεγχο (1 τεύχος κάθε τρίμηνο). Τυχόν μη παραλαβή οφείλεται σε τοπικές συνθήκες.

Σε περίπτωση μη παραλαβής τεύχους παρακαλούμε να μας το ζητάτε αμέσως με επιστολή σας. (Το 1ο τεύχος έχει εξαντληθεί).

Μη ξεχνάτε να εμπόασετε την ετήσια εισφορά σας, για να γίνεται δυνατή η αντιμετώπιση των εξόδων για έκδοση του περιοδικού.

Θ Ε Σ Ε Ι Σ — Α Π Ο Ψ Ε Ι Σ

Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Πρόσφατα, αλλά καθυστερημένα, μετά από διαπιστώσεις περιπτώσεων αστάθμητων δανεισμών σε Συνεταιριστικές Οργανώσεις, που προκάλεσαν ζημιά στο συνεταιριστικό κίνημα, η ΑΤΕ, με εγκύκλιό της, περιορίζει τη χρηματοδότησή τους μετά από αυστηρό έλεγχο διαχειριστικής ικανότητας και σε ποσοστό 70% της αξίας εισκομιζομένων προϊόντων για από κοινού διάθεση. Και η μεν επιμελημένη εκτίμηση της χρηματοδότησης και ορθής χρησιμοποίησης με απόλυτη διαφάνεια είναι σωστή. Ο περιορισμός όμως της χρηματοδότησης με μείωση 20% του ποσοστού είναι αβασάνιστος και θα οδηγήσει σε αρνητικά αποτελέσματα, εφόσον βέβαια θα στηριχτεί σε αντικειμενικές τιμές των προϊόντων, γιατί το χαμηλό αγροτικό εισόδημα δεν περιέχει περιθώρια στο συνεταιρισμένο αγρότη να περιμένει 2-3 χρόνια μετά την τελική εκκαθάριση για την είσπραξη του υπόλοιπου της αξίας και είναι βέβαιο ότι θα οδηγήσει σε αρνητικά αποτελέσματα προς μεγάλη χάρα των μεσαζόντων, όπως συνέβαινε και παλαιότερα. Χρειάζεται προσοχή και επιμελημένη στάθμιση για να μη οδηγηθούμε σε οπισθοδρόμηση αντί για πρόοδο.

νιστος και θα οδηγήσει σε αρνητικά αποτελέσματα, εφόσον βέβαια θα στηριχτεί σε αντικειμενικές τιμές των προϊόντων, γιατί το χαμηλό αγροτικό εισόδημα δεν περιέχει περιθώρια στο συνεταιρισμένο αγρότη να περιμένει 2-3 χρόνια μετά την τελική εκκαθάριση για την είσπραξη του υπόλοιπου της αξίας και είναι βέβαιο ότι θα οδηγήσει σε αρνητικά αποτελέσματα προς μεγάλη χάρα των μεσαζόντων, όπως συνέβαινε και παλαιότερα. Χρειάζεται προσοχή και επιμελημένη στάθμιση για να μη οδηγηθούμε σε οπισθοδρόμηση αντί για πρόοδο.

ΜΗΠΩΣ ΑΡΧΙΖΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΚΑΤΑΝΟΗΤΟ;

Στις μεμονωμένες φωνές διαμαρτυρίας των κομμάτων της αντιπολίτευσης για την απαράδεκτη δημιουργία παρατάξεων στους γεωργικούς συνεταιρισμούς ήρθε να προστεθεί και αυτή του βουλευτού του κυβερνώντος κόμματος (του κ. Φλ. Κωνσταντίνου), που διαφώνησε για τη δημιουργία παρατάξεων στον αγροτικό χώρο και ιδιαίτερα στους πρωτοβάθμιους

συνεταιρισμούς.

Μήπως τα κόμματα, κύριοι υπεύθυνοι ή συνυπεύθυνοι της δημιουργίας και διατήρησης αυτής της καταστροφικής για τους Συνεταιρισμούς κατάστασης, αρχίζουν να συνειδητοποιούν το κοινό κακό που προκάλεσαν και το κοινό καλό που πρέπει να επαναφέρουν;

ΤΟ ΣΩΜΑ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Δημοσιεύτηκε στον τύπο, ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της ΠΑΣΕΓΕΣ απέρριψε παμψηφεί το σχέδιο Π.Δ. που εκπονήθηκε από την αρμόδια Επιτροπή, για τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας του Σώματος Ελεγκτών.

Σε προηγούμενο τεύχος (αρ. 3 σελ. 174) είχαμε έγκαιρα επισημάνει, ότι ο τρόπος συγκρότησης της Επιτροπής έπρεπε να προκαλέσει ανησυχίες στη συνεταιριστική κίνηση, με ανάλογες αντιδράσεις, χωρίς δυστυχώς ν' ανησυχήσει η ηγεσία της και τώρα η εξέλιξη των

γεγονότων μας δικαιώνει. Αλλά μήπως και παλαιότερα, κατά την ψήφιση του Ν. 921) 79, δεν είχαμε επισημάνει, χωρίς να εισακουστούμε, ότι η αβασάνιστη αχρήστευση του Εποπτικού Σώματος της ΑΤΕ, χωρίς προηγουμένη σύλληψη του συγκεκριμένου τρόπου αντικατάστασής του, θα οδηγούσε σε οπισθοδρόμηση, ενώ μπορούσε κάλλιστα ν' αυτονομηθεί δοκιμαστικά με Συνεταιριστικό Συμβούλιο, κατά το πρότυπο του 1935, που αχρηστεύθηκε από τη δικτατορία της 4ης Αυγούστου πριν δοκιμαστεί;

Θεσμοί μιας 50ετίας δεν καταργού-

ται με μια μονοκονδυλιά, χωρίς προηγούμενη διαμόρφωση συγκεκριμένης διαδοχής. Η άρνηση αποδοχής χωρίς συγκεκριμένο αντισχέδιο δεν αποτελεί λύση. Η λαϊκή παροιμία «πριν ξεριζώσεις ένα έστω γέρικο και λιγότερο παραγω-

γικό δέντρο, σκέψου τί θα φυτέψεις» θρήκε, για μια ακόμη φορά, τη δικαιοσύνη της. Ας σοβαρευτούμε λίγο περισσότερο και ας κατανοηθεί κάποτε, ότι πρέπει να είμαστε προμηθείς και όχι επιμηθείς στη ζωή.

ΟΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Στον κοινωνικό προϋπολογισμό του 1987 αναφέρεται (σελ. 31) ότι ο αριθμός των ασφαλισμένων ανέρχεται το 1987 σε 11.000 και δίνει στοιχεία, από τα οποία συνάγεται ότι στα τελευταία χρόνια οι ασφαλισμένοι στο Ταμείο Ασφάλισης Υπαλλήλων Συνεταιριστικών Οργανώσεων αυξήθηκαν κατά 54%. Αυτό, ανεξάρτητα από τις ευνοϊκές ή δυσμενείς συνέπειες για το Ταμείο — δεν το εξετάζουμε εδώ — θα ήταν ευχάριστο, αφού αυξάνεται ο αριθμός των υπερασπιστών του συνεταιριστικού συμφέροντος και ενδιαφέροντος, αν οι συνεταιριστικές Οργανώσεις δεν είχαν τις όσες έχουν σήμερα ζημιές και ανοίγματα στην ΑΤΕ. Είναι πράγματι δυσνόητο, πώς συμβιβάζονται, αιματώδης αύξηση των προσλήψεων στις ΑΣΟ και αι-

ματώδης αύξηση επίσης των ζημιών και των ανοιγμάτων τους, όταν μάλιστα οι άλλοι παράγοντες — χρηματοδότηση, απορροφητικότητα προϊόντων, επενδύσεις, επιδοτήσεις κλπ. — υπήρξαν την τελευταία περίοδο ιδιαίτερα ευνοϊκά για την ανάπτυξη εργασιών και τη δημιουργία αν όχι πλεονασμάτων, τουλάχιστον όχι ζημιών και ανοιγμάτων.

Η εξήγηση που θα μπορούσε να δοθεί είναι, ή ότι οι προσλήψεις δεν ήταν αναγκαστικές, ή ότι οι προσληφθέντες δεν υπήρξαν παραγωγικοί. Αν υπάρχει και άλλη εξήγηση, ευχάριστα θα τη δημοσιεύαμε. Το θέμα είναι πολύ σοβαρό όπως εντοπίζεται και θα πρέπει να απασχολήσει όλους τους ενδιαφερόμενους: ΠΑΣΕΓΕΣ, ΟΣΥΓΟ, Διοικήσεις ΑΣΟ κ.ά. Εμείς θα επανέλθουμε.

«ΠΡΟΝΟΜΙΑΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ» «ΛΕΟΝΤΕΙΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΕ ΒΑΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ»

Παλιό το θέμα, αλλά συχνά επαναφερόμενο. Ο κ. Πρωθυπουργός, στην ομιλία του στο Κιλελέρ, ανέφερε ότι οι συνεταιρισμοί ζητούν συνεχώς προνόμια στην μεταχείρισή τους έναντι του ελεύθερου ανταγωνισμού και ότι δεν πρέπει να παραμελείται η λειτουργία τους με ιδιωτικο-οικονομικά κριτήρια. Λίγο αργότερα (Μάιος '87), στη Γ.Σ. των Επιποροδοιομηχανικών Επιμελητηρίων, αναπτύχθηκε η άποψη από πολλούς εκπροσώπους ότι «οι συνεταιρισμοί είναι εργαλείο παρέμβασης και επιβολής ανεξάρτητα από την οικονομική και εμπορική ορθοδοξία κάθε κυβερνητικής φιλοσοφίας, δογμώντας, έστω και αβέλτητα,

στην επιβολή στον τόπο μας ενός συστήματος ανελεύθερης οικονομίας. Χαρακτηρίστηκαν ακόμη σαν μια λεόντειος εταιρεία, γιατί όλοι μαζί χάνουμε όταν ζημιώνουν και μόνον αυτοί κερδίζουν, όταν κερδίζουν, δεν είναι δε γνωστές οι πηγές και οι όροι χρηματοδότησής τους και ο τρόπος διαχείρισής τους, αντίθετα με τη νομοθεσία περί αβεμίτου ανταγωνισμού».

Όσον αφορά την «προνομιακή μεταχείριση», μια ματιά στους αναπτυξιακούς νόμους, την καινοτακή νομοθεσία, αλλά και τις χρηματοδοτικές αποφάσεις των Τραπεζών πείθει ότι οι συνεταιρισμοί χρηματοδοτούνται παράλληλα και ιατά-

μα με τις εταιρείες του καθαρά ιδιωτικού τομέα, παρ' όλο που η κοινωνική προσφορά τους με την υποδομή της επιβίωσης των οικονομικά αδυνάτων, την εξασφάλιση ποιότητας και δίκαιης τιμής στα προϊόντα, τον παραμερισμό των μεσαζόντων και τη δικαιότερη κατανομή των πλεονασμάτων, μαζί με τη δημοκρατική διαπαιδαγώγηση ενός μεγάλου μέρους του πληθυσμού, είναι τεράστια, υποκειόμενοι σε πολλαπλό έλεγχο με πλήρη διαφάνεια (Γενική Συνέλευση και Εποπτικό Συμβούλιο τους, Σώμα Ελεγκτών του Υπουργείου Γεωργίας κλπ.).

Βάση εμπιστοσύνης για τη χρηματοδότηση των συνεταιρισμών είναι η συλ-

λογική ευθύνη των συνταίρων με πολλαπλές εκδηλώσεις. Μ' αυτό τον τρόπο οι συνεταιρισμοί αντιμετωπίζουν τα χρέη τους, ώστε «αυτοί να χάνουν όταν ζημιώνουν».

Ακόμη, πώς συμβιβάζεται το να ζητείται από τους συνεταιρισμούς η λειτουργία τους με ιδιωτικο-οικονομικά κριτήρια, όταν απ' ενός χρησιμοποιούνται σαν όργανα πραγματοποίησης κυβερνητικών αποφάσεων αγροτικής πολιτικής και απ' ετέρου με νόμο οδηγούνται σε αναγκαστική συγχώνευση ή διάλυση και σε κομμουνικοποίησή τους, που παρέλυσε τα Δ.Σ. των συνεταιρισμών;

ΑΙΤΙΑ ΚΑΙ ΑΙΤΙΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΧΡΕΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Ο έλεγχος στις ΑΣΟ, και μάλιστα ο εξονυχιστικός έλεγχος, φαίνεται περισσότερο από κάθε άλλη φορά αναγκαίος σήμερα. Τα όσα λέγονται και γράφονται κάθε μέρα στον τύπο για τα σκάνδαλα τον καθιστούν αναγκαίο. Οι ΑΣΟ πρέπει να συνεχίσουν την πορεία τους και το δημιουργικό τους έργο, απαλλαγμένες από τυχόν ανωμαλίες που πρέπει να επισύρουν κυρώσεις κατά των υπευθύνων. Πρέπει να απαλλαγούν από αυτούς όσο γίνεται γρηγορότερα, γιατί, πέρα από τη ζημιά και τη δυσλειτουργία, υπάρχει και η δυσφήμιση, την ο-

ποία εκμεταλλεύονται οι εχθροί του κινήματος, των οποίων τα συμφέροντα θίγονται από την καλή λειτουργία τους.

Για τα χρέη όμως που δημιουργούνται όταν οι συνεταιρισμοί χρησιμοποιούνται σαν όργανα κυβερνητικής αγροτικής πολιτικής, γιατί να θεωρούνται ότι ευθύνονται οι ίδιοι, εφόσον εκτελούν εντολές τρίτων; Π.χ. για την παρέμβαση και απόσυρση, άλλοι αποφασίζουν και οι συνεταιρισμοί τελικά χρεώνονται με τα ανοίγματα. Όμως, βασική αρχή του δικαίου είναι να ευθύνεται κανείς για τις δικές του αποφάσεις.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ

Παράκληση οι εργασίες να είναι όσο το δυνατό συνοπτικές και συνεκτικές ή η έκτασή τους να μην ξεπερνά το ισοδύναμο 6 τυπωμένων σελίδων. Η Συντακτική Επιτροπή διατηρεί το δικαίωμα δημοσίευσης ή μη εργασιών που της παραδίδονται, καθώς και καθορισμού του χρόνου δημοσίευσης, ανάλογα με τις δυνατότητες. Κείμενα που δημοσιεύονται ή όχι δεν επιστρέφονται. Τα κείμενα πρέπει να είναι πολύ καθαρά.

Τα κείμενα που υπογράφονται ή για τα οποία αναφέρεται η προέλευσή τους, δεν απηχούν, κατ' ανάγκη και σ' όλα τα σημεία τους, και τις θέσεις της Εταιρείας των Φίλων του Συνεργατισμού.

Ε Ν Ω Σ Η
ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ
ΞΑΝΘΗΣ ΣΥΝ. Π.Ε.

ΙΔΡΥΘΗΚΕ ΤΟ 1927

ΕΔΡΑ ΞΑΝΘΗ Μ. Καραολή 79

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΣΤΗ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ

ΜΕΛΗ: 76 ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

ΕΡΓΑΣΙΕΣ : Πιστωτικές, Προμηθευτικές - Διαχείριση γεωργικών εφοδίων, Ζωοτροφών - Συγκέντρωση και διαχείριση σπόρων δημητριακών για λογαριασμό τρίτων - Εκμετάλλευση γεωργικών μηχανημάτων - Λογιστική εξυπηρέτηση Συνεταιρισμών.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ

Δευθυντής: ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΙΝΤΖΟΝΙΔΗΣ

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 31-12-1986

Ε Ν Ε Ρ Γ Η Τ Ι Κ Ο

Αξία ακινήτων - Εγκαταστάσεων	Δρχ:	65.599.406
Συμμετοχές σε Συνεταιριστικές Εταιρείες	»	193.001.240
Εμπορεύματα - Υλικά	»	214.405.029
Απαιτήσεις εν γένει	»	417.019.749
Ταμείο - Καταθέσεις στην ΑΤΕ	»	79.193.138

Π Α Θ Η Τ Ι Κ Ο

Συνεταιριστικό Κεφάλαιο και Αποθεματικά	»	200.778.615
Υποχρεώσεις εν γένει	»	749.441.696
Κέρδη χρήσεων 1985—1986	»	18.998.251

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ

Σύνολο εσόδων	»	616.481.150
Σύνολο εξόδων	»	609.604.038
Κέρδη καθαρά χρήσεως	»	6.877.112

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Στον εθνικό χώρο η δύναμη των Συνεταιρισμών, η συνένωση δηλαδή δυνάμεων και η συνεργασία, εκφράζεται με τις δευτεροβάθμιες, τριτοβάθμιες και εθνικού επιπέδου οργανώσεις.

Στο διεθνή όμως χώρο, την αντιπροσώπευση των συνεταιρισμών, την από κοινού αντιμετώπιση προβλημάτων και ανταλλαγή πληροφοριών, την προώθηση της διασυνεταιριστικής οικονομικής συνεργασίας, την ενημέρωση κοινού και ιθυνόντων στα συνεταιριστικά προβλήματα, έχουν αναλάβει να υπηρετήσουν διεθνείς συνεταιριστικές, ή μή, οργανώσεις, που είτε καλύπτουν όλο τον κόσμο, είτε εξυπηρετούν το χώρο της Ευρώπης και της ΕΟΚ ιδιαίτερα, αλλά και το χώρο της Αμερικής και Αφροασίας.

Οι οργανώσεις αυτές συνοπτικά παρουσιάζονται εδώ.

Α) ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

1. Διεθνής Συνεταιριστική Ένωση - INTERNATIONAL COOPERATIVE ALLIANCE (ICA)

ROUTE DES MORILLONS 15,
CH - 1218 LE GRAND - SACONNEX,
GENEVA, SWITZERLAND

Η Δ.Σ.Ε. είναι η πραγματοποίηση του ονείρου του Ρόμπερτ Όουεν για μια παγκόσμια συνεταιριστική οργάνωση. Η ίδρυσή της αποφασίσθηκε σε συνέδριο που έγινε στο Λονδίνο, το 1895, όπου ήταν και η έδρα της, μέχρι πρόσφατα, που μεταφέρθηκε στη Γενεύη.

Στην αρχή περιελάμβανε μόνο ευρωπαϊκούς συνεταιρισμούς, αργότερα όμως δέχθηκε συνεταιρισμούς από όλες τις ηπείρους.

Σύμφωνα με στοιχεία του 1980 (1) στη ΔΣΕ εκπροσωπούνται 162 οργανώσεις εθνικού επιπέδου από 67 χώρες με 363 εκατομμύρια φυσικά μέλη, με κύκλο εργασιών 595 δις. δολάρια, κεφάλαιο 68 δις. δολάρια και ύψος αποθεματικών 29 δις. δολάρια.

Σαν σκοπούς της έχει, σύμφωνα με το καταστατικό της, την εκπροσώπηση των συνεταιριστικών οργανώσεων όλων των τύπων, τη διάδοση των συνεταιριστικών αρχών (αρχές της Ροζεντέιλ), την προστασία των συμφερόντων της συνεταιριστικής κίνησης, την καλλιέργεια της συνεργασίας μεταξύ των συνεταιρισμών, που οδηγούν στην προώθηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας και στην οικονομική και κοινωνική πρόοδο όλων των εργαζομένων, ενώ συγχρόνως τηρεί ουδετερότητα σε κάθε πολιτική ή θρησκευτική διαμάχη.

Μέσα για την εκπλήρωση του σκοπού της είναι η σύγκληση των διεθνών συνεδρίων της Γενικής Συνέλευσης των μελών της κάθε τέσσερα χρόνια, η οργάνωση σεμιναρίων και συλλογή στατιστικών στοιχείων, η διεξαγωγή ερευνών, η έκδοση διδύλων καθώς και του περιοδικού «REVIEW OF INTERNATIONAL COOPERATION» και άλλων.

Όργανά της είναι:

α) Η Γενική Συνέλευση, που είναι το ανώτατο όργανο και μπορεί να θεωρη-

(1) Όπου δεν περιλαμβάνεται η Κίνα, που έγινε μέλος της το 1985.

θεί σαν μία παγκόσμια Συνεταιριστική Βουλή. Συγκλείεται κάθε 4 χρόνια για τη θεώρηση των εργασιών της ΔΣΕ, ενώ κάθε φορά υπάρχει ένα κύριο θέμα συζήτησης, για το οποίο ακούγονται απόψεις από συνεταιρισμούς των χωρών-μελών. Το επόμενο συνέδριό της θα συγκληθεί το 1988.

β) Η Κεντρική Επιτροπή, με κλιμακούμενο αριθμό μελών (264 μέλη το 1980), που εκλέγει τον Πρόεδρο, τους δύο Αντιπροέδρους και την Εκτελεστική Επιτροπή, συνεδριάζει τακτικά κατ' έτος και επιβλέπει την πραγματοποίηση των αποφάσεων της Γ. Συνέλευσης.

Σήμερα, πρόεδρος είναι ο Λαφς Μάρκους (2).

γ) Η Εκτελεστική Επιτροπή, που αποτελείται από 13 μέλη και τον Πρόεδρο και τους δύο Αντιπροέδρους, συνεδριάζει 2 φορές κάθε χρόνο, επιβλέπει τις εργασίες των γραφείων της ΔΣΕ και προωθεί την εκτέλεση των αποφάσεων των άλλων δύο οργάνων. Στο έργο της βοηθείται από τρεις Υποεπιτροπές των Οικονομικών, την Εκτελεστική και της Συνεταιριστικής Ανάπτυξης, που ασχολείται αποκλειστικά με την προώθηση των συνεταιρισμών στον Τρίτο Κόσμο.

δ) Οι 9 βοηθητικές Επιτροπές, που έχουν αναλάβει από ένα συνεταιριστικό τομέα (ανταλλαγή πληροφοριών, διοργάνωση συνεδρίων, προώθηση συνεργασίας) και είναι:

— Η Επιτροπή Αγροτικού Συνεργατισμού με αντιπροσώπους από 50 χώρες (ίδρυση 1951).

— Η Επιτροπή Συνεταιριστικών Τραπεζών, με έδρα την Φραγκφούρτη (ίδρυση 1922).

— Η Οργάνωση για την Καταναλωτική Συνεταιριστική Πολιτική, με έδρα την Κοπεγχάγη (ίδρυση 1973). Αποβλέπει στην προστασία και ενημέρωση του καταναλωτή.

— Η Διεθνής Οργάνωση για τους διανεμητικούς Καταναλωτικούς Συνεταιρισμούς (INTERCOOP), με έδρα την Κοπεγχάγη και με αξιόλογη οικονομική δραστηριότητα στη σύναψη προμηθευτικών συμφωνιών για λογαριασμό και προς όφελος των μελών της (ίδρυση 1971).

— Η Επιτροπή Αλιευτικών (Συνεταιρισμών) (ίδρυση 1977).

— Η Επιτροπή Στεγαστικών (Συνεταιρισμών) με έδρα στο Λονδίνο και Βερολίνο (ίδρυση 1952).

— Η Διεθνής Ομοσπονδία Συνεταιριστικής Ασφάλισης (ICIF) (για την οποία θα επανέλθουμε παρακάτω).

— Η Επιτροπή Γυναικών, που έχει σκοπό την προώθηση της γυναικείας συμμετοχής στους συνεταιρισμούς, ιδιαίτερα τους αγροτικούς. Εξαιρετικά, κατέχει μία θέση στην Κεντρική Επιτροπή. Συλλέγει πληροφορίες και διοργανώνει σεμινάρια για το σκοπό αυτό, σε συνεργασία και με τον ΟΗΕ (ίδρυση 1975).

— Η Επιτροπή Παραγωγικών Εργατικών (Συνεταιρισμών) (ίδρυση 1947).

ε) Οι Ομάδες Εργασίας, που συγκεντρώνουν συνεταιριστές ιδιαίτερων συνεταιριστικών τομέων, που είναι:

(2) Άρθρο που δημοσιεύτηκε στο περιοδικό μας τεύχος 3 σελ. 129.

- Η Διεθνής Ομάδα Εργασίας Βιβλιοθηκάρων Συνεταιρισμών, που εκδίδει ένα ενημερωτικό δελτίο, το LIBRADOC.
- Η Ομάδα Ερευνητών
- Η Ομάδα Εργασίας Συνεταιρικού Τύπου
- Η Συμβουλευτική Ομάδα Διεθνούς Εκπαίδευσης Συνεταιριστών (AGIT-COOP)
- Η Ομάδα Εργασίας Συνεταιριστικού Τουρισμού.

στ) Τα τρία Περιφερειακά Γραφεία, με σκοπό την προώθηση των Συνεταιρισμών στις υπό ανάπτυξη χώρες, τα οποία ιδρύθηκαν στο Νέο Δελχί (1960), στο Μόσι Τανζανίας (1968) και στην Ακτή του Ελεφαντοστού (1980).

ζ) Η Γραμματεία του Κεντρικού Γραφείου στη Γενεύη, που προσφέρει υπηρεσίες για την επιμόρφωση, εκπαίδευση, οργανώνει σεμινάρια, επιμελείται εκδόσεων της ΔΣΕ, καθώς και τη συγγραφή και κυκλοφορία εγχειριδίων συνεταιριστικής εκπαίδευσης (CEMAS), δίνοντας παράδειγμα συνεταιριστικής λιτότητας και δυναμικότητας, με 25 μόνο μέλη προσωπικό.

Ακόμη η ΔΣΕ έχει προωθήσει την ίδρυση και λειτουργία και άλλων διεθνών συνεταιριστικών Οργανώσεων, όπως της COPAC και της Διεθνούς Συντονιστικής Επιτροπής Συνεταιριστικής Πίστης, των οποίων είναι και μέλος.

Η ΔΣΕ έχει καθιερώσει από το 1896 τη συνεταιριστική σημαία, με τα επτά χρώματα της Ιριδος, σύμβολο παγκόσμιας συνεργασίας, και το πρώτο Σάββατο του Ιουλίου κάθε χρόνου σαν παγκόσμια ημέρα συνεργατισμού.

2. Διεθνής Ομοσπονδία Συνεταιριστικής Ασφάλισης - INTERNATIONAL COOPERATIVE INSURANCE FEDERATION (ICIF)

C/O CIS LTD
MILLER STR
MANCHESTER, M60 0AL, U.K.

Ιδρύθηκε το 1922 και έχει την έδρα της στο Μάντσεστερ Αγγλίας. Αποτελεί τμήμα της ΔΣΕ (μία από τις βοηθητικές επιτροπές της) και έχει σαν μέλη της 82 συνεταιριστικές ασφαλιστικές οργανώσεις απ' όλο τον κόσμο, με αντίστοιχα περιφερειακά τμήματα στην Ευρώπη, Β. Αμερική, Λατ. Αμερική και Ασία.

Για τη διευκόλυνση διασυνεταιριστικών αλληλασφαλιστικών δραστηριοτήτων μεταξύ των μελών της, ίδρυσε το Διεθνές Συνεταιριστικό Ανασφαλιστικό Γραφείο (INTERNATIONAL COOPERATIVE REINSURANCE BUREAU), το Γραφείο Ασφαλιστικής Ανάπτυξης (INSURANCE DEVELOPMENT BUREAU), που μεριμνά ιδιαίτερα για τη διάδοση των ασφαλιστικών συνεταιρισμών στον Τρίτο Κόσμο με τη βοήθεια οργανώσεων - οδηγών και τοπικών συμβούλων, καθώς και την εταιρεία ALL NATIONS INC, που παρέχει τοπικά δάνεια για το σκοπό αυτό.

3. Διεθνής Ένωση Ανάπτυξης Συνεταιριστικής Στέγασης - INTERNATIONAL COOPERATIVE HOUSING DEVELOPMENT ASSOCIATION (ICHDA)

1012 14TH STR N.W. SUITE 1007
WASHINGTON D.C. 20005 USA

Έχει την έδρα της στην Ουάσιγκτον και ιδρύθηκε το 1966, μετά από πρόταση της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης, που μαζί της συνδέεται και γραμματειακά, αναπτυσσόμενη στην αύξηση διεθνώς του ενδιαφέροντος για τους οικο-

δομικούς συνεταιρισμούς. Σκοπό έχει κυρίως να βοηθήσει, είτε με την εξεύρεση πόρων, είτε με έμπειρους τεχνικούς, την πραγματοποίηση προγραμματίων-πλάντων σε αναπτυσσόμενες χώρες ή σε ομάδες χαμηλού εισοδήματος, σε συνεργασία και με τον ΟΗΕ.

4. Διεθνής Ομοσπονδία Αγροτοπαραγωγών - INTERNATIONAL FEDERATION OF AGRICULTURAL PRODUCERS (IFAP)

1, RUE D'HAUTEVILLE
75010, PARIS, FRANCE

Στη διεθνή αυτή οργάνωση λειτουργεί Διαρκής Επιτροπή για τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς, με σκοπό την προώθησή μέσω συνεταιριστικής συνεργασίας των αγροτών και ανταλλαγής απόψεων για την αντιμετώπιση των αγροτικών συνεταιριστικών προβλημάτων στις ανά δεκαετημέρη συνεδριάσεις της. Η έδρα της βρίσκεται στο Παρίσι.

5. Διεθνής Εταιρεία Συνεταιριστικών Τραπεζών - INTERNATIONAL COOPERATIVE BANK COMPANY, LTD (INGEBA)

DUFOURSTRASSE 54
4002 BASEL, SWITZERLAND.

Έχει την έδρα της στη Βασιλεία της Ελβετίας και εκτελεί διάφορες τραπεζικές εργασίες με τα μέλη της, 60 διεθνείς και εθνικές συνεταιριστικές οργανώσεις, μεταξύ των οποίων και η KOOPERATIVA FORBUNDET της Σουηδίας κ.ά.

6. Παγκόσμιο Συμβούλιο Πιστωτικών Ενώσεων - WORLD COUNCIL OF CREDIT UNIONS, INC (WOCCU)

P.O. BOX 431
MADISON, WI 53701 USA

Συστήθηκε το 1971 και έχει την έδρα της στο Μάντισον ΗΠΑ. Μέλη της είναι συνομοσπονδίες ή και ενώσεις της Αυστραλίας, του Καναδά, των ΗΠΑ, της Ασίας, Αφρικής, Καραϊβικής και Λατ. Αμερικής, από 70 περίπου κράτη με 48 εκατομμύρια φυσικά μέλη.

Το πρόγραμμά της απευθύνεται κυρίως στις αναπτυσσόμενες χώρες και περιλαμβάνει τεχνική βοήθεια και εκπαιδευτικά προγράμματα.

7. Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας - FOOD AND AGRICULTURE ORGANIZATION (FAO)

VIA DELLE TERME DI CARACALLA
00100 ROME ITALY

Από την ίδρυσή του το 1945, ο Οργανισμός αυτός, ένας από τους πιο επιτυχημένους των Ηνωμένων Εθνών, αναγνώρισε τη σημασία των συνεταιρισμών στην επίλυση του παγκόσμιου προβλήματος του επισιτισμού. Ενθαρρύνει κυρίως την έρευνα των συνεταιριστικών προβλημάτων και υποβοηθεί ανάλογες κυβερνητικές προσπάθειες, παρέχοντας κονδύλια για τεχνική βοήθεια.

8. Διεθνές Γραφείο Εργασίας - INTERNATIONAL LABOR ORGANIZATION (ILO)

CH 1211 GENEVA 22, SWITZERLAND

Είναι οργάνωση του ΟΗΕ και ιδρύθηκε το 1919. Μερικά ιδιαίτερα — με-

ταξύ των άλλων — για τη συλλογή πληροφοριών και τη μελέτη των συνεταιριστικών προβλημάτων, εκπονεί σχετικά προγράμματα σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές κάθε χώρας, ιδίως δε διερευνά θέματα νομοθεσίας, κρατικής επιρροής, οικονομικά και εκπαιδευτικά. Διοργανώνει μαθήματα, σεμινάρια, διαλέξεις και παρέχει υποτροφίες σε συνεταιριστικά στελέχη.

Οι δραστηριότητες αυτές συντονίζονται από ειδικό Συνεταιριστικό Κλάδο της οργάνωσης. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται προς τους συνεταιρισμούς των αναπτυσσόμενων χωρών.

Μέχρι πριν λίγα χρόνια, εξέδιδε το τριμηνιαίο περιοδικό **INFORMATIONS COOPERATIVES (1923-1977)**, που ελάμπρυνε, μεταξύ των άλλων, ο R. LOUIS.

Η εκδήλωση ενδιαφέροντος του ΔΓΕ προς τους συνεταιρισμούς είναι ιδιαίτερα έντονη, γιατί θεωρούνται σημαντικό μέσο οικονομικής και κοινωνικής προόδου των εργαζομένων, τους οποίους εκπροσωπεί το ΔΓΕ.

Σχετικές έρευνες διεξάγει και το Ινστιτούτο Έρευνας για την Κοινωνική Ανάπτυξη του ΟΗΕ (ιδρύση 1963), υποδηλώνοντας τη βαρύτητα που προσδίδει ο κορυφαίος Παγκόσμιος Οργανισμός στους συνεταιρισμούς.

9. Μικτή Επιτροπή Προώθησης Βοηθείας προς τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς - **JOINT COMMITTEE FOR THE PROMOTION OF AID TO AGRICULTURAL COOPERATIVES (COPAC)**

Την Επιτροπή αυτή αποτελούν αντιπρόσωποι των ΔΓΕ, FAO, ΔΣΕ, IFAP, WOCCU και του Τμήματος Κοινωνικής Ανάπτυξης του ΟΗΕ, ιδρύθηκε δε το 1972.

Κύριος σκοπός της είναι ο συντονισμός της δράσης όλων των παραπάνω οργανισμών, που ασχολούνται με τους συνεταιρισμούς, η προώθηση των διασυνεταιριστικών συναλλαγών, η επιμόρφωση συνεταιριστικών στελεχών αναπτυσσόμενων χωρών, η βελτίωση της συνεταιριστικής νομοθεσίας και η ενθάρρυνση μεγαλύτερης συμμετοχής των γυναικών στις συνεταιριστικές δραστηριότητες.

Σε ιδιαίτερη συνεργασία με τη βοηθητική Επιτροπή **INTERCOOP** της ΔΣΕ επιδιώκει το συντονισμό συνεργασίας στα θέματα των Καταναλωτικών συνεταιρισμών.

10. Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης για τη Συλλογική Οικονομία - **CENTRE INTERNATIONAL DE RECHERCHES ET D'INFORMATION SUR L' ECONOMIE COLLECTIVE (CIRIEC)**

BATIMENT B 31 UNIVERSITE DE LIEGE AU SART - TILMAN
4000 LIEGE, BELGIUM

Ιδρύθηκε στο Βέλγιο το 1947 κάτω από τη διεύθυνση του PAUL LAMBERT.

Το Κέντρο έχει αναπτύξει αξιολογική ερευνητική δραστηριότητα και επανειλημμένα έχει δημοσιεύσει μελέτες διερεύνησης συνεταιριστικών προβλημάτων (μία αφορά την Ελλάδα, 1963).

Επιμελείται της έκδοσης τριμηνιαίου περιοδικού «**ANNALES DE L' ECONOMIE COLLECTIVE**».

11. Ίδρυμα Πλάνκετ για Συνεταιριστικές Μελέτες - **THE PLUNKETT FOUNDATION FOR COOPERATIVE STUDIES**

31 ST. GILES
OXFORD OX1 3LF ENGLAND

Ίδρύθηκε το 1919 από τον Ιρλανδό συνεταιριστή Οράτιο Πλάνκετ. Το 1974,

84 συνεταιριστικές οργανώσεις και 33 προσωπικότητες ήταν μέλη του, τα περισσότερα εκτός Αγγλίας, όπου είναι η έδρα του (Οξφόρδη).

Επί σειρά ετών είχε την καθοδήγηση και συνεργασία της M. DIGBY.

Οι σημαντικές δραστηριότητές του είναι κυρίως ερευνητικές και εκπαιδευτικές. Διοργανώνει σεμινάρια, μαθήματα, διαλέξεις και εκτός Αγγλίας ή Ευρώπης, με τη συμμετοχή προσωπικοτήτων στα συνεταιριστικά θέματα.

Ενθαρρύνει την εκπόνηση μελετών σχετικά με διάφορα ενδιαφέροντα τους συνεταιρισμούς θέματα σε πολλές χώρες του κόσμου. Οι περισσότερες από τις μελέτες αυτές δημοσιεύονται στην ετήσια περιοδική του έκδοση «YEAR BOOK OF AGRICULTURAL COOPERATION», που μαζί με την πλούσια βιβλιοθήκη του Ιδρύματος αποτελεί πολύτιμη προσφορά, ζωντανή και διαρκή στη συνεταιριστική γνώση.

Συνεργάζεται στενά και με το Κολλέγιο Συνεταιριστικών Σπουδών του LOUGH BOROUGH Αγγλίας.

(Βλ. σχετικό βιβλίο του Δ.Θ. Πάνου, ανάτυπο από το «Συνεταιριστής».

12. Διεθνές Ερευνητικό Κέντρο Αγροτικών Συνεταιριστικών Κοινοτήτων - INTERNATIONAL RESEARCH CENTER ON RURAL COOPERATIVE COMMUNITIES (CIRCOM)

24 H^o A ARBA'A STR.

P.O. BOX 7020, TEL AVIV, ISRAEL

Είναι μία διεθνής ερευνητική οργάνωση, που ιδρύθηκε το 1965 με έδρα το Τελ Αβίβ, στο Ισραήλ. Το 1973, 25 περίπου χώρες συμμετείχαν σ' αυτήν, καθώς και αντίπροσωποι διεθνών συνεταιριστικών οργάνωσεων, δημόσιοι λειτουργοί και πανεπιστημιακά στελέχη. Ασχολείται κυρίως με τη διερεύνηση του πλαισίου των αγροτικών συνεταιρισμών και τη συγχέντρωση και ανταλλαγή πληροφοριών, διοργανώνει συμπόσια και επιμελείται περιοδικών εκδόσεων, όπως η JOURNAL OF RURAL COOPERATION (1974—).

13. Διάφορες Τοπικές Οργανώσεις και Ιδρύματα με Διεθνείς Δραστηριότητες.

Σε πολλές χώρες του κόσμου οργανώσεις και εκπαιδευτικά κυρίως ιδρύματα έχουν αναλάβει τη διεξαγωγή έρευνας και μελέτης, την επιμόρφωση συνεταιριστικών στελεχών, την παροχή τεχνικής βοήθειας, τη διοργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων και ενημερωτικών αμιλιών επί τόπου, με επίκεντρο κυρίως τους συνεταιρισμούς των αναπτυσσομένων χωρών, όπως οι (3) :

Το Αρχείο Συνεταιριστικών Εταιρειών του Σίδνεϋ Αυστραλίας, η Καναδική Αντιπροσωπεία Διεθνούς Ανάπτυξης της Οτάβας Καναδά, το Εθνικό Κέντρο Αγροτικού Συνεργατισμού και το Συνεταιριστικό Κολλέγιο του Παρισίου, το Γερμανικό Ίδρυμα για Διεθνή Ανάπτυξη του Βερολίνου, το Ινστιτούτο Συνεταιρισμών του Μύνσερ Α. Γερμανίας, τα Ινστιτούτα Κοινωνικής και Αγροτικής Οικονομίας του Γκέτινγκεν Δυτ. Γερμανίας, τα Ινστιτούτα Φρ. Εμπερτ Κολωνίας και Φρ.

(3) Οι διεθνείς που δεν αναφέρονται είναι στη διάθεση του περιοδικού για κάθε ενδιαφερόμενο

Νότιων Βόνηης, το Ινστιτούτο Συνεταιρισμών στις αναπτυσσόμενες χώρες του Μάρμπουργκ Δ. Γερμανίας, Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας Πανεπιστημίου Ουγγαρίας, το Αφροασιατικό Ινστιτούτο Συνεταιριστικών και Εργατικών Μελετών και το Καλλέγιο Συνεταιριστικών Σπουδών του Τελ Αβίβ Ισραήλ, το Ινστιτούτο για την Ανάπτυξη των Αγροτικών Συνεταιρισμών στην Ασία του Τόκιο, το Ινστιτούτο Συνεταιριστικών Σπουδών της Χάγης Ολλανδίας, το Συνεταιριστικό Ερευνητικό Ινστιτούτο και το Κέντρο Αφρικανικών Μελετών της Βαρσοβίας Πολωνίας, το Κέντρο Συνεταιριστικού Προσανατολισμού της Μαδρίτης Ισπανίας, το Συνεταιριστικό Ινστιτούτο Μόσχας και η ΚΕ Σουηδίας.

Β) ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ (Ηπείρου)

1. Παναμερικανική Εταιρεία Συνεταιριστικής Οικονομικής Ανάπτυξης - INTERAMERICAN COOPERATIVE FINANCE DEVELOPMENT SOCIETY (SIDEFCOOP). (3)

Ιδρύθηκε το 1966 με έδρα την Ουάσιγκτον. Κύριο σκοπό έχει την οικονομική και οργανωτική ενδυνάμωση των συνεταιρισμών της Λατινικής Αμερικής, την υποβοήθησή τους στην εξεύρεση και διαχείριση κεφαλαίων, στην οργάνωση συνεταιριστικών τραπεζών και σύναψη συμφωνιών μεταξύ συνεταιρισμών διαφόρων κρατών-μελών της, καθώς και τη μελέτη της συνεταιριστικής νομοθεσίας, ενώ έχει ιδρύσει και σχετικό Ινστιτούτο (IIFCOOP) που παρέχει συμβουλές, τεχνική βοήθεια, χρηματική εγγύηση και λογιστικές υπηρεσίες.

2. Οργάνωση Συνεταιρισμών Αμερικής - ORGANIZATION OF COOPERATIVES OF AMERICA (OCA) (3)

Ιδρύθηκε το 1963 με έδρα τη Λίμα Περού, και το 1970 είχε μέλη 144 συνεταιριστικές οργανώσεις από 23 χώρες.

Βασικός σκοπός της είναι η παροχή εκπαιδευτικής και τεχνικής βοήθειας στους συνεταιρισμούς της Λατινικής Αμερικής, η προώθηση σχεδίων συνεταιριστικής ανάπτυξής τους, καθώς και του συνεταιριστικού εμπορίου, η εξεύρεση οικονομικών πιστωτικών πόρων γι' αυτούς, η βελτίωση της συνεταιριστικής νομοθεσίας, η βελτίωση της συνεταιριστικής επιμόρφωσης με παράλληλη μετάφραση βασικών συνεταιριστικών εκδόσεων από τα Αγγλικά στα Ισπανικά.

3. Λατινοαμερικανικό Τεχνικό Ινστιτούτο για τη Συνεταιριστική Ολοκλήρωση (LATICI) (3)

Ιδρύθηκε το 1969 με έδρα το Πόρτο Ρίκο και χρηματοδοτείται από τη ΔΣΕ, την ΚΕ Σουηδίας και την SIDA.

Έχει αναλάβει κυρίως την πραγματοποίηση πειραματικών συνεταιριστικών σχεδίων, διεξαγωγή έρευνας και οργάνωση σεμιναρίων.

Γ) ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΑΦΡΙΚΗΣ - ΑΣΙΑΣ

1. Οργάνωση Αφρο-ασιατικής Αγροτικής Ανοικοδόμησης - AFRO-ASIAN RURAL RECONSTRUCTION ORGANIZATION (AARRO)

C) 117-118, DEFENCE COLONY
NEW DELHI - 110021, INDIA

Ιδρύθηκε το 1965. Ανήκει, λειτουργεί και χρηματοδοτείται αποκλειστικά από αφροασιατικές αγροτικές οργανώσεις, με σκοπό την αγροτική ανάπτυξη της περιοχής τους και την υποβοήθηση των μελών της.

Συνεργάζεται με τον ΟΗΕ και άλλες παγκόσμιες οργανώσεις, μεταξύ των οποίων και η ΔΣΕ, γιατί ένας από τους σκοπούς της - μέσα, είναι και η προώθηση των συνεταιριστικών δραστηριοτήτων στους διάφορους τομείς της αγροτικής ζωής.

Απαρτιθεί 26 χώρες-μέλη (1975), που αντιπροσωπεύονται από τις κυβερνήσεις τους, εκτός της Ιαπωνίας, που την αντιπροσωπεύει η Κεντρική Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών, η οποία και σημαντικά συνεισέφερε στην ίδρυση του Ερευνητικού και Εκπαιδευτικού Κέντρου της AARRO, του RECA, στο Τόκιο.

Το RECA έχει αναπτύξει αξιολογη συνεταιριστική δραστηριότητα με τη διοργάνωση σχετικών συνεδρίων, σεμιναρίων, όπου καλύπτει τα έξοδα των συμμετεχόντων, καθώς και την πραγματοποίηση συνεταιριστικών εκδόσεων.

Ως προς το τελευταίο, η AARRO έχει επανειλημμένα χρηματοδοτήσει εκδόσεις εμπόριου, πίστης, εκπαίδευσης, έρευνας, επιμόρφωσης, υποδομήθης νέων συνεταιρισμών και βιβλιογραφίας, μερικές δε εκδόσεις, σε συνεργασία με τις κυβερνήσεις χωρών-μελών, προσρίζονται για ευρύτερη κυκλοφορία.

Μια σχετική προσπάθεια ακολουθείται και από τα άλλα δύο ερευνητικά και εκπαιδευτικά κέντρα της AARRO στην Αλεξάνδρεια Αιγύπτου και στο Μαρόκο.

2. Οικονομική Επιτροπή για την Αφρική του Ο.Η.Ε. - ECONOMIC COMMISSION FOR AFRICA (ECA) (8)

Είναι περιφερειακή οργάνωση του ΟΗΕ (ίδρυση 1958) με έδρα την Αντίς Αμπέμπτα Αιθιοπίας και έχει αναλάβει, έστω και περιορισμένα, διδασκαλία, έρευνα, πληροφόρηση, διοργάνωση ομιλιών και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε συνεταιριστικούς αναπτυσσόμενων χωρών, σε συνεργασία με κυβερνητικές οργανώσεις.

3. Ασιατική Συνομοσπονδία Πιστωτικών Ενώσεων - ASIAN CONFEDERATION OF CREDIT UNIONS (8)

Ιδρύθηκε από τη WOCCU (δλ. ο.π.) και άλλες τοπικές πιστωτικές οργανώσεις και μεταξύ των άλλων ενδιαφέρεται για την παροχή συνεταιριστικής επιμόρφωσης και διεξαγωγή έρευνας.

(Σε συνέχεια, στο επόμενο τεύχος: Οι Οργανώσεις της Ευρώπης).

B. A.-A.

Π η γ ε ς :

M. A. ABRAHAMSEN: COOPERATIVE BUSINESS ENTERPRISE, USA 1976

K. A. Παπαγεωργίου: Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, Αθήνα 1985

ICA: DIRECTORY OF ORGANISATIONS IN COOP. RESEARCH, Λονδίνο 1978.

Ενημερωτικά φυλλάδια και ειδικά βιβλία οργανώσεων που παρουσιάστηκαν.

ΚΙΜΠΟΥΤΣ: ΕΝΑΣ ΙΔΙΟΤΥΠΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΘΕΣΜΟΣ

Του Ομοτ. Καθηγητή ΣΩΤ. ΑΓΑΠΗΤΙΔΗ *

1. Εισαγωγή. Γενικά.

Οι οργανώσεις που πήραν το όνομα Κιμπούτς, το οποίο σημαίνει «ομάδα», άρχισαν να αναπτύσσονται στην περιοχή της Παλαιστίνης αρκετά πριν συγκροτηθεί το Κράτος του Ισραήλ (1948). Από τις αρχές του 20ού αιώνα, όταν άρχισαν να εγκαθίστανται στο χώρο αυτό Εβραίοι της διασποράς, οι οποίοι, στη μεγάλη τους ανάλυση, ήταν αστοί, ενώ μόνο με γεωργικές δραστηριότητες θα μπορούσαν να επιβιώσουν, σκέφτηκαν να αναπτύξουν ομαδική δράση για την καλλιέργεια της γης. Το εγχείρημα αυτό ήταν δύσκολο και για το λόγο ότι οι εκτάσεις ήταν, στην πλειονότητά τους, ακατάλληλες (βαλτώδεις, ορεινές κλπ.). Γι' αυτό χρειάστηκε να γίνουν διάφορα έργα υποδομής (αποξηραντικά, αφαλατώσεις και άλλα). Εκτός από αυτά, τα Κιμπούτς πρωτοστάτησαν στον εκσυγχρονισμό της γεωργίας, στην πρόωθηρη νέων κλάδων, στις εξαγωγές κλπ.

Το 1918 υπήρχαν ήδη 19 Κιμπούτς και το 1945 100 περίπου. Σήμερα υπολογίζονται σε 250, με σύνολο μελών πάνω από 120.000 άτομα (3—4% του Ισραηλινού πληθυσμού). Το θάρος τους όμως στην εθνική οικονομία της χώρας και στις λειτουργίες του Κράτους είναι πολύ μεγαλύτερο Έτσι:

α) Υπολογίζεται ότι τα Κιμπούτς συμβάλλουν στο 12% του ακαθαρίστου εθνικού προϊόντος της χώρας. Η συμμετοχή στην παραγωγή και τις εξαγωγές αρκετών προϊόντων, ιδίως της γεωργίας, είναι αισθητά μεγαλύτερη από εκείνη που θα εκδικαιολογούσε η αριθμητική τους αναλογία.

β) Ο ρόλος τους στην πολιτική είναι πολύ σημαντικός. 20% των μελών του Ισραηλινού Κοινοβουλίου προέρχονται από τα Κιμπούτς. Εξ άλλου, μεγάλος ήταν ο ρόλος των Κιμπούτς στον αγώνα της ανεξαρτησίας, καθώς και στη διαμόρφωση της κοινωνικοπολιτικής υποστάσεως της χώρας.

γ) Πολλές προσωπικότητες, που διακρίθηκαν για τη συμβολή τους στις επιστήμες, στα γράμματα και στις τέχνες, υπήρξαν μέλη των Κιμπούτς. Αλλά και στις ένοπλες δυνάμεις της χώρας, η παρουσία τους είναι εγυπωσιακή. Το ποσοστό που καλύπτουν στις τάξεις των αξιωματικών του στρατού είναι σχεδόν τετραπλάσιο από εκείνο της αναλογίας του πληθυσμού τους στο σύνολο. Σημειώνουμε ακόμα, ότι το 1/4 των θυμάτων του πολέμου των 6 ημερών. (1967) προερχόταν από τα Κιμπούτς.

2. Φυσιογνωμία των Κιμπούτς.

Είναι αρκετά δύσκολο να προσδιορίσει κανείς τη φύση του Κιμπούτς. Δέθηκαν διάφοροι χαρακτηρισμοί. Πολλοί τα θεωρούν μια μορφή σοσιαλιστικής κοινότητας. Και πράγματι, το Κιμπούτς έχει πολλά κοινωνιστικά γνωρίσματα, όπως είναι η απουσία ατομικής ιδιοκτησίας, ο σεβασμός προς την αρχή της κοινωνικής δικαιοσύνης, η κατάργηση της μισθωτής εργασίας, η στόχευση μη κερδοσκοπικών σκοπών και η εφαρμογή του κανόνα «στον καθένα ανάλογα με τις ανάγκες του

(*) Αναλυτικότερη μελέτη του κ. Σ. Αγαπητίδη για το θέμα των Κιμπούτς δημοσιεύεται στο περιοδικό «Ιστορία» (τεύχος Ιανουαρίου 1988).

και από τον καθένα ανάλογα με τις δυνατότητές του». Αυτά, μάλιστα, τα γνωρίσματα διατηρούνται αγγαλλιώτα, ενώ στον «υπαρκτό σοσιαλισμό» έχουν γίνει παρεκκλίσεις, οι οποίες συνεχώς επεκτείνονται. Η γνησιότητα της σοσιαλιστικής υποστάσεως του Κιμπούτς συναντάται όχι μόνο στον τομέα της παραγωγής, αλλά και στην πλευρά της καταναλώσεως, αφού επικρατεί το σύστημα της συμβιώσεως, της συνεστιάσεως και των διαγαμών σε είδη.

Υπάρχουν, εν τούτοις, και στοιχεία αντίθετα ή άσχετα προς τη σοσιαλιστική κοσμοθεωρία και μάλιστα, όπως εφαρμόζεται σήμερα στα κράτη που οργανώθηκαν σύμφωνα με τις αρχές της. Δεσπόζει π.χ. η ελεύθερη βούληση των ατόμων να εισέλθουν και να εξέλθουν από το Κιμπούτς. Δεν υφίσταται εξαναγκασμός ούτε για την προσχώρησή, ούτε για την παραμονή στην κοινότητα. Στην οργάνωση και στη λειτουργία των Κιμπούτς εφαρμόζονται οι γνήσιες δημοκρατικές αρχές και, μάλιστα, εκείνες της άμεσης δημοκρατίας. Δίνεται, εξ άλλου, ιδιαίτερη σημασία στους εξωοικονομικούς — μη υλιστικούς — στόχους, όπως είναι ο σεβασμός των ηθικών αξιών και η διαπαιδαγώγηση με κριτήριο την εξυπηρέτηση της κοινωνίας και του Έθνους. Τέλος, διακρίνει κανείς στις δραστηριότητες των Κιμπούτς ευελιξία, έλλειψη γραφειοκρατίας και εντατική προσπάθεια για εκσυγχρονισμό και αφαιρώση των συγχρόνων τεχνολογικών επιτευγμάτων.

Θα μπορούσε κανείς να προσδιορίσει το Κιμπούτς ως ένα ανεξάρτητο νομικό πρόσωπο, που έχει την ιδιοκτησία όλων των περιουσιακών στοιχείων της ομάδας, που λειτουργεί με μορφή ενός ιδιότυπου συνεταιρισμού, ταυτόχρονα παραγωγής και καταναλώσεως (χωρίς όμως εισφορές των μελών), που εκμεταλλεύεται ομαδικά μια ορισμένη περιοχή. Φιλοσοφικό βάθος είναι η εθελούσια υποταγή του ατόμου στο συμφέρον της ομάδας, με στόχο τη βελτίωση της θέσεως — υλικής και πνευματικής — των μελών της, αλλά και των ευρύτερων στρωμάτων της κοινωνίας. Η υπόσταση του Κιμπούτς έχει θεμέλια την ηθική αξία της εργασίας, το σεβασμό των παραδόσεων και την πίστη στα οράματα του αιώνιου ιδεαλισμού.

Οι επιστημάνσεις αυτές αναφέρονται στα κοινά βασικά στοιχεία της οργανώσεως και της λειτουργίας των Κιμπούτς. Στην πράξη, πέρα από τις γενικού χαρακτήρα ιδιοτυπίες, που αποτελούν κοινά χαρακτηριστικά γνωρίσματα, υπάρχουν διαφορισμοί και ιδιομορφίες ανάμεσα στα διάφορα Κιμπούτς, γι' αυτό υποστηρίζεται ότι κάθε Κιμπούτς έχει τη δική του φυσιογνωμία.

3. Οργάνωση και λειτουργία.

Το Κιμπούτς είναι ένας αυτοδιοικούμενος οργανισμός με δημοκρατική δομή (όλοι έχουν μία ψήφο), μέσα στον οποίο τα μέλη έχουν συγκεκριμένες υποχρεώσεις. Καθιερώνεται ένα είδος ευθύνης για την οικονομική, την κοινωνική και την πολιτιστική ανάπτυξη της κοινότητας. Η οργάνωση της λειτουργίας του Κιμπούτς είναι πολύ επιμελημένη. Διακρίνεται για την αυστηρότητά της, αλλά και για την ευελιξία της.

Τα κύρια συλλογικά όργανα είναι η Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο και οι Επιτροπές. Υπάρχουν όμως και μονοπρόσωπα όργανα, τα οποία είναι επιφορτισμένα με συγκεκριμένα καθήκοντα.

Κυρίαρχο όργανο είναι η Γενική Συνέλευση, που συνέρχεται κάθε εβδομάδα και λειτουργεί σύμφωνα με τις αρχές της άμεσης δημοκρατίας. Αυτή εκλέγει το Διοικητικό Συμβούλιο και τα μέλη των Επιτροπών, που θέτουν σε εφαρμογή τις

αποφάσεις της. Η θητεία των οργάνων είναι ετήσια. Η σύνθεσή τους περιλαμβάνει μικρό αριθμό υπεύθυνων προσώπων με πλήρη απασχόληση για τις διοικητικές εργασίες. Για κάθε τομέα λειτουργίας του Κιμπούτς καταρτίζεται ένα πρόγραμμα, το οποίο εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση και εφαρμόζεται από την αντίστοιχη επιτροπή. Γενικότερα, η Γενική Συνέλευση αποφασίζει την πολιτική που πρέπει να ακολουθήσουν τα άλλα όργανα. Αυτή εγκρίνει τον προϋπολογισμό, εκλέγει τα νέα μέλη και ελέγχει όλες τις δραστηριότητες της κοινότητας. Για να γίνει κάποιος μέλος του Κιμπούτς απαιτείται να μείνει ως δόκιμος για ένα χρόνο. Στο διάστημα αυτό έχει δικαιώματα και υποχρεώσεις, όχι όμως να εκλέγει και να εκλέγεται για να αναλάβει αξιώματα.

Από τις μονοπρόσωπες Αρχές ιδιαίτερη θέση κατέχουν: ο Γενικός Γραμματέας που είναι ένα είδος δημάρχου, ο Ταμίας που εκπροσωπεί το Κιμπούτς έξω από την περιοχή του και φροντίζει για τις διάφορες δεσοληψίες του, και ο Συντονιστής Προσωπικού που κατανέμει τις εργασίες με δύο κριτήρια: τις προτιμήσεις των ενδιαφερομένων και τις ανάγκες καλής λειτουργίας του Κιμπούτς. Εξ άλλου, για κάθε Επιτροπή υπάρχει ένας υπεύθυνος για την εκτέλεση των αποφάσεών της. Ο Συντονιστής είναι ο αρμόδιος για την Επιτροπή Εργασίας, ο Ταμίας για την Οικονομική Επιτροπή κλπ. Υπάρχουν όμως και Επιτροπές με αρμοδιότητα σε μη οικονομικά θέματα, όπως είναι οι εκπαιδευτικές και οι πολιτιστικές δραστηριότητες.

Τα Κιμπούτς είναι οργανωμένα σε πέντε Ομοσπονδίες. Σε κάθε Ομοσπονδία ανήκουν Κιμπούτς με παρεμφερή δραστηριότητα για να εξασφαλιστεί ομοιογένεια. Κατ' εξαίρεση, υφίστανται Κιμπούτς με πολιτικό ή θρησκευτικό (ορθόδοξο) χαρακτήρα. Οι Ομοσπονδίες, πέραν από την εναρμόνιση της δράσεως των μελών, ενεργούν και ως ιδεολογικά κέντρα, οργανώνουν σεμινάρια, εκδίδουν δελτία, εφημερίδες κλπ. Σημειώνουμε ότι και οι Κοινοπραξίες των Κιμπούτς αποστέλλουν μέλη των αντίστοιχων Ομοσπονδιών και ότι οι Ομοσπονδίες δεν είναι απλώς διοικητικές βαθμίδες οργανώσεως, αλλά και βοηθούν τα Κιμπούτς - μέλη τους από άποψη οργανωτική, οικονομική, κοινωνική, εκπαιδευτική και πολιτιστική. Τα παλαιότερα Κιμπούτς συνιστούν πρότυπα για την οργάνωση και τη λειτουργία των νεότερων, αλλά τα τελευταία επιζητούν να προσαρμόζονται: και στις σύγχρονες εξελίξεις, απομειώνοντας τις τρέχουσες εκπαιδευτικές και κοινωνικοοικονομικές τάσεις.

Όλες οι Ομοσπονδίες μαζί αποστέλλουν την Ένωση των Κιμπούτς, η οποία συντονίζει τις δραστηριότητες των μελών της, αλλά και απευθείας διευκολύνει τις πρωτοβάθμιες μονάδες, δηλ. τα Κιμπούτς, με δάνεια, με τεχνικές συμβουλές και με οδηγίες για τον προγραμματισμό και την εκτέλεσή του. Πολύ εποικοδομητική όμως είναι και η συνεργασία της Ένώσεως με την Ισραηλινή Ομοσπονδία Εργασίας, η οποία άλλωστε έχει, ανάμεσα στους ιδρυτές της, πρόσωπα που προέρχονται από τα Κιμπούτς. Τέλος, τα Κιμπούτς συμμετέχουν στις συνεργαζόμενες μαζί τους τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες κλπ.

Στην κατανομή και την εκτέλεση των εργασιών μέσα στα Κιμπούτς επικρατούν οι παρακάτω αρχές:

α) Δε γίνεται αξιολογική διάκριση ανάμεσα στις πνευματικές και τις σημαντικές δραστηριότητες. Και τα δύο είδη εργασίας θεωρούνται αξιακά ίσα. Συχνά γίνεται εναλλαγή είδους εργασίας, δηλαδή το ίδιο πρόσωπο άλλοτε προσφέρει διανοητική και άλλοτε χειρωνακτική εργασία. Καθορίζεται, θέβασα, μια μόνιμη απασχόληση, αλλά υπάρχει πάντοτε η δυνατότητα μετακινήσεως σε άλλο είδος εργασίας. Εφαρμόζεται ευρύτατα το σύστημα της απασχολήσεως «εκ περιτρο-

πή» με την εξαίρεση των περιπτώσεων όπου είναι ανέφικτο (π.χ. στα πολύ ειδικευμένα στελέχη).

β) Δεν υπάρχει όριο ηλικίας. Οπωσδήποτε όμως οι πλέον ηλικιωμένοι αναλαμβάνουν ελαφρότερες εργασίες. Αντίθετα, στα νεώτερα μέλη δίνονται οι βαρύτερες και πιο υπεύθυνες εργασίες. Οι κάπως ωριμότεροι νέοι (30—40 ετών) αναλαμβάνουν διοικητικά καθήκοντα, ύστερα από προετοιμασία σε ειδικά σεμινάρια. Οι γυναίκες απασχολούνται λιγότερες ώρες από τις κανονικές, που είναι: 8 - 9 την ημέρα. Το ωράριο είναι ελαστικό, εξαρτώμενο από το κλίμα, την εποχή του έτους και το είδος της εργασίας.

γ) Η προσφυγή σε πρόσωπα εξωτερικής προελεύσεως είναι κατ' αρχήν αντιθετή προς τις αρχές των Κιμπούτς. Όταν όμως δε μπορεί να γίνει διαφορετικά, όπως συμβαίνει σε πολύ ειδικευμένες εργασίες, προσλαμβάνονται «ξένοι» για την κάλυψη των αντίστοιχων κενών. Για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της ελλείψεως στελεχών, λαμβάνεται μέριμνα διευρύνσεως του αριθμού των μελών του Κιμπούτς, με εισδοχή μεγαλύτερης αναλογίας ειδικευμένων ή γίνεται οντατική μετεκπαίδευση μελών.

δ) Αποκρούεται το σύστημα της μισθωτής εργασίας, το οποίο κατ' ανάγκη εφαρμόζεται για τους προσλαμβανόμενους απ' έξω. Για να αποφύγουν τη νοθεία αυτή των αρχών τους, τα Κιμπούτς, εκτός από την προσπάθεια εξουδετερώσεως της ανάγκης προσφυγής σε εξωτερικούς μισθωτούς, γίνεται εκμηχάνιση σε ευρεία έκταση ή και εγκαταλείπονται δραστηριότητες εντάσεως εργασίας.

ε) Τα μέλη των Κιμπούτς μπορούν να εργαστούν αλλού (π.χ. οι γιατροί), αλλά το εισόδημά τους εισρέει στο κοινό ταμείο, ζουν εντός του Κιμπούτς, μετέχουν στην κοινοτική ζωή και έχουν υποχρέωση να προσφέρουν, παράλληλα, τις υπηρεσίες τους και μάλιστα σε τομείς άσχετους από το επάγγελμά τους (π.χ. υπηρεσίες τραπεζαρίας).

στ) Επειδή δεν παρέχεται μισθός για την εντός του Κιμπούτς εργασία των μελών του, το αντάλλαγμα της συνίσταται στο δικαίωμα να συγκεντρώνεται και να λαμβάνουν διάφορες άλλες παροχές, και.

ζ) Εφαρμόζεται ο κλασικός σοσιαλιστικός κανόνας «στον καθένα σύμφωνα με τις ανάγκες του και από τον καθένα ανάλογα με τις δυνατότητές του». Πλήρης όμως ανταπόκριση στο πρώτο σκέλος της αρχής αυτής δεν είναι, βέβαια, εφικτή και γι' αυτό προσαρμόζεται η ικανοποίηση των αναγκών στις δυνατότητες του κάθε Κιμπούτς, που σημαίνει ότι: καλύπτονται οι ανάγκες, ποσοτικά και ποιοτικά, ανάλογα με την πορεία της οικονομικής καταστάσεως της κοινότητος. Στις περισσότερες περιπτώσεις, η πορεία αυτή είναι ανιαύσα κι έτσι, όσο προχωρεί η οικονομική ευρωστία του Κιμπούτς, τόσο και περισσότερες ανάγκες των μελών του ικανοποιούνται.

4. Δραστηριότητες.

Οι δραστηριότητες των Κιμπούτς μπορούν να διακριθούν σε δύο κατηγορίες: τις οικονομικές και τις άλλες που έχουν γενικότερο πολιτιστικό χαρακτήρα.

Κύρια και πρωταρχική δραστηριότητα του Κιμπούτς είναι η γεωργοκτηνοτροφική. Από αυτήν άρχισε το έργο των Κιμπούτς και αυτός είναι ο τομέας που και σήμερα, παρά τις εξελίξεις, διατηρεί τα πρωτεία. Εγνωσείται, ότι η σημερινή γεωργοκτηνοτροφική επίδοση είναι πολύ εξελιγμένη. Χρησιμοποιούνται τα πιο

σύγχρονα τεχνικά μέσα και εφαρμόζονται οι νεώτερες παραγωγικές μέθοδοι, όπως είναι ο αυτοματισμός, προωθείται δε η δραστηριότητα αυτή με εφαρμοσμένη έρευνα υψηλής στάθμης. Χάρη στην πλήρη προσαρμογή στις εξελίξεις, το επίπεδο των αποτελεσμάτων προσεγγίζει τα ανώτερα διεθνή. Αξίζει, ιδιαίτερα, να τονισθεί η προσοχή που δίνεται στην ποιότητα των προϊόντων. Εξασφαλίζεται έτσι αυξημένος βαθμός παραγωγικότητας σε συνδυασμό με επιμελημένη ποιότητα, γεγονός που συντελεί στην άνετη εξαγωγική προώθηση της παραγωγής. Πρέπει, ακόμη, να τονιστεί η γενικότερη συμβολή των Κιμπούτς στην ισραηλινή γεωργία, δεδομένου ότι η μέγιστη πλειονότητα των κατοίκων της χώρας είναι αστοί. Έτσι εξηγείται, γιατί σε αρκετά είδη η συμμετοχή των Κιμπούτς στην παραγωγή και την εξαγωγή τους είναι εξαιρετικά μεγάλη. Αν, μάλιστα, ληφθεί υπόψη το χαμηλό ποσοστό που καλύπτουν τα Κιμπούτς στο σύνολο της ισραηλινής οικονομίας, είναι εκπληκτική η τόσο υψηλή αναλογία. Η συμμετοχή των Κιμπούτς στην παραγωγή και την εξαγωγή ορισμένων ειδών ξεπερνά το 50% του συνόλου, σε μερικές μάλιστα περιπτώσεις και το 75%. Υπάρχουν, βέβαια, και είδη, όπως τα εσπεριδοειδή, που είναι βασικά προϊόντα της ισραηλινής γεωργίας, όπου η συμβολή των Κιμπούτς είναι πολύ περιορισμένη.

Οι γεωργικές δραστηριότητες, με την πάροδο του χρόνου, συμπληρώθηκαν με κάποια στροφή προς τη βιομηχανία, η οποία συνεχώς ενισχύεται. Αυτό παρατηρείται, ιδιαίτερα, τα τελευταία 30 χρόνια, με επακόλουθο σημαντική συμβολή στην άνοδο του εισοδήματος, της απασχολήσεως και του βιοτικού επιπέδου. Τα νεώτερα μέλη των Κιμπούτς καταβάλλουν εντατικές προσπάθειες για τη διαμόρφωση μικτού τύπου οικονομίας, γεωργικής και βιομηχανικής, με συνεχώς αυξανόμενο το ποσοστό της βιομηχανίας, που φιλοδοξούν, μάλιστα, να παίξει πρωτοποριακό ρόλο. Το προβάδισμα από όλους τους βιομηχανικούς κλάδους έχουν, βέβαια, οι γεωργικές βιομηχανίες (βαμβάκι, λάδι, διάφορα τρόφιμα, πουλερικά κλπ.), για την ανάπτυξη των οποίων γίνονται συμπράξεις μεταξύ περισσότερων Κιμπούτς. Οι κοινοπραξίες όμως δε λείπουν και στους κλάδους της βιομηχανίας με απενή έννοια, όπως είναι τα ηλεκτρονικά, τα πλαστικά, ο μηχανικός εξοπλισμός, τα συστήματα υδρεύσεως κλπ. Αιτία της αυξημένης στροφής προς τις βιομηχανικές δραστηριότητες είναι όχι μόνο η επιθυμία εξασφαλίσεως μεγαλύτερου εισοδήματος και ευρύτερης απασχολήσεως, αλλά και η ανάγκη να βρεθούν διέξοδοι δραστηριότητας, γιατί η γεωργία είναι πολύ δύσκολο να επεκταθεί λόγω στενότητας του διαθέσιμου εδάφους και του χρησιμοποιήσιμου νερού. Η δυνατότητα της υδρύσεως και της επεκτάσεως των βιομηχανικών εγκαταστάσεων, με τα οποία χρηματοδοτούνται οι βιομηχανικές δραστηριότητες, καθώς επίσης και στην προγραμματισμένη εκπαίδευση νέων σε τεχνικούς κλάδους. Όπως στη γεωργία, έτσι και στη βιομηχανία τα Κιμπούτς διαθέτουν συντονιστική οργάνωση, την ένωση βιομηχανιών των Κιμπούτς.

Πέραν όμως από τις επιτυχημένες επιδόσεις στον πρωτογενή (γεωργο-κτηνοτροφία) και στον δευτερογενή τομέα (βιομηχανία) της οικονομίας, τα Κιμπούτς έχουν αναπτύξει και τον τομέα της εμπορίας της παραγωγής τους, εφαρμόζοντας τις πιο σύγχρονες μεθόδους μάρκετινγκ, οργανώνοντας συνεργατικές μεταφορές, ειδικούς συνεταιρισμούς διαθέσεως των προϊόντων στο εσωτερικό της χώρας και στο εξωτερικό, συμπράττοντας με άλλους συνεταιρισμούς και καταστήματα της περιοχής των κλπ.

Σημειώνουμε, ότι μερικά Κιμπούτς, για να προσπορισθούν πρόσθετα εισοδήματα, οργανώνουν, μέσα στην έκτασή που διαθέτουν, ξενώνας τους οποίους εκμεταλλεύονται ενοικιάζοντάς τους σε τουρίστες, ή για παραμονή σ' αυτούς εντοπίων την περίοδο των διακοπών τους.

Οι μη οικονομικές δραστηριότητες των Κιμπούτς αναφέρονται κυρίως στον πολιτιστικό τομέα. Πολύ αξιόλογο είναι το ενδιαφέρον τους για την οργάνωση βιβλιοθηκών, την ίδρυση μουσείων, την επίδοξη στη χειρωνακική τέχνη, την προώθηση του αθλητισμού και την αναβίωση των παραδοσιακών ηθών. Και εδώ γίνονται συμπράξεις ανάμεσα στα διάφορα Κιμπούτς. Δημιουργούνται επιτροπές σε περιφερειακό επίπεδο. Με κοινή πρωτοβουλία προσκαλούνται θίασοι, εκτελούνται έργα Ισραηλινών συνθετών και δραματουργών, γίνονται περιοδείες σε ξένες χώρες (ΗΠΑ, Δ. Ευρώπη, Μεξικό κλπ.), οργανώνονται διάφορα φεστιβάλ. Ένα τέτοιο είναι το γνωστό με την ονομασία «Μουσικές Ημέρες», που επαναλαμβάνεται κατά διαστήματα σε χώρο κοντά στο Τελ Αβίβ. Από το 1970 λειτουργεί η Ορχήστρα Μουσικής Δωματίου των Κιμπούτς, μεθοδεύονται εβδομαδιαίες συναντήσεις ερασιτεχνών καλλιτεχνών - μελών των Κιμπούτς με επαγγελματίες μουσικούς, γίνονται εορτές στις οποίες συνδυάζονται παραδοσιακά (Βιβλικά) θέματα με σύγχρονες καλλιτεχνικές παρουσιάσεις (χοροί, τραγούδια κλπ.). Όλα αυτά τα απολαμβάνουν όχι μόνο τα μέλη των Κιμπούτς και οι κάτοικοι του Ισραήλ γενικότερα, αλλά και άλλοι επισκέπτες - τουρίστες από το εξωτερικό, που ελκύονται από την καλή ποιότητα των εκδηλώσεων αυτών.

Το Ισραηλινό Κράτος υποστηρίζει τα Κιμπούτς κατά διάφορους τρόπους, όπως είναι: α) Η παραχώρηση εδαφικών εκτάσεων, με χαμηλό μίσθωμα, για 49 ή 99 χρόνια, δεδομένου ότι όλη σχεδόν η γη (92%) ανήκει στο Κράτος, το οποίο δεν επιθυμεί να αποξενωθεί από την ιδιοκτησία του, και β) η χορήγηση δανειακών χρηματοδοτήσεων για την ίδρυση του οικισμού, την ανέγερση των κτιρίων, την αξιοποίηση των καλλιεργησίμων εκτάσεων, την προμήθεια τεχνικού εξοπλισμού, την αγορά κτηνοτροφικού κεφαλαίου και την παροχή των απαραίτητων εξόδων κινήσεως. Στόχος του κρατικού ενδιαφέροντος είναι η δημιουργία ενός αυτόνομου και συγχρονισμένου αγροτικού οικισμού.

Εκτός από το Κράτος, μπροσθόν τα Κιμπούτς και άλλοι — άτομα ή οργανισμοί — με δωρεές, ποικίλες ενισχύσεις, τεχνικές συμβουλές κλπ. Έτσι, μαζί με τα πλεονάσματα των οικονομικών τους δραστηριοτήτων και τον ύψηλό βαθμό εκπαίδευσης των μελών τους, τα Κιμπούτς διαθέτουν σοβαρούς άψυχους και έμπυχους πόρους για την ανταπόκριση στα φιλόδοξα οράματά τους για το μέλλον.

Σ Ε Β Α Θ Α Β Ε

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΘΡΑΚΗΣ

ΕΔΡΑ: ΞΑΝΘΗ - Καραολή 79 - Γραφείο Αθήνας Λ. Ριανκούρ 64

Η ΣΕΒΑΘ είναι η ισχυρότερη και πιο σύγχρονη Συνεταιριστική Οργάνωση στον τομέα των Γεωργικών Βιομηχανιών.

Η δραστηριότητά της εκτείνεται στους τομείς:

1. Μεταποίηση βιομηχανικής τομάτας.
2. Τουρσοποίηση και κονσερβοποίηση κηπευτικών - λαχανικών.
3. Κατάψυξη και μεταποίηση πατάτας σε πουρέ.
4. Τυπογραφικές εργασίες και κυτιοποιίας.
5. Ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες.

Όλα τα προϊόντα της ΣΕΒΑΘ είναι ανόθευτα και υψηλής ποιότητας. Η βραβευμένη εξαγωγική της δραστηριότητα δίνει το μέτρο της ανοδικής της πορείας και τον πρωτοποριακό της ρόλο στην ανάπτυξη της Θράκης και της εθνικής οικονομίας.

Πρόεδρος: ΕΛ. ΚΑΡΑΜΠΑΠΑΣ

Διευθύνων Σύμβουλος: ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΙΝΤΖΟΝΙΔΗΣ

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 31-12-1986

Ε Ν Ε Ρ Γ Η Τ Ι Κ Ο

Αξία ακινήτων - εγκαταστάσεων	Δρχ.	1.288.872.425
Συμμετοχές - Μετοχές	"	619.269.576
Εμπορεύματα - Υλικά	"	2.584.551.453
Απαιτήσεις εν γένει	"	1.065.908.322
Ταμείο - Καταθέσεις στις Τράπεζες	"	275.168.694

Π Α Θ Η Τ Ι Κ Ο

Μετοχικό Κεφάλαιο - Αποθεματικά	"	1.231.162.128
Υποχρεώσεις εν γένει	"	4.676.676.470

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ

Σύνολο εσόδων χρήσεως	"	544.875.391
Σύνολο εξόδων και αποσβέσεων χρήσεως	"	594.264.005
Αποτελέσματα χρήσεως - Κέρδη - Ζημιές	"	49.388.604

ΜΕΡΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ
ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΙΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ κ. ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ Α.Τ.Ε.
ΓΙΑ ΤΑ ΧΡΗΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Γράφει ο κ. Γ. ΣΕΛΛΙΑΝΑΚΗΣ

Στην οικονομική κατάσταση των Αγροτικών Συνεταιρισμών και στα γεγονότα που την προκάλεσαν, αναφέρθηκε ο Διοικητής της ΑΤΕ κ. Θ. Δημόπουλος, με δηλώσεις του που δημοσιεύθηκαν στις εφημερίδες της 15-10-1987.

Είπε λοιπόν, μεταξύ άλλων, ο κ. Διοικητής ότι:

— 500 συνεταιριστικές οργανώσεις αντιμετωπίζουν οργανωτικά προβλήματα, που μετατρέπονται σε οικονομικά, με αποτέλεσμα να εμφανίζουν πάθητικό. Το συνολικό χρέος προς την ΑΤΕ — πρόσθεσε ο κ. Δημόπουλος — έχει φθάσει τα 338 δισ. δρχ., από τα οποία 90 δισ. δρχ. είναι ληξιπρόθεσμα και από αυτά τα 35 δισ. δρχ. είναι ακάλυπτα.

Για τις αιτίες που προκάλεσαν τη σημερινή δυσχερή θέση των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, ο Διοικητής της ΑΤΕ είπε ότι οφείλονται σε εσωτερικές αδυναμίες και σε εξωτερικά αντικειμενικά γεγονότα. Και σαν εσωτερικές αδυναμίες ανέφερε:

- Την έλλειψη της απαραίτητης επιχειρηματικής πείρας των αιρετών στελεχών των διοικήσεων των Συνεταιριστικών Οργανώσεων.
- Τον κακώς εννοούμενο κοινωνικό ρόλο των Συνεταιριστικών Οργανώσεων που, προξοφλώντας κέρδη, χορηγούν τιμές πέραν των οικονομικών δυνατοτήτων της οικονομικής μονάδας.
- Το υψηλό κόστος λειτουργίας λόγω μπάσχαλσης υπεράριθμου και ανειδίκευτου προσωπικού.

Σαν εξωτερικά αίτια ανέφερε:

- Τη διεθνή και εθνική οικονομική συγκυρία.
- Τον παρεμβατικό ρόλο των Σ.Ο. χωρίς αντίστοιχη πρόβλεψη για κάλυψη των ανοιγμάτων τους από την Πολιτεία.
- Την ανοχή ή και την ενίσχυση, από τους αρμόδιους φορείς του δημόσιου τομέα, της προσδοκίας μεταξύ των παραγόντων των Σ.Ο., ότι η Πολιτεία θα εκάλυπτε τα οποιαδήποτε ανοίγματά τους.
- Την αδυναμία της διενέργειας τακτικών ελέγχων από την ΑΤΕ, καθώς επίσης την παράλειψή της να διακόπτει τη χρηματοδότηση όταν διαπιστώνεται παράβαση των συμβατικών δανειακών όρων.

Είναι φανερό — κατέληξε ο Διοικητής της ΑΤΕ — ότι η ρύθμιση, όσο ευνοϊκούς όρους και αν περιέχει, δεν μπορεί να επιτευχθεί αν δεν καταπολεμηθούν τα παραπάνω και άλλα αίτια που οδήγησαν τις υπερχρεωμένες Σ.Ο. στη σημερινή τους κατάσταση.

Είναι παρήγορο που έστω και αργά — πολύ αργά — ακούγεται μια κάποια κριτική από αρμόδια και υπεύθυνα χείλη για μια λαθεμένη από το ξεκίνημά της

πολιτική. Και ήταν λαθεμένη από την αρχή η πολιτική αυτή, που έφερε σήμερα σ' αυτή τη δύσκολη οικονομική κατάσταση τις ΑΣΟ, γιατί ξεκίνησε με την απροκάλυπτη επέμβαση του κόμματος στα εσωτερικά τους (Νόμος 1257/82), γιατί κατέργησε τον έλεγχο (διάλυση της Εμποτικής Υπηρεσίας της ΑΤΕ) σε μια τεράστια διαχείριση που ασκείται από τρίτους και όχι από τον άμεσα ενδιαφερόμενο και ωφελούμενο, και γιατί αγνόησε τη δοκιμασμένη συναλλακτική τάξη ιδιαίτερα στις χρηματοδοτήσεις (αγνόηση κανόνων χρηματοδότησης).

Όμως ο κ. Διοικητής της ΑΤΕ αρκέστηκε στο να κάμει διαπιστώσεις. Προσδιόρισε τις ζημιές και κατονόμασε τα αίτια, χωρίς όμως να τα αναλύσει. Αν ο ίδιος ή κάποιος άλλος αρμόδιος και υπεύθυνος επιχειρούσε να αναλύσει αυτή την πρωτόγνωρη τακτική στα ελληνικά συνεταιριστικά χρονικά — και γιατί όχι και στα παγκόσμια αφού έτσι είναι — θα διαπιστώσει το λαθεμένο αυτό δρόμο. Και έστω και αυτή τη στιγμή, αν υπάρξει σωστή πολιτική, μπορεί να υπάρξει επιστροφή και να σωθεί ένα έργο που με πολλές θυσίες γινόταν περισσότερα από 60 χρόνια, για όσους θέβαια πιστεύουν πως η Ελλάδα υπήρχε και πριν από το 1981.

Η ανάλυση των αιτίων που προκάλεσαν το σημερινό οικονομικό αδιέξοδο στις ΑΣΟ θα έδειχνε ότι:

1) Κομματικοποίηση.

Ήσαν λάθος ασυγχώρητο η κομματικοποίηση που για πρώτη φορά επίσημα εισχώρησε, με το νόμο 1257) 82, στις ΑΣΟ και καθιερώθηκε με το νόμο 1541) 85. Συνεργατισμός θα πει ακόμη και σαν λέξη συνεργασία και όχι κομματική αντιπαράθεση. Είναι η συνεταιριστική δραστηριότητα μία άρρηκτη οικονομική ενότητα που συσπειρώνει κοινά οικονομικά συμφέροντα και ενδιαφέροντα. Ο δάκος, για να περιοριστώ σ' ένα παράδειγμα, δεν κάνει διάκριση στους ελαιώνες, ανάλογα με το κομματικό πιστεύω των ιδιοκτητών τους, ούτε οι καταναλωτές αγοράζουν λάδι ανάλογα με το κομματικό πιστεύω των παραγωγών του.

Η προσιτή τιμή και η καλή ποιότητα του κάθε προϊόντος, που διαμορφώνονται με τους ψυχρούς κανόνες της τεχνικής και της οικονομίας, πρέπει να είναι η κοινή προσπάθεια των μελών του κάθε παραγωγικού συνεταιρισμού για την επικράτηση του στην αγορά και όχι η κομματική αντιπαράθεση με το μαύρο του ενός μέλους και το άσπρο του άλλου, για την εξυπηρέτηση του κομματικού τους συμφέροντος.

Τί έγινε όμως τα τελευταία 6 χρόνια στους Συνεταιρισμούς μας; Επιδλήθηκε από το νόμο κομματική αντιπαράθεση απόψεων, θέσεων και φιλοσοφιών που διέσπασε τη συναδελφική συνεργασία και αλληλεγγύη των μελών του Συνεταιρισμού και έδωσε τη δύναμη σε τρίτα κέντρα εξουσίας, να αναπαύξουν τις δικές τους κομματικές και άλλες δυνάμεις στους χώρους των συνεταιρισμών — όχι σπάνια και με δικούς τους πόρους — και να τις καταμετρούν επίσημα και να τις ανακοινώνουν πανηγυρικά με απόλυτους ή σχετικούς αριθμούς, στον τύπο.

Πώς μπορεί να ευδοκιμήσει λοιπόν ο Συνεταιρισμός, κ. Διοικητά της ΑΤΕ; Πώς μπορεί να παράγει έργο; Είναι υπερβολή ότι πηγαίνει κατά κρημνό, αφού του λείπει το βασικότερο στοιχείο της ύπαρξής του, που είναι: η συνεργασία των μελών του; Γιατί και εσείς και τόσο άλλοι αρμόδιοι και υπεύθυνοι γι' αυτή τη συνεχιζόμενη κατάσταση, δεν λέτε ευθέως και ευθαρσώς, να καταργηθεί το άρθρο 28 του νόμου 1541) 85, που είναι η κύρια δύναμη που σύρει το Συνεργατισμό στον

κρημνό και φυσικά τον διασπά και δεν τον αφήνει να λειτουργήσει παραγωγικά για το συμφέρον των μελών του, αλλά και για τα δικά σας δάνεια, που αν τελικά δεν θα τα εισπράξετε από τους οφειλέτες της Τράπεζας, θα τα εισπράξετε από τον άγρια φορολογούμενο Έλληνα πολίτη; (Ένα ακόμη χαράτσι στα τόσα άλλα).

Το ότι ο νόμος αυτός (1541/85) — που σαν σχέδιο πήγε και ψηφίστηκε στη Βουλή με τη διαδικασία του επείγοντος — στο μεγαλύτερό του μέρος δεν εφαρμόστηκε ακόμη, με την αντίδραση και των οπαδών της Κυβέρνησης που τον ψήφισε, δεν σας προβληματίζει; Τι περιμένετε λοιπόν και δεν μιλάτε καθαρά; Νομίζετε πως οι ζημιές, που τελικά θα φορτωθεί ο Έλληνας φορολογούμενος, θα είναι μόνο τα 35 δις. δρχ.; Σύντομα, αν η κατάσταση θα μείνει ως έχει, θα ακουστεί και πάλι από αρμόδια και υπεύθυνα χείλη ένα ακόμη τρομακτικό ποσό μερικών δεκάδων δις. δρχ. που θα πρέπει ν' αλλάξει οφειλέτη, από το συνταξιοστικό - πελάτη σας, στον πελάτη του κ. Τσοβόλα, τον Έλληνα φορολογούμενο.

Τα κεφάλαια είναι παραγωγικά μόνο με τη συνεργασία αδέσμευτων κομματικά και αφοσιωμένων στα δικά τους και μόνο συμφέροντα και ενδιαφέροντα επιχειρηματιών, που στην περίπτωση μας είναι οι Διοικήσεις των Συνταξιοστών, στις οποίες κάθε κόμμα έχει τους δικούς του. Τέτοια καλή τύχη όμως δεν έχουν, στις περισσότερες περιπτώσεις, τα κεφάλαια της ΑΤΕ, όχι από φταίξιμο της ιδέας και των Οργανώσεων, αλλά από την κομματική αντιπαράθεση και εισβολή με τις εντολές του νόμου του Κράτους.

2) Υπεράριθμο προσωπικό.

Το 1981 (31-12) υπηρετούσαν στους Συνταξιοστούς 5.500 μόνιμοι υπάλληλοι. Σήμερα υπηρετούν 11.000. Προσλήφθηκαν δηλαδή μέσα σε 6 χρόνια άλλοι τόσοι από όσους υπηρετούσαν στους Συνταξιοστούς την 31-12-81. Και θα ήταν αυτό πρόβδος, αν δεν υπήρχαν ζημιές και χρέη. Πώς δικαιολογούνται προσλήψεις υπαλλήλων, όταν δεν καλύπτονται οι μισθοί τους από την απόδοση της δικής τους εργασιακής συνεισφοράς; Προς τι λοιπόν οι προσλήψεις για άσκηση κοινωνικής πολιτικής σε βάρος των προϋπολογισμών των Συνταξιοστών; Και εν πάση περιπτώσει, αυτοί που επέλεξαν ένα τέτοιο ρόλο στους Συνταξιοστούς — το ρόλο των φιλανθρωπικών ιδρυμάτων — γιατί δεν φρόντισαν να εξασφαλίσουν τη μισθοδοσία των υπαλλήλων που προσέλαβαν μέσα από παραγωγικές εργασίες;

Και ακόμη, γιατί οι ίδιοι (οι περισσότεροι) που είχαν σχεδόν στο σύνολό τους προσληφθεί για «την προσδευτικότητα τους» δεν φρόντισαν να εξασφαλίσουν με τη δουλειά τους, τις αποδοχές τους και να μετριάσουν έτσι την προκλητική κομματική πρόσληψή τους;

Ο Διοικητής της ΑΤΕ απλώς θίγει το θέμα. Μία από τις αιτίες των ζημιών, λέγει, είναι και «το υψηλό κόστος λειτουργίας λόγω απασχόλησης υπεράριθμου και ανεידιευτου προσωπικού». Αλλά γιατί να είναι υπεράριθμο και ανεידιευτο το προσωπικό που προσλήφθηκε στους Συνταξιοστούς τα τελευταία 6 χρόνια;

3) Κοινωνική Πολιτική.

«Ο κακώς εννοούμενος κοινωνικός ρόλος των Σ.Ο. που, προεξοφλώντας κέρδη, χορηγούν τιμές πέραν των οικονομικών δυνατοτήτων της οικονομικής μονάδας», είναι και για τον κ. Διοικητή της ΑΤΕ μία από τις αιτίες της υπερχρέωσής τους. Έχει πολύ δίκιο. Μόνο που η διαπίστωση αυτή γίνεται πολύ μργά και ότι έγινε βαρύνει κατά πρώτο λόγο την Τράπεζα, που χρηματοδοτούσε ανεξέλεγκτα και έδι-

νε έτσι αυτή, τη δυνατότητα να ασκείται κοινωνική και αρκετές φορές προσωπική πολιτική, όχι με χρήματα που εισπράττονται από την αγορά, αλλά με χρήματα που εισπράττονται από το ταμείο της χωρίς κόπο και φροντίδες.

Είναι παρήγορο που ο κ. Δημόπουλος ανέτρεξε στο αρχείο της ΑΤΕ και είδε με ποιό τρόπο δίνονταν τα χρήματα πριν το 1981. Και με τις νέες του οδηγίες, που τις βλέπουμε στις πρόσφατες αποφάσεις της Επιτροπής Πιστώσεων, θα σταματήσει κάπως — όσο μπορεί αυτό να γίνει — ο κατήφορος.

Ο πραγματικός ρόλος των Συνεταιρισμών δεν είναι η χρηματοδότησή τους για άσκητη κοινωνικής πολιτικής μέσα από τις αγορές και τις πωλήσεις των προϊόντων των μελών τους, αλλά (κατά πρώτο και κύριο λόγο) η χρηματοδότησή τους για την αύξηση της παραγωγής με ταυτόχρονη μείωση του κόστους (γιατί τότε και μόνο ασκείται πραγματική κοινωνική πολιτική και για τον παραγωγό που εξοικονομεί μεγαλύτερο μερίδιο από τις εισπράξεις του προϊόντος του, και για τον καταναλωτή που πληρώνει λιγότερα για την απόκτησή του).

Δυστυχώς, ο τομέας αυτός (παραγωγικός), που είναι και ο κύριος σκοπός των περισσότερων Συνεταιρισμών, ξεχάστηκε σχεδόν τα τελευταία χρόνια.

4) Μετά το 1992;

Τί θα γίνει όμως μετά το 1992 που θα γίνει η ενοποίηση της Κοινωνικής Αγοράς; Το σκέφτησαν αυτοί που δισκοινούν τους συνεταιρισμούς και η Τράπεζα που τους χρηματοδοτεί; Αναλογίστηκαν πως στη χωρίς κημιμά παρέμβαση αυτή Αγορά θα επικρατήσει ο «φθιτικός», ο «καλός» και ο «εξυτηρητικός»; Πώς θα δικαιολογείται τότε η εμπορική παρουσία μας;

Στην Ευρώπη του 1992 ο καταναλωτής της Κοινότητας, απελευθερωμένος πια από τις οποιεσδήποτε κρατικές ή άλλες επεμβάσεις, θα υπακούει μόνο στο «γούστο» και στην «στέψη» του.

5) Θα γίνει έλεγχος;

Για τον έλεγχο δεν μας λέγει κανένας ο Διοικητής της ΑΤΕ. Με την απουσία του — ήταν και αυτό μία επιλογή για να μην υπάρχει καταπίεση στους νέους Συνεταιριστές — δημιουργήθηκαν οι ζημιές. Όμως, η παρουσία του, τώρα που δημιουργήθηκαν, είναι αναγκαία. Και για το παρόν και για το μέλλον.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας των Φίλων
του Συνεργατισμού εύχεται σε όλα τα Μέλη της
και στους αποδέκτες του περιοδικού

ΚΑΛΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ και ΧΑΡΟΥΜΕΝΟ - ΕΙΡΗΝΙΚΟ

ΤΟΝ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΧΡΟΝΟ 1988

Σ Ε Κ Ε

Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΠΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

39 ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΠΝΩΝ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΠΝΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

ΕΞΑΓΕΙ, τό 15% περίπου των συνολικών εξαγωγών και εισάγει πάνω από 25 εκατομ. δολλ. κάθε χρόνο.

ΠΡΟΜΗΘΕΥΕΙ, με Ελληνικά καπνά, Καπνοβιομηχανίες, Κρατικούς Οργανισμούς και Μονοπώλια στις περισσότερες αγοράστριες χώρες.

ΔΙΑΘΕΤΕΙ, για τη διεξαγωγή των εργασιών της:

- δικά της κεφάλαια 753 εκατομ.δρχ.
- αποθηκευτικούς χώρους, μηχανικό και λοιπό εξοπλισμό δυναμικότητας 15.000 τόννων καπνών, των οποίων η λογιστική αξία ανέρχεται σε 443 εκ. δρχ., πολλαπλάσιας σημερινής αξίας.
- δίνει δουλειά σε 120 μόνιμους εργατοϋπαλλήλους και 2.500 καπνεργάτες εποχιακής απασχόλησης για την επεξεργασία και συντήρηση των καπνών της.

ΔΙΑΝΕΜΕΙ, κάθε χρόνο (κατά μέσο όρο) πάνω από 40 εκατ. δρχ. μερίσματα στις συνεταιριστικές οργανώσεις που είναι αποκλειστικοί μέτοχοί της.

ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ ΟΡΓΑΝΙΚΑ στη ΣΠΕΚΑ και την κοινοπραξία ΣΕΚΕ—ΔΗΜΗΤΡΑ που εισάγουν τρακτέρ και άλλα γεωργικά μηχανήματα και υποβοηθούν το εξαγωγικό της έργο.

ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ, στην αγροτοσυνεταιριστική ανάπτυξη του τόπου μας **ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑΣ** στο κεφάλαιο μεγάλων συνεταιριστικών γεωργικών βιομηχανιών.

ΣΥΝΕΒΑΛΕ, στην ίδρυση και οργάνωση σειράς συνεταιριστικών εταιρειών.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

της ΣΕΚΕ, είναι η ανάπτυξη και διεύρυνση των εξαγωγών καπνών προς όφελος των ιδίων των παραγωγών και της Εθνικής Οικονομίας, μέσα στα πλαίσια των νέων ευνοϊκών συνθηκών για την ενίσχυση του ρόλου και της απαστολής των συνεταιριστικών οργανώσεων, που διαγράφονται από το νέο Νόμο για τους συνεταιρισμούς.

Ο ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ (*)

Από την εποχή της Αγγλοκρατίας η Κυπριακή συνεργατική κίνηση είχε τεθεί πάνω σε υγιή βάση με αποσιωπημένα στο συνεργατισμό αιρετά συμβούλια, ενεργό ρόλο των μελών και φιλόπονο προσωπικό. Μερικοί από τους συνεταιρισμούς για την πρωτοτυπία και την καλή λειτουργία τους (συνεταιρισμοί κωφαλάλων, χαρούπο-παράγωγών, αμπελουργών, καλλιεργητικοί, αγροτικοί πιστωτικοί συνεταιρισμοί και ταμειωτήρια μαθητών και κατοίκων αστικών κέντρων κλπ.) αποτέλεσαν διτρίνα προβολής μετά την Ανεξαρτησία. Επιτεύγματα μόχθου πρωτοπόρων συνεργατιστών παλαιότερων χρόνων, εχρησίμευσαν αργότερα για την αυτοπροβολή μιας δοτής διοίκησης.

Η μεταπολίτευση ωθεί την οικονομική ανάπτυξη.

Δίχως καμιά αλλαγή στο θεσμικό πλαίσιο της, η συνεργατική κίνηση μπήκε στην πρώτη δεκαετία της ανεξαρτησίας με ευνοϊκές εξελίξεις για την κυπριακή οικονομία. Αυτό όμως έγινε με δύο παράλληλα αρνητικά σημεία:

α) τη διχοτόμησή της σε ελληνική και τουρκική και

β) την αυθαιρεσία της κυβερνητικής διοίκησης, η οποία εκμεταλλεύθηκε το νομικό καθεστώς, ένα καθεστώς που διατηρείται μέχρι τις μέρες μας, από το 1937.

Ο νόμος που η Παλιμοκρατία εισήγαγε, πρωτίστως για να αποτρέψει πολιτική εκμετάλλευση των συνεταιρισμών, εχρησίμευσε αντίθετα για την καθυστέρηση της ελεύθερης φωνής των συνεργατιστών, μετά την ανεξαρτησία.

Όταν λέμε ευνοϊκές εξελίξεις της κυπριακής οικονομίας μετά την ανεξαρτησία, πρέπει να έχουμε υπόψη ότι η απελευθέρωση από το ζυγό της αποικιοκρατίας έδωσε μεγάλες ευκαιρίες και κίνητρα για την ανάπτυξη της γεωργίας, του εμπορίου, των υπηρεσιών και του μέχρι τότε σε καθυστέρηση μεταποικιακού κλάδου της οικονομίας. Αν αυτό το στάδιο αγνοηθεί για την ιστορική εξέλιξη της κυπριακής πραγματικότητας τότε η οικονομική ευρωστία της κυπριακής συνεργατικής κίνησης στα πρώτα 12-13 χρόνια της μεταπολίτευσης, θα μπορούσε να αποδοθεί σε κάποια θαυμασποιοί δύναμη ή αλλοιώτικα στην ελληνική κυβερνητική διοίκηση και το επιτελείο της.

Η εικόνα που εκαλλιέργετο στο λαό, που μόλις απέκτησε μια δεσμευμένη ανεξαρτησία, δεν απέδιδε την πραγματικότητα και ώθησε δυστυχώς σε ανοικτή επέμβαση στα εσωτερικά των συνεταιρισμών, οδηγώντας σε κατήφορο. Η κυβερνητική διοίκηση έκανε δικούς της αυτοσχεδιασμούς θλαθερούς για την οικονομική αυτάρκεια των συνεταιρισμών και την υπόσταση των συνεργατικών αρχών. Οι αυτοσχεδιασμοί της επιβάρυναν τους συνεταιρισμούς με χιλιάδες και εκατομμύρια λιρών Κύπρου σε αγορές γης, εισαγωγές αγροτικών εμπορευμάτων μέχρι βαρύτατα γουναρικά και κοσμήματα, κινηματογραφικές ταινίες και άλλες αμελέτητες αγορές.

Επενδύσεις εκατομμυρίων λιρών γίνονταν σε καπνοσποθήκες ή σε τυπογραφικές εγκαταστάσεις με μηχανήματα παλαιάς χρήσεως, ή ακόμη και αγορές μικρών

(*) Ο αρθρογράφος, τός οποίου απηγγεί και τις απόψεις τό κείμενο, έμπειρος συνεταιριστής, θέλησε να κρατήσει την ανωνυμία στη δημοσίευση για ειδικούς λόγους. Τό περιοδικό κρατέί τα στοιχεία του.

Η Εταιρεία των Φίλων του Συνεργατισμού λυπάται για όσα γεγονότα αναφέρονται στο δημοσίευμα και ευχαρίστως θα δεχτεί αντίκρουση των παραπάνω απόψεων και ό,τι άλλο σχετικό με τη συνεταιριστική κίνηση της Κύπρου, που επιθυμούμε να πιστεύουμε ότι θα ξαναβρεί τη σύμπνοια και την ανόδιχη της πορεία με δημοκρατικές μεθόδους.

αεροσκαφών. Κάτι τέτοιες καινοτομίες, ξένες ολότελα προς τα γνήσια συμφέροντα των μελών συνεταιρισμών, επιδεινώσαν τη ρευστότητα της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας και αποδυνάμωσαν την πιστωτική αντοχή των συνεταιρισμών, βλάπτοντας τις παραγωγικές και άλλες άμεσες ανάγκες των μελών.

Προς τα τέλη της πρώτης δεκαετίας της ανεξαρτησίας, η εκτροπή της κυπριακής συνεργατικής κίνησης από τις παραδεγμένες διεθνείς αρχές γινόταν φανερή για τους παροικούντας τη Λευκωσία. Ο δημοκρατικός χαρακτήρας της είχε διαβρωθεί. Η αυτοδιοίκησή της συνθλιβόταν από μια κυβερνητική γραφειοκρατία. Η ενεργός συμμετοχή των μελών στις γενικές συνελεύσεις έπεσε σε αμελητέο βαθμό, με σπάνιες περιπτώσεις απαρτίας. Εφησυχασμός και ψευδαίσθητη επικρατούσαν, ότι οι υποθέσεις των συνεταιρισμών βρίσκονταν σε καλό δρόμο με τη φροντίδα της κυβερνητικής διοίκησης.

Τα αιρετά συμβούλια των συνεταιρισμών βαθμιαία έχαναν την πρωτοβουλία στη διαχείριση των κεφαλαίων. Και με πολύ λίγες εξαιρέσεις είχαν σιγήσει απέναντι στην αυθαιρεσία, η οποία έδινε την κατεύθυνση που ήθελε.

Ευθύνη της Πολιτείας

Οι γραμματείς των συνεταιρισμών, μισθωτοί υπάλληλοι, υποκείμενοι έμμεσα στις εξουσίες της κυβερνητικής διοίκησης, εχρησιμοποιούντο σαν όργανα προώθησης και εφαρμογής των μεγαλειωδών σχεδίων «ανάπτυξης». Βέβαια, υπήρξαν εξαιρέσεις. Υπήρξαν ακόμα και περιπτώσεις που γραμματείς ή και μέλη συμβουλίων συνεταιρισμών αντιστάθηκαν ή έχασαν τη θέση τους υπερασπιζόμενοι τα αληθινά ιδεώδη του συνεργατισμού.

Παρακάμπτοντας το ρόλο των αιρετών συμβουλίων, η κυβερνητική διοίκηση ανύψωσε το ρόλο των γραμματέων. Πιο πολύ ευνοήθηκαν γραμματείς μεγάλων συνεταιρισμών. Στην πλειονότητά τους, αν και δεν διακρινόντουσαν για προσόντα ή ικανότητες, είχαν προωθηθεί στα διοικητικά συμβούλια και διευθυντικές θέσεις δυνυτεροβαθμίων συνεταιρισμών. Έτσι, με τη δεύτερη δεκαετία της ανεξαρτησίας η κυπριακή συνεργατιστική κίνηση έχασε το χαρακτήρα ενός κινήματος μαζικού με ενεργό συμμετοχή μελών.

Μέσα σ' αυτά τα χρόνια, οι εξελίξεις στη συνεργατική κίνηση αντιμετωπίζονταν από τον πολιτικό κόσμο με παθητική στρουθοκαμίτλη. Αφέθηκε η κίνηση να μετατραπεί σε φέουδο, όπου ελάμβαναν χώρα κομματικές και εκλογικές συναλλαγές. Η τοπική αυτή μιας πολιτικής ηγεσίας, σ' ένα νησί δίχως καμιά παράδοση ελεύθερου πολιτικού βίου, όχι μόνο υπονόμει τα θεμέλια του συνεργατισμού, αλλά και οδήγησε σε οδυνηρότατες συνέπειες το ίδιο το κράτος.

Οι δικτατορικές πρόνοιες του νόμου 23) 1937 και του νόμου 25) 1939 παρέμεναν σε ισχύ. Το 1966, μια προσπάθεια για τροποποίηση του νόμου αντιμετωπίστηκε σαν αντιδραστική υποκίνηση του κεφαλαίου. Δόθηκε συμπαράταξη αριστέρων και δεξιών αγροτικών και εργατικών οργανώσεων με διαμαρτυρίες και απειλές μαζικών κινητοποιήσεων.

Το 1970 διατυπώθηκε από έναν υπουργό καταγγελία αυθαιρεσιών και ανωμαλιών της διοίκησης. Το εμπιστευτικό έγγραφο του, μαζί με άλλα στοιχεία που κατέθεσε ένας βουλευτής, προκάλεσαν έντονες συζητήσεις και απεργαλίες στη Βουλή. Όμως, η θέληση εκείνη εκλόπασε ξαφνικά χωρίς αποτέλεσμα. Οι περισσότεροι βουλευτές έκαναν επίδειξη ρητορείας από χειρογράφου υπέρ του συνεργατισμού, αφήνοντας άθικτη την ουσία του εγγραφέντος θέματος.

Η επιπόλαιη αντίκρουση των προβλημάτων του συνεργατισμού από μέρους της

εκτελεστικής και της νομοθετικής εξουσίας κράτησε μια ολόκληρη εικοσαετία μέχρι το ξέσπασμα της κρίσης, το 1980. Το αρμόδιο υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας, με ευθύνη ελέγχου και καθοδηγήσεως του Τμήματος Συνεργατισμού θαρύνεται για την ανοχή της καταστάσεως. Και βέβαια, τα συμβούλια και τα στελέχη των συνεταιρισμών, μαζί με το επιτελείο του εφόρου - διοικητού, δεν απαλλάσσονται της ευθύνης για τις αυθαιρέσιες και τη διασπάθιση των κεφαλαίων των συνεταιρισμών. Σ' αυτό, η έκθεση της «Ερευνητικής Επιτροπής για το Συνεργατισμό» υπήρξε κατηγορηματική:

«Την ευθύνη για την κατάσταση που δημιουργήθηκε δε φέρουν μόνο οι κατά καιρούς Υπουργοί Εμπορίου και Βιομηχανίας, αλλά και τα υπόλοιπα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου που ήσαν ενήμερα της καταστάσεως που επικρατούσε στο Τμήμα Συνεργατικής Αναπτύξεως. (Από το υπόμνημα «Ο κατήφορος του συνεργατισμού» του κ. Ρένου Σολομίδη).

Στο σημερινό κατακόλιμα του συνεργατικού κινήματος συνέβαλε τα μέγιστα και η ανευθυνότητα και η ανικανότητα των μελών των Επιτροπείων των περισσότερων μεγάλων συνεργατικών εταιρειών.

Εκτός του ότι δεν διέθεταν τις απαιτούμενες γνώσεις και τον απαιτούμενο χρόνο για να διοικούν τέτοιους μεγάλους οργανισμούς, με κύκλο εργασιών πέραν του ενός εκατομμυρίου λιρών ετησίως, δεν επέδειξαν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και τη στοιχειώδη επιμέλεια που θα ανέμενε κανείς από κοινούς ανθρώπους του εμπορίου. Είχαμε την ευκαιρία να εξετάσουμε μερικώς από τους αξιωματούχους των εταιρειών αυτών και η εντύπωση που σχηματίσαμε είναι ότι οι άνθρωποι αυτοί είχαν πλήρη σύγχυση όσον αφορά τα καθήκοντά τους. Αγνοούσαν τα βασικά καθήκοντα που είχαν σαν μέλη μιας Επιτροπείας και είχαν πλήρη άγνοια της οικονομικής καταστάσεως των Εταιρειών τους» (σελ. 137-138 της Έκθεσης της Ερευνητικής Επιτροπής - Οκτώβριος 1981).

Μετά την εισβολή του Ατίλλα.

Η εισβολή της Τουρκίας το 1974 και τα προβλήματα που επεσώρευσε με τις 200.000 προσφύγων, το 35% της γήσης υπό κατοχή, την απώλεια των σημαντικότερων πλουτοπαραγωγικών πηγών και των πόρων ζωής, το κλεισμό 227 συνεταιρισμών στο βόρειο τμήμα, απαιτούσαν έκτακτα μέτρα βοήθειας και αυξημένης δανεισδοχής των πληγέντων μελών. Αλλά και παράλληλα μέτρα λιτότητας και περισυλλογής επεδόλλετο να ληφθούν στους συνεταιρισμούς των ελευθέρων περιοχών. Τουναντίον, μαζί με τις χιλιάδες πληγές της εισβολής και κατοχής, η απαίμαξη των συσσωρευθέντων πλεονασιμάτων των ιδρυμάτων συνεχιζόταν σε επενδύσεις ανωφελείς, άσχετες με τις ανάγκες προτεραιότητας της συνεργατικής κίνησης. Συνεχιζόταν, επίσης, και η διατήρηση του πλεονάζοντος προσωπικού κυρίως στους δευτεροβάθμιους συνεταιρισμούς και με διογκωμένες αμοιβές των στελεχών.

Υπήρξε σφάλμα η εξαναγκασμένη καταβολή μισθού στους εκτοπισθέντες υπαλλήλους των συνεταιρισμών από τα αναμεικτά ταμεία των συνεταιρισμών μέχρι 30-4-85, αφού είχαν αποσπασθεί σε κυβερνητικά τμήματα και έπρεπε να διαρύνουν μόνο τον κρατικό προϋπολογισμό, ενώ παράλληλα οι πρόσφυγες καταθέτες, καλλιεργητές, εργατοϋπάλληλοι, μικροεπαγγελματίες, που έχασαν κάθε πόρο ζωής, μάταια ζητούσαν τις καταθέσεις τους για τα κατεπείγοντα προβλήματα που τους είχε δημιουργήσει η προσφυγιά. Οι καταθέσεις αυτές ήταν της τάξεως των 18 εκατομμυρίων Κύπρου. Μικρό μέρος τούτων είχε καταβληθεί με κυβερνητικά χορηγήματα κατά μακρά χρονικά διαστήματα, ενώ το μεγαλύτερο μέρος παραμένει σε εκκρε-

μότητα για δωδεκάμισυ χρόνια μετά την εισβολή, αν και προβλέπεται αποπληρωμή κατά στάδια, σύμφωνα με το νόμο 46) 1978.

Οι πληγέντες συνεταιρισμοί που διέκοψαν τη λειτουργία τους έχασαν τα περιουσιακά στοιχεία τους στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου και τα εισπρακτέα δάνεια προς πρόσφυγες έχουν παγοποιηθεί με τον ειδικό νόμο 24) 1978.

Παρά τις έκτακτες περιστάσεις που η εισβολή και κατοχή είχε δημιουργήσει, ουδείς μέρμηνα δόθηκε στην ιεράρχηση αναγκών και στόχων. Η Συνεργατική Τράπεζα αναλάμβανε τη χρηματοδότηση — πέραν των ορίων των κανονισμών της και χωρίς επαρκή ασφάλεια — ενός συγκροτήματος οκτώ συνεργατικών βιομηχανιών (χάρτου, χαρτοκιβωτίων, τούβλων (2 μονάδες), λαδιού, μονωτικών, αλουμινίου, μεταλλικών κυτίων, μπουλονιών και διδών) συνολικής δαπάνης πέραν των 35 εκατομμ. λιρών Κύπρου. Βιομηχανίες με παλαιωμένο μηχανικό εξοπλισμό, με γνωμάτευση εμπειρογνομητών έχουν χαρακτηριστεί αντιοικονομικές.

Η υπέρμετρη δανειοδότηση επιδείνωσε πιο πολύ τη ρευστότητα της Συνεργατικής Τράπεζας. Στα τέλη της δεκαετίας του 1970, η κρίση είχε ξεσπάσει. Η Τράπεζα οδηγήθηκε σε κρίση και επέμειναν σήματα κινδύνου προς την Κυβέρνηση. Χρηματοδοσήθηκαν συνεταιρισμοί δίχως μελέτη βιωσιμότητας ή χρησιμότητας των έργων.

Έτσι οδηγήθηκε να ζητά η ηγεσία της συνεταιριστικής κίνησης σήμερα μακροπρόθεσμο δάνειο από την κυβέρνηση. Τελικά φαίνεται πως η κυβέρνηση θα εκχωρήσει το δάνειο (κάπου 50 εκατομμ. λίρες), ώστε να κατορθώσει η Συνεργατική Τράπεζα να αποπληρώσει υποχρεώσεις της και να λειτουργήσει απρόσκοπτα.

Η Κυβερνητική κηδεμόνευση συνεχίζεται.

Αλλά η κυβερνητική χρηματοδότηση συνοδεύεται από δεσμεύσεις που συνήθως ο δανειστής θέτει στους οφειλέτες του. Και υπό οποιαδήποτε συνθήκες, ο κρατικός έλεγχος πάνω στην κυπριακή συνεταιριστική κίνηση θεωρείται σαν κηδεμονία. Ήδη, η νέα κυβερνητική διοίκηση διατηρεί όλες τις εξουσίες που της δίνει ο παλιός νόμος της Παλιμοκρατίας. Μερικές ασθενείς φωνές ακούονται κάπου-κάπου για την εφαρμογή του νέου νόμου 22 του 1985, ο οποίος ψηφίστηκε μὲν από τη Βουλή, αλλά η ισχύς του καθυστερεί μέχρις ότου η κυβέρνηση υποβάλει αντίστοιχες τροποποιήσεις των θεσμών.

Η άνοιξη του συνεργατισμού στην Κύπρο τότε μόνο θα έλθει, όταν οι αληθινοί συνεργατιστές σηκώσουν κεφάλι σαν νοικοκύρηδες στο σπίτι τους. Όταν πάρουν στα χέρια τους τη διαχείριση των συνεταιρισμών τους, με εκλεγμένα συμβούλια με ανθρώπους αφοσιωμένους στην ιδεολογία του συνεργατισμού. Όταν αποτινάξουν την καυδοαυμωσία της κυβερνητικής διοίκησης, η οποία έχει εκτροχιάσει τη συνεταιριστική κίνηση από το σωστό δρόμο της, έχει προκαλέσει φθορά αξιών και εξανέμισε τα αποθέματα δύο γενιών.

Το κίνημα για την εξυγίανση του συνεργατισμού στην Κύπρο μπορεί και θα πρέπει να αρχίσει από τους γνήσιους συνεταιρισμούς, που έχουν οικονομική αυτοδυναμία, νοικοκυρεμένη διαχείριση και συνέπεια προς τις αρχές του συνεργατισμού. Να περιφρουρήσουν οι συνεργατιστές τα ιδρύματά τους από κυβερνητική κηδεμόνευση και κομματική διάδρωση. Να κρατήσουν σταθερά, χωρίς παρέκκλιση, τη συνεργατική πυξίδα, δείχνοντας έτσι στους οικονομικά εξαρτημένους συνεταιρισμούς το δρόμο για το υγιές ξεκίνημα.

Όμως, για να γίνουν αυτά απαιτείται μαζική αφύπνιση των συνεργατιστών της Κύπρου με συλλογική απόφαση και δράση.

Πολιτὲς Συνεταιριστικῆς φωτογραφίης: φωτογραφία καθηγητῶν καὶ σπουδαστῶν στὶς σειρὲς Μαθημάτων τῆς Ἑλληνικῆς Συνεταιριστικῆς Ἐκπαιδεύσεως. Σεπτέμβριος 1957. Διακρίνονται οἱ καθηγητῆς 1) καθήμενοι: Στ. Παπανδρέου, Θ. Τζωρτζιάκης, Φωτ. Τζωρτζιάκη, Δημ. Πάνος, Κ. Λεοντίδης, Παν. Χασαπόπουλος, Ν. Μάνθος καὶ 2) ἑρῆτοι: Γ. Βιτσαλῆς, Ἀριστ. Κλήμη. Ὅρθοι ἐπίσης οἱ περισσότεροὶ ἀπὸ τοὺς συνεταιριστικὸς ὑπαλλήλους ποὺ παρακολούθησαν τὰ μαθήματα 1956/57.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

Στις 26 Νοεμβρίου 1987 συνήλθε η Γενική Συνέλευση των μελών της Εταιρείας.

Μετά τη διαπίστωση απαρτίας, και το χαιρετισμό του Προέδρου Δ.Σ., εξελέγη ως Πρόεδρος της Συνέλευσης ο ομότ. Καθηγητής Σωτ. Αγαπητίδης και στη συνέχεια εξελέγησαν πρακτικογράφοι και ψηφοδέκτες.

Κατόπιν η Συνέλευση εισήλθε στην ημερήσια διάταξη των θεμάτων και ο λόγος δόθηκε στον Πρόεδρο του Δ. Σ. Γιάννη Στρογγύλη, που προέβη στον δι-οικητικό απολογισμό της διετίας 1.1.85 μέχρι 31.10.87.

Κατά την περίοδο αυτή, είπε, έγινε εγγραφή 6 νέων μελών. Αναφέρθηκε στα θανόντα μέλη: Μυρίλλα Αρ., Μουσαδάκο Δημ., Πάτρα Νικ., Σαμούτ Σπ. Φάκκα Βασ. και Τρυφωνόπουλο Σπ. και εξήρε την πλούσια συνεταιριστική τους δραστηριότητα. Επίσης αναφέρθηκε στο θάνατο των ηγετικών συνεταιριστών Ιωάν. Αφεντάκη, πρώην Γενικού Διευθυντού της ΠΑΣΕΓΕΣ και του Αλεξ. Μπαλτατζή, πρώην Υπουργού και Προέδρου πολλών κεντρικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, που πρόσφεραν ιδιαίτερες υπηρεσίες στην αγροτική συνεταιριστική κίνηση. Η Συνέλευση, με πρόταση του Προέδρου της, τίμησε τους θανόντες με τήρηση σι-γής ενός λεπτού.

Συνεχίζοντας ο Πρόεδρος του Δ.Σ. έκανε έκκληση σ' όλα τα μέλη της Εταιρείας για την προσέλευση νέων μελών, ώστε να μη συρρικνώνεται η δύναμή της, αλλά να πλουτίζεται και με νέα πρόσωπα και μάλιστα από τους νεότερους συνεταιριστές.

Θύγοντας τα γενικότερα προβλήματα της συνεταιριστικής κίνησης ανέφερε, ότι στην αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης σ' όλο τον κόσμο, η συμβολή των Συνεταιρισμών υπήρξε πολύ αξιόλογη και επιτυχής και συνέβαλε στην ανάπτυξη της παραγωγικότητας και συνεργασίας στις αναπτυσσόμενες και αναπτυσσό-

μενες χώρες με τη συνεργασία όλων των παραγόντων που συμβάλλουν στη μεγιστοποίηση της παραγωγής και την αυτοπροστασία του εισοδήματος των εργαζομένων.

Στην Ελλάδα, ιδιαίτερα στον αγροτικό τομέα, αντίθετα με ό,τι συμβαίνει σε άλλα κράτη, συνεχίστηκε η εξωτερική επέμβαση της Πολιτείας στη λειτουργία τους, καθώς και των πολιτικών κομμάτων, χωρίς την απαιτούμενη ουσιαστική αντίδραση των ηγητόρων της συνεταιριστικής κίνησης. Εξακολούθει η έλλειψη συνεταιριστικών στελεχών, ενώ στη συνεταιριστική εκπαίδευση αναμίχθηκαν αναρμόδιοι φορείς, χωρίς την απαραίτητη υποδομή.

Τόνισε ακόμα ότι δημιουργήθηκε αναταραχή με το θόρυβο ανωμαλιών και υπερχρέωσης των Συνεταιρικών Οργανώσεων, έντεχνα επαυξημένων, που έσπευσαν να εκμεταλλευθούν όσοι έχουν αντίθετα συμφέροντα, χωρίς δυστυχώς να πάρξει συμπαραστάση των άλλων συγγενικών Οργανώσεων στην ολομέτωπη επίθεση που δέχτηκαν. Έτσι η αναταραχή αποτέλεσε ανασταλτικό παράγοντα, και θα θαρύνει μελλοντικά στην ανάπτυξη του κινήματος.

Στον αστικό τομέα, παρά τη νέα νομοθεσία, δεν εμφανίζεται ουσιαστική πρόωθηση, εκτός από μεμονωμένες προσπάθειες, όπως της συνεταιριστικής καταναλωτικής κίνησης CONSUM και μερικών ομοιοεπαγγελματικών Συνεταιρισμών.

Από νομοθετικής πλευράς, στον αγροτικό τομέα έγιναν αλλεπάλληλες τροποποιήσεις του Ν. 1541 (Ν. 1644/86 και 1697/87) με διαρκείς παλινωδίες και με διατάξεις που έγκαιρα είχαν υποδειχθεί από την Εταιρεία κατά την ψήφιση του Ν. 1541, χωρίς τότε να γίνουν αποδεκτές. Χαρακτηριστική εικόνα της έλλειψης κατευθύνσεων και προγραμματισμού αποτελεί ότι οι τροποποιήσεις έγιναν πρόχειρα με αποφάσεις του Υπουργικού

Συμβούλιου και Υπουργού Γεωργίας κι ότι κατά τη νομοθετική κύρωσή τους στη Βουλή τροποποιήθηκαν και πάλι.

Με αυτές τις τροποποιήσεις που έγιναν απαραίτητες από το αδιέξοδο στην εφαρμογή του ν. 1541, έγινε δυνατή η συγχώνευση των Ενώσεων, επεκτάθηκαν οι εξαιρέσεις υποχρεωτικής συγχώνευσης σε διάφορες κατηγορίες Συνεταιρισμών, με πλήρη ανατροπή της υποχρεωτικής λειτουργίας ενός Συνεταιρισμού σε κάθε χωριό, καταργήθηκαν οι προθεσμίες συγχώνευσης και διάλυσης όσων δεν την αποδέχονται, έγιναν συνεχείς παρατάσεις θητείας συμβουλίων με υπουργικές αποφάσεις, εξακολούθησε το σύστημα ομαδικών εκλογών, τροποποίηση διατάξεων περί μερίδων, απαρτίας, πλοιοψηφίας και καθορισμός τρόπου συγκρότησης Συμβουλίου του Σώματος Ελεγκτών.

Εξακολουθούν όμως, τόνισε, να παραμένουν τα εξής σοβαρά μειονεκτήματα:

1. Διάκριση μελών σε 2 κατηγορίες, που όμως δεν ελέγχεται και συνεχώς παραβιάζεται.

2. Εκλογή των οργάνων του Συνεταιρισμού με ψηφοδέλτια και αναλογική εκπροσώπηση, σύστημα που οδήγησε στην ολοκληρωτική κομματικοποίηση των Συνεταιρισμών.

3. Επίλυση ουσιαστικών θεμάτων εσωτερικής λειτουργίας των Συνεταιρισμών με τελικό κριτή τη δικαστική αρχή, που είναι αντίθετο με την αυτοτέλεια και την αυτοδιοίκηση του Συνεταιρισμού και υποβάλλει τις Συνεταιριστικές Οργανώσεις σε μεγάλες αντιπαραγωγικές ασχολήσεις και δαπάνες.

4. Ουσιαστική αχρήστευση της Εποπτικής Υπηρεσίας της ΑΤΕ που καλείται να ενεργεί ελέγχους, χωρίς το απαιτούμενο κύρος πλέον, με την άμεση εξουσία του Υπουργείου Γεωργίας που παίζει καθοδηγητικό ρόλο χωρίς ειδικευμένα συνεταιριστικά στελέχη.

Στον αστικό τομέα η νομοθετική μέριμνα με την αβασάνιστη κατάργηση του Ν. 602 και την αντικατάστασή του με το Ν. 1667)86 και τη δημιουργία ειδικής Υπηρεσίας στο Υπουργείο Εθνικής Οικο-

νομίας για την ανάπτυξη και τον έλεγχο των Συνεταιρισμών που δεν οργανώθηκε ουσιαστικά ακόμη, γυμνή από εξειδικευμένα συνεταιριστικά στελέχη, καθώς και το Συνεταιριστικό Συμβούλιο ελλείπει νομοθετικών ρυθμίσεων. Ειδικότερα για τους Οικοδομικούς Συνεταιρισμούς με το Π.Δ. 93)16.7.87 τροποποιήθηκε το προηγούμενο χωρίς, παρά την μακρά εκκώλυση, να λύσει τα ουσιαστικά προβλήματα τους.

Οι κυριότερες δραστηριότητες του Δ. Σ. της Εταιρείας στην απολογισμένη περίοδο συνοψίζονται:

1. Στην έκδοση και κυκλοφορία του περιοδικού «ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ» που εκτυπώνεται σε 1.300 αντίτυπα και αποστέλλεται στα μέλη, Συνεταιριστικές Οργανώσεις, συναφείς Οργανισμούς, Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Δημόσιες Υπηρεσίες κλπ.).

Δυστυχώς το ενδιαφέρον πολλών Ενώσεων Συνεταιρισμών δεν είναι το απαιτούμενο. Σημειώστε ότι οι Ενώσεις Αταλάντης, Αλμυρού, Ηρακλείου, Ξάνθης, Σερρών και Φλώρινας επέδειξαν ενεργό ενδιαφέρον για τη διάδοσή του, όπως και οι Κεντρικές Οργανώσεις ΠΑΣΕΓΕΣ, ΚΥΔΕΠ, ΣΕΚΕ, ΣΕΒΑΘ, ΕΛΣΥ, ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ, ΑΣΑ, ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ, ΕΓΣΕ.

Έγινε έκκληση προς όλα τα μέλη να ενδιαφερθούν ενεργότερα για τη συνεργασία και διάδοση του περιοδικού, που το περιεχόμενό του αναγνωρίζεται πετυχημένο.

2. Στην επεξεργασία και διατύπωση αναλυτικών επισημάνσεων επί όλων των συνεταιριστικών νομοσχεδίων και έγκαιρη αποστολή στους αρμόδιους παράγοντες.

3. Ιδιαίτερες ενέργειες έγιναν για την αποφυγή διάλυσης Ενώσεων, κομματικοποίησης εκλογών και για τη δόρθωση του περιεχομένου της Υπουργικής Πράξης 90)30.6.86.

4. Επαφές με αρμόδιους παράγοντες για διάφορα επίκαιρα συνεταιριστικά θέματα.

Τελειώνοντας την έκθεση του απολο-

γισμού ο κ. Πρόεδρος του Δ.Σ. τόνισε τη σημασία του ρόλου της Εταιρείας για ν' ακούεται μια αδέσμευτη, υπεύθυνη και τεκμηριωμένη φωνή, ώστε να οδηγείται ο Συνεργατισμός στο σωστό δρόμο. Επίσης τόνισε την ανάγκη της οργάνωσης μιας σωστής και από αρμόδιους συνεταιριστικούς φορείς συνεταιριστικής εκπαίδευσης για τη δημιουργία συνεταιριστικών στελεχών.

Κατόπιν ο λόγος δόθηκε στον Ταμία κ. Πατρίκιο που ανέλυσε τον οικονομικό απολογισμό της Εταιρείας (μαζί με τα έσοδα και έξοδα του περιόδου), ο οποίος συνοπτικά εμφανίζεται ως εξής:

Χρήση 1985 έσοδα δρχ. 456.647

Χρήση 1986 έσοδα δρχ. 971.860

Περ. 1.1. - 31.10.87 έσοδα 690.548

έξοδα 1985 δρχ. 220.754

έξοδα 1986 δρχ. 578.817

έξοδα 1.1. - 31.10.87 δρχ. 509.810

Από τις δαπάνες χρήσης 1985 ποσό 109.827 δρχ. αφορά την εκδήλωση στον Παρνασσό για τα 10χρονα της Εταιρείας και για να τιμηθεί ο αείμνηστος Πρόεδρος Δημ. Πάνος, καθώς και για την έκδοση αναμνηστικού λευκώματος.

Επακολούθησε η ανακοίνωση έκθεσης ελέγχου της Ελεγκτικής Επιτροπής από τον κ. Κων. Αρχοντάκη, που συνοψίζεται στις διαπιστώσεις νομότυπης και ομαλής διοικητικής λειτουργίας, κανονικής τήρησης βιβλίων, επιμελημένης και φειδωλής ταμιακής διαχείρισης με έξαρση της επιτυχούς έκδοσης και κυκλοφορίας του περιοδικού, της επιτυχούς ανταπόκρισης της Διοίκησης σε υποχρεώσεις ηθικής και κοινωνικής φύσης, εκφράζεται η ικανοποίηση και ευχαριστίες για το έργο της και προτείνεται η έγκριση του διοικητικού και οικονομικού απολογισμού.

Διάφοροι ομιλητές από τα παρόντα μέλη αναφέρθηκαν στους παραπάνω απολογισμούς και μετά από ψηφοφορία εγκρίθηκαν παμψηφεί ο διοικητικός και ο οικονομικός απολογισμός.

Στη συνέχεια ανακοινώθηκε και εγ-

κρίθηκε παμψηφεί ο Προϋπολογισμός χρήσης 1988.

Επακολούθησε η ανάπτυξη διαφόρων απόψεων από τους παρόντες για τις μελλοντικές δραστηριότητες της Εταιρείας, που συνοψίζονται στις εξής προτάσεις προς το νέο Διοικητικό Συμβούλιο:

1. Σύσταση Επιτροπών για τα βασικά συνεταιριστικά θέματα νομοθεσίας, εκπαίδευσης και συνεταιριστικής ανάπτυξης.

2. Γενικότερη προσπάθεια για τη διάδοση του περιοδικού.

3. Υποβοήθηση ανάπτυξης Καταναλωτικών Συνεταιρισμών.

4. Οργάνωση διαλέξεων στις αγροτικές περιφέρειες.

5. Οργάνωση πολιτικού μνημοσύνου σε συνεργασία με Συνεταιριστικές Οργανώσεις για να τιμηθεί ο Αλέξανδρος Μπαλτατζής.

6. Οργάνωση εβδομάδας του Συνεργατισμού και προκήρυξη βραβείων.

7. Σύνδεση με ιδεολογικά σωματεία του εξωτερικού.

Κατόπιν με μυστική ψηφοφορία εξελέγησαν τα νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ως Τακτικά οι κ.κ. Γιάν. Στρογγύλης, Β. Δημητριάδου, Ανδρόν. Σιθρόπουλος, Κ. Παπαγεωργίου, Ν. Πατρίκιος, Γ. Σελλιανάκης, Λ. Καλλιγέρης. Ως Αναπληρωματικά οι κ.κ. Κ. Τσώπελας και Ν. Παπαστύλος.

Ελεγκτική Επιτροπή: Τακτικά Κ. Αρχοντάκης, Γ. Κουδουμνάκης, Ν. Γερογιάννης. Αναπληρωματικά Εμ. Παλληκαράκης, Στέφ. Ντούλας.

Μετά την κατανομή αξιωμάτων η σύνθεση του Δ.Σ. έχει ως εξής:

Πρόεδρος: Γιάννης Στρογγύλης

Αντιπρόεδρος: Κ. Παπαγεωργίου

Γ. Γραμματέας: Ανδρόν. Σιθρόπουλος

Ταμίας: Νικ. Πατρίκιος

Μέλη: Βαρβάρα Δημητριάδου

Γεώργιος Σελλιανάκης

Λ. Καλλιγέρης

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Επιμέλεια Β. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ - ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ

Α) Αγροτικοί Συνεταιρισμοί.

—Ν. 1734/26-10-87 (Α' 189) : Βοσκότοποι και ρύθμιση ζητημάτων με κτηνοτροφική αποκατάσταση και με άλλες παραχωρήσεις καθώς και θεμάτων που αφορούν δασικές εκτάσεις.

Με το νομοθέτημα αυτό οι συνεταιρισμοί μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην καλλίτερη εκμετάλλευσή, αλλά και διάσωση του περιβάλλοντος του ελλαδικού χώρου, αναδεικνύοντας τον μη κερδοσκοπικό, αλλά προς ωφέλεια των μελών και του συνόλου, σ.κ.ο.π.ό. τους, ιδίως όταν ανάλογα δικαιώματα παρέχονται και στους ιδιώτες.

• Με το άρθρο 1 παρ. α, ως βοσκότοπος ορίζεται η έκταση, στην οποία αναπτύσσεται θλάστηση παώδης ή ξυλώδης με θαμνώδη μορφή ή και μικτή, η κύρια παραγωγή της οποίας αποτελεί τροφή για μεγάλα ή μικρά, ποιμενικά, οικόσιτα ή άγρια ζώα και η οποία οριοθετείται με τη σχετική διαδικασία του άρθρου 3. (Συνεταιρισμοί Αποκατάστασης Αιτημένων Μικρών Κτηνοτρόφων), για τους βοσκότοπους. Την μελέτη αυτή, καθώς και την εκτέλεση έργων θελίωσης και συντήρησης των βοσκοτόπων μπορούν να αναλάβουν, εκτός από τις αρμόδιες υπηρεσίες και τους ιδιώτες, ιδιοκτήτες βοσκοτόπων, και οι αγροτικοί συνεταιρισμοί, με απόφαση του Νομάρχη (άρθρο 4).

• Στους οριοθετημένους βοσκότοπους δικαίωμα χρήσης και βοσκής παρέχεται στους κατοίκους κτηνοτρόφους και στα μέλη - κτηνοτρόφους του συνεταιρισμού που εδρεύει στην περιοχή, εάν δε υπάρχει περίπτωση βοσκοϊκανότητας και σε συνεταιρισμούς άλλων περιοχών.

Στον καθορισμό των δικαιούχων προτιμώνται τα μέλη των ΣΑΑΜΚ (Συνεταιρισμοί Αποκατάστασης Αιτημένων Μικρών Κτηνοτρόφων, για τους βοσκότοπους που έχουν αποκατασταθεί και οι ιδιοκτήτες για τους ιδιωτικούς βοσκότοπους. Οι παραπάνω δεν οφείλουν και δικαίωμα βοσκής κατά ζωϊκή μονάδα, ενώ το οφείλουν οι κτηνοτρόφοι - μέλη των τοπικών αγροτικών συνεταιρισμών που προτιμώνται στη σειρά μετά από αυτούς, καθώς και όλοι οι υπόλοιποι (άρθρο 5).

• Όσοι έχουν αναλάβει έργα θελίωσης των βοσκοτόπων, ιδιώτες κτηνοτρόφοι ή συνεταιρισμοί μπορούν να δανειοδοτηθούν από ειδικό λογαριασμό της ΑΤΕ (άρθρο 8).

• Με ειδική ρύθμιση, εκτάσεις που διέπονται από την αγροτική νομοθεσία μπορεί να παραχωρηθούν:

α) Κατά κυριότητα σε ΟΤΑ ή αγροτικούς συνεταιρισμούς ή σε εταιρείες τους με ποσοστό συμμετοχής τους τουλάχιστον 51%, για τη δημιουργία επιχειρήσεων, εκμεταλλεύσεων και συναφών εγκαταστάσεων με τίμημα ίσο με το 50% της τρέχουσας αξίας της έκτασης που κατιβάλλεται στο Δημόσιο σε 3 ετήσιες δόσεις, μετά από απόφαση είτε του Νομάρχη, είτε του Υπουργού Γεωργίας ή του Υπουργικού Συμβουλίου, ανάλογα με την έκταση που παραχωρείται.

Αποφεύγεται η επί κερδοσκοπία παραχώρηση, αφού επί 20 χρόνια απαγορεύεται οποιαδήποτε διάθεση ή επιβάρυνση με οποιοδήποτε τρόπο, εκτός αν γίνεται προς τις παραπάνω εταιρείες ή για χρηματοδότησή τους για την πραγματοποίηση του σκοπού της παραχώρησης.

6) Κατά χρήση, προς τα ίδια νομικά πρόσωπα, για τον ίδιο σκοπό, με απόφαση του Νομάρχη ή του Υπουργού Γεωργίας, για διάστημα μέχρι 10 ετών, εκτός αν δοθεί παράταση (άρθρο 11).

• Γεωργικά ή κτηνοτροφικά εκμεταλλεύσιμες εκτάσεις νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, δημοσίων επιχειρήσεων και τραπεζών μπορούν να εκμισθωθούν σε αγροτικούς ή κτηνοτροφικούς συνεταιρισμούς και σε ακτήμονες κατά τη διαδικασία του ν. 138/75 με απόφαση του Νομάρχη, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων.

Κοινόχρηστες ή διαθέσιμες εκτάσεις είναι δυνατό να εκμισθωνονται και με μειωμένο τίμημα, με απόφαση του Νομάρχη, σε αγροτικούς συνεταιρισμούς ή ομάδες καλλιεργητών για αγροτική εκμετάλλευση (άρθρο 12).

• Δασικές εκτάσεις, που δεν έχουν κηρυχθεί αναδασωτέες και δεν έχουν προστατευτική σημασία, μπορεί να παραχωρούνται κατά κυριότητα ή χρήση για ορισμένους σκοπούς (κατασκηνώσεις, σχολεία, καταφύγια, υγειονομικά κέντρα, τυροκομεία, ιχθυοτροφεία, χώρους λυμάτων, ύδρευσης, άρδευσης κλπ.) ή λόγω δημοσίου συμφέροντος, μεταξύ των άλλων, ιδίως φορέων του δημοσίου τομέα και σε αγροτικούς συνεταιρισμούς και επιχειρήσεις τους, με απόφαση του Νομάρχη ή του Υπουργού Γεωργίας ή του Υπουργικού Συμβουλίου, ανάλογα με την παραχωρούμενη έκταση, που κωδικοποιεί και την τυχόν αλλαγή χρήσης (άρθρο 13).

Και με αυτό το νομοθέτημα αποδεικνύεται η επί ίσους όρους μεταχείριση των συνεταιρισμών σε σχέση με τους ιδιωτικούς ή δημόσιους φορείς, παρά τις αντίθετες αιτιάσεις αφ' ενός και παρά το γεγονός της παροχής μεγαλύτερων εχέγγυων για αποτελεσματικότερη και σωφρονέστερη απόδοση αφ' ετέρου.

—Ν. 1622/14-7-86 (Α' 92): Τοπική αυτοδιοίκηση - περιφερειακή ανάπτυξη και δημοκρατικός προγραμματισμός.

Οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις καθίστανται δεύτερη βαθμίδα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, με σκοπό την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της περιφέρειάς τους, με την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων (άρθρο 19).

Κύριο όργανο της κάθε νομαρχιακής αυτοδιοίκησης είναι το νομαρχιακό συμβούλιο, από τα 27—51 μέλη του οποίου ένα εκλέγεται ως αντιπρόσωπος των Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών του νομού από το διοικητικό τους συμβούλιο (άρθρο 24 παρ. 5).

—Π.Υ.Σ. 70/8-5-87 (Α' 67): Έγκριση παραχώρησης δημοσίας δασικής εκτάσεως προς την Ένωση Πτηνοτροφικών Συνεταιρισμών Ελλάδος (ΕΠΣΕ).

Η παραχώρηση γίνεται αποκλειστικά και μόνο για την ίδρυση κέντρου συσκευασίας και τυποποίησης αυγών, χωρίς αντάλλαγμα, στα πλαίσια του ν. 998/79, με αυτοδίκαιη επιστροφή σε περίπτωση παρέκκλισης από του παραπάνω σκοπού και με καθορισμό μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος.

—Π.Υ.Σ. 86/16-6-87 (Α' 105): Παραχώρηση δημοσίας δασικής έκτασης στην Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών Ν. Ευβοίας για την ίδρυση μονάδας ιχθυοκαλλιέργειας.

Και εδώ η παραχώρηση έγινε με παρόμοιους με τους παραπάνω όρους.

—Π. Δ. 377/17-9-87 (Α' 168): Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων που εκτελούνται από τον Εθνικό Οργανισμό Καπνών (ΕΟΚ).

Εκτός από το Διοικητικό Συμβούλιο και τον Πρόεδρο, συνιστάται και Τεχνικό Συμβούλιο του ΕΟΚ για γνωμοδότηση σε θέματα έργων του ΕΟΚ κατά το ν. 1418/84.

—Υ.Α. Εθν. Οικον., Οικον., Γεωργίας 320693/22-7) 6-8-87 (Β' 402): Συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΟΚ) 797/85 του Συμβουλίου, για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των γεωργικών διαρθρώσεων.

Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί του Ν. 1541/85 περιλαμβάνονται μαζί με τα φυσικά πρόσωπα, τις Ομάδες Κοινής Εκμετάλλευσης και τις εταιρείες αγροτών, τις ΚΟΠΑΣ και τις Τοπικές Συνελεύσεις, συμμετέχουν στην εφαρμογή των μέτρων (χρηματοδότηση Σχεδίων Βελτίωσης, χορήγηση εξισωτικών αποζημιώσεων και πληρωμή οικονομικών ενισχύσεων) που προβλέπονται από αυτό τον Κανονισμό.

Β) Αστικοί Συνεταιρισμοί.

—Π.Δ. 422/26-10-87 (Α' 190): Μητρώο αστικών συνεταιρισμών.

Κάθε αστικός συνεταιρισμός καταχωρείται υποχρεωτικά σε ειδικό μητρώο του Ειρηνοδίκου της έδρας του (άρθρο 1). Οι υπάρχοντες υποχρεούνται να εγγραφούν εντός 2 ετών από 26-10-87 (άρθρο 8).

Το μητρώο αποτελείται από: το βιβλίο μητρώου, το φάκελλο κάθε συνεταιρισμού και το ευρετήριο (άρθρο 2).

Αντίγραφα καταχωρημένου καταστατικού κάθε αστικού συνεταιρισμού αποστέλλονται στον ΟΤΑ της έδρας του συνεταιρισμού, τη Νομαρχία και την Υπηρεσία Συνεταιρισμών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας (άρθρο 3).

Ο συνεταιρισμός αποκτά νομική προσωπικότητα και εμπορική ιδιότητα από την καταχώρισή του στο μητρώο (άρθρο 4).

Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να λαμβάνει γνώση των εγγραφών, μετά από αίτησή του (άρθρο 5).

—Ν. 1712/8-7-87 (Α' 115): Επισυγχρονισμός επαγγελματιών οργανώσεων των εμπόρων, βιοτεχνών και λοιπών επαγγελματιών και άλλες διατάξεις.

Για τη διαμόρφωση, λήψη και εφαρμογή σχετικών αποφάσεων σε κάθε ζήτημα που αφορά την προώθηση των επαγγελματιών συμφερόντων, οικονομικών και κοινωνικών, των μελών αυτών των οργανώσεων, μπορούν, προς εκπλήρωση του σκοπού αυτού, να απευθύνονται, εκτός των άλλων, και προς τις συνεταιριστικές οργανώσεις (άρθρο 1 παρ. 1).

Η διάταξη αυτή είναι δείγμα ορθής νομοθετικής τοποθέτησης στο ρόλο των συνεταιρισμών μεταξύ των εργαζομένων γενικά.

Γ) Χρηματοδότηση κλπ.

—Απόφ. Επιτρ. Νομισμ. Πιστωτ. Θεμάτων, συνεδρ. 343/13/13-2-87 (Α' 37): Χρηματοδότηση από την ΑΤΕ μεταποιητικών επιχειρήσεων, που η δραστηριότητά τους συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με την επεξεργασία γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων.

—Υ.Α. Οικον. 6701/511/5-2-87 (Β' 91): Παροχή εγγύησης του Δημοσίου προς την ΑΤΕ για την κάλυψη ρυθμιζόμενων οφειλών εγγυημένων δανείων σε γεωργοκτηνοτρόφους, που οι καλλιέργειές τους ζημιώθηκαν από έκτακτα περιστατικά (πλημμύρες, πυρκαγιές, ξηρασία κλπ.).

—Υ.Α. Οικον. 16570/1224/87 (Β' 146): Παροχή της εγγύησης του Δημοσίου

προς την ΑΤΕ για τη δανειοδότηση νέων γεωργών στα πλαίσια του Κανονισμού 797/85 της ΕΟΚ.

—Υ.Α. Οικον. 20157/513/87 (Β' 115): Παροχή της εγγύησης του Δημοσίου προς την ΕΤΕ για τη χορήγηση δανείου ποσού μέχρι 1 δισ. στον ΕΟΜΜΕΧ για χρηματοδότηση Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων.

—Απόφ. ΕΝΠΘ, συνεδρ. 359/10-6-87 (Α' 126): Έγκριση σύστασης από την ΑΤΕ ανώνυμης εταιρείας χρηματοδοτικής μίσθωσης.

—Πράξη Διοκ. Τρ. Ελλ. 1145/22-9-87 (Α' 177): Χρηματοδότηση του Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΠ) από την ΑΤΕ και τις εμπορικές τράπεζες έναντι ενισχύσεων του FEOGA.

—Σύμβαση Ελλ. Δημοσίου - ΑΤΕ 9-10-87 (Α' 181): Χρηματοδότηση του τηρούμενου στην ΑΤΕ Ειδικού Λογαριασμού (ΕΛΕΓΠ) του Ελληνικού Δημοσίου, κατά το 1986, με το ποσό των 24.300.000.000 δρχ.

—Με την με αρ. 110) 10-9-87 απόφαση του ΔΣ του Ο.Κ.Α.Α. θάσει της Υ.Α. Γεωργ. Εμπορ. Α 1-6016/27-7-87 καθορίστηκαν τα κριτήρια και δικαιολογητικά σχετικά με τη μίσθωση των κενών καταστημάτων και λοιπών χώρων εμπορίας γεωργικών προϊόντων της Κεντρικής Λαχαναγοράς Αθηνών από πρωτοβάθμιες και τριτοβάθμιες συνεταιριστικές γεωργικές οργανώσεις (αλλά και ιδιωτικές επιχειρήσεις).

—Με την Πράξη 959/10-3-87 του Διοικητού της Τραπέζης Ελλάδος δίνεται η ευχέρεια στις Τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα και σε θυγατρικές τους Ανώνυμες Εταιρείες, να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους στο εξαγωγικό FACTORING.

Με το νέο αυτό θεσμό μπορούν να διασφαλιστούν οι εξαγωγείς από πιστωτικούς κινδύνους και παράλληλα να προεξοφλούν τις βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις τους προς τους εισαγωγείς πελάτες τους. (Από Δελτίο Τύπου της ΑΤΕ).

—Με το νόμο 1665/86 θεσπίστηκε και στην Ελλάδα ο θεσμός της χρηματοδοτικής μίσθωσης (X/M) παραγωγικού εξοπλισμού, που εξασφαλίζει σημαντικά πλεονεκτήματα σε σχέση με τις παραδοσιακές μορφές χρηματοδοτήσεις, όπως η διευκόλυνση δυναμικών επιχειρηματιών, ιδιαίτερα νέων, που αδυνατούν να εξασφαλίσουν τραπεζική χρηματοδότηση από έλλειψη εγγυήσεων ή και ιδίων διαθεσίμων.

Η χρηματοδοτική μίσθωση στον αγροτικό τομέα μπορεί να εφαρμοστεί στους μεμονωμένους αγρότες καλλιεργητές, στους γεωργικούς συνεταιρισμούς, στις γεωργικές διομηχανίες, στα μέσα μεταφοράς των γεωργικών προϊόντων (φορτηγά, ψυγεία, πλοία κλπ.), στην ιχθυοκαλλιέργεια, στα πυρεσθετικά μέσα για την προστασία του δασικού πλούτου κλπ.

Ακόμα παρέχει τη δυνατότητα ευνοϊκής αντιμετώπισης περιπτώσεων όπως:

- Εποχιακό LEASING - Εφαρμογή χρηματοδοτικής μίσθωσης, ανάλογα με τις εποχιακές ανάγκες, για μηχανήματα καλλιέργειας, συλλογής συντήρησης και διακίνησης αγροτικών προϊόντων, π.χ. βαμβακοσυλλεκτικές μηχανές, φορτηγά αυτοκίνητα, αυτοκίνητα - ψυγεία, πλοία - ψυγεία κλπ.

- LEASING για επενδύσεις εγκαταστάσεων καθαρισμού αποβλήτων ή βιολογικού καθαρισμού σε γεωργικές διομηχανίες παλαιές και νέες, που παρά το ότι προβλέπονται υποχρεωτικά μέσα στα επενδυτικά σχέδια, αποφεύγονται σαν δαπάνες, γιατί επιδρούνουν προσθετικά και σε υψηλό ποσοστό τη συνολική επένδυση.

Δ) Φορολογικά.

- Υ.Α. Οικον. Σ. 385) Πολ. 32/87: Χρόνος έκδοσης εκκαθαρίσεων στις περιπτώσεις πώλησης αγροτικών προϊόντων από συνεταιριστικές οργανώσεις για λογαραρισμό παραγωγών.
- Εγκ. Οικον. Σ. 1632/144/87: Εκδιδόμενα φορολογικά στοιχεία από Συνεταιρισμούς στις περιπτώσεις διάθεσης αγαθών σε παραγωγούς.
- Εγκ. Οικον. Σ. 975/89/87: Έκδοση τιμολογίων πώλησης αγροτικών προϊόντων από τον παραγωγό τους.
- Εγκ. Υπ. Οικον. Π. 15578/3642/18-8-87: Οδηγίες για την εφαρμογή της Υ.Α. Οικον. Π. 3082/2516/87 περί επιστροφής ΦΠΑ.
- Εγκ. Υπ. Οικον. Ι. 706/3 Πολ. 167: Σχετικά με εκδιδόμενα φορολογικά στοιχεία για τη διακίνηση αγροτικών προϊόντων από συνεταιρισμούς παραγωγών και εμπόρων.
- Εγκ. Υπ. Οικον. Σ. 1904/3073/734: Αποφορολόγηση αγροτικών προϊόντων.
- Υ.Α. Οικον. Π. 5514/3610/14-8-87: Τροποποίηση της Υ.Α. Οικον. Π. 3082/2516/13-5-87 περί επιστροφής ΦΠΑ.

Ε) Ασφαλιστικά.

- Εγκ. ΙΚΑ 28/86: Ασφάλιση μελών ΑΣΟ στο ΙΚΑ.
- Απόφ. ΔΣ ΙΚΑ αρ. 11/9-11-86 (Β' 56): Κατάταξη σε ασφαλιστικές κλάσεις και καθορισμός των κατά μήνα ημερών εργασίας στην ασφάλιση των μελών: α) της Συνεργατικής Καθαριστών Οχημάτων ΗΑΠΑΠ και β) της Συνεργατικής Φορτών Σιδηροδρομικών Δικτύων Αθηνών.
- Απόφ. 492/86 ΔΣ ΙΚΑ (Β' 944): Κατάταξη σε ασφαλιστικές κλάσεις και καθορισμός των ημερών εργασίας στην ασφάλιση κατά μήνα των μελών Σωματείων Συνεταιρισμών και Συνεργατικών για το έτος 1987.

ΣΤ) Υπαλληλικά.

- Εγκ. Υπ. Οικον. Ε. 9253/86 (ΔΕΝ 43/87 σ. 116): Περί φορολογίας αποζημιώσεων σε συνεταιριστικούς υπαλλήλους.
- Υ.Α. Υγείας Φ. 23 1168/87 (Β' 264): Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεως και Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Γ.Σ.Ο.
- Π.Δ. 198/15-6-87 (Α' 92): Κανονισμός Οικονομικής Οργάνωσης και Λογιστικής λειτουργίας του Ταμείου Συντάξεων και Πρόνοιας Προσωπικού ΑΤΕ.
- Υ.Α. Υγείας Β.23/1270/4-8-87 (Β' 395): Τροποποίηση άρθρου 20 παρ. 6 του Καταστατικού του Ταμείου Σύνταξης και Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Γεωργικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

Ζ) Εκπαίδευση.

- Π.Δ. 337/27-8-87 (Α' 154): Ωρολόγια και αναλυτικά προγράμματα ημερησίων και εσπερινών Τεχνικών - Επαγγελματικών Σχολών για τις ειδικότητες: Μηχανολόγων, Ηλεκτρολόγων, Ηλεκτρονικών, Γεωργοκτηνοτρόφων, Υπαλλήλων γραφείων και εμπορικών καταστημάτων, Αργυροχρυσόχόων, Ωρολογοποιών, Βοηθών Κλωστοϋφαντουργίας και Μεταλλευτικών της δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Περιλαμβάνονται γενικά και ειδικά μαθήματα περί Συνεταιρισμών.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

φτιάχνει το σήμερα χτίζει το αύριο!

Η Αγροτική Τράπεζα σήμερα υλοποιεί τα όνειρα και τις ελπίδες του λαού μας. Η προοπτική μιας Ελλάδας οικονομικά και πολιτιστικά αναπτυσσόμενης είναι κυρίαρχός στόχος της Αγροτικής Τράπεζας. Για την επιτυχία του στόχου αυτού η Αγροτική Τράπεζα κινεί, χωρίς κερδοσκοπική αντίληψη, τα χρήματα όλων μας, δυναμικά και αποδοτικά για όλους τους Έλληνες.

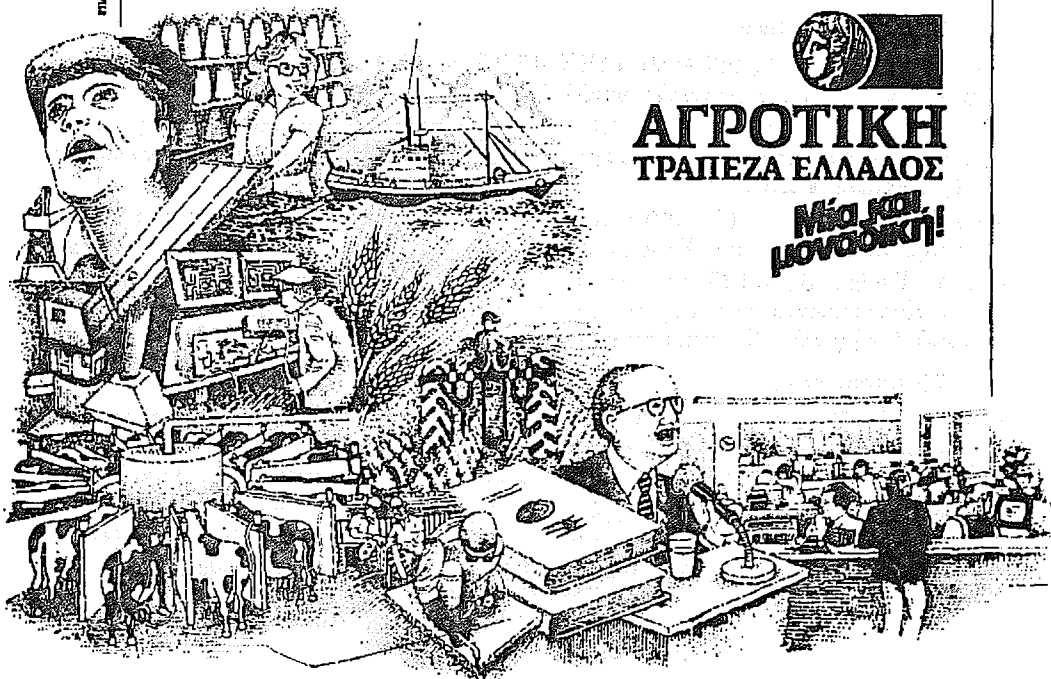
Έτσι, η Αγροτική Τράπεζα εκουγχρονίζει και βιομηχανοποιεί την παραδοσιακή γεωργική παραγωγή. Ιδρύει Συνεταιριστικές Βιομηχανίες

που τις στελεχώνει με ειδικούς, ενώ παράλληλα παρέχει προηγμένη τεχνολογική στήριξη και χορηγεί δάνεια με νέα Αντίληψη για την Αγροτική Πίστη.

Αλλά η συμμετοχή της και σε άλλους παραγωγικούς τομείς της δημόσιας ζωής της χώρας είναι σημαντική και ουσιαστική, όπως σημαντική και ουσιαστική είναι η παρέμβασή της και στον αγώνα για την πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.

Αυτή είναι η Αγροτική Τράπεζα, σήμερα!

ΠΙΣΤΗ ΑΝΑΡΧΗ

**ΑΓΡΟΤΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ**

**Μία και
μοναδική!**

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ 1541/1985 ΚΑΙ 504/1976

Παραθέτουμε στη συνέχεια το κείμενο του άρθρου 9 του νόμου 1697) 87 (Φ. Ε.Κ. 57 τεύχος Α) με το οποίο επιφέρονται νέες τροποποιήσεις στους νόμους 1541) 1985 και 504) 1976 και επίσης κυρώνεται η Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου 17) 1987, η οποία δημοσιεύθηκε στο τεύχος 5 του περιοδικού μας. Για τις νέες αυτές τροποποιήσεις του ν. 1541) 85 είχε γίνει περιληπτική αναφορά στο τεύχος 6.

ΑΡΘΡΟ 9

Τροποποιήσεις ν. 1541) 1985

και ν. 504) 1976

1. Οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 17 του ν. 504) 1976 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Ο τρόπος, η διαδικασία, τα όργανα που γνωμοδοτούν ή αποφασίζουν για την πραγματοποίηση προμηθειών, έργων και εργασιών των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και συνεταιριστικών εταιρειών, καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας ύστερα από γνώμη της ΠΑΣΕΓΕΣ. Η γνώμη της ΠΑΣΕΓΕΣ διατυπώνεται εντός εύλογης προθεσμίας και οπωσδήποτε εντός τριών (3) μηνών από τη λήψη του σχετικού εγγράφου. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία, το προεδρικό διάταγμα εκδίδεται χωρίς τη γνώμη της ΠΑΣΕΓΕΣ».

«3. Με το προεδρικό διάταγμα της προηγούμενης παραγράφου καθορίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με: α) Τις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν απαιτείται η διενέργεια διαγωνισμού για την πραγματοποίηση έργου. β) τους όρους συμμετοχής στους διαγωνισμούς, τις διακηρύξεις και τις δημοσιεύσεις, γ) τη διεξαγωγή των διαγωνισμών και την έγκριση των αποτελεσμάτων, δ) τη σύνταξη και υπογραφή των συμβάσεων, ε) τη συγκρότηση επιτροπών για τη διενέργεια των διαγωνισμών, τη διατύπωση γνώμης για το αποτέλεσμα αυτών, την παραλαβή των έργων προμηθειών κλπ. και στ) κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετική με την πραγματοποίηση προμηθειών έργων και εργασιών των συνεταιριστικών οργανώσεων και συνεταιριστικών εταιρειών.

Στις επιτροπές προμηθειών ή εκτέλεσης έργων μπορούν να μετέχουν και υπάλληλοι του Υπουργείου Γεωργίας ή άλλων φορέων του δημόσιου τομέα, εφόσον πρόκειται για έργα ή προμήθειες που επιχορηγούνται από το Δημόσιο ή φορείς του δημόσιου τομέα. Σε κάθε άλλη περίπτωση η συμμετοχή υπαλλήλων του Δημοσίου ή φορέων του δημόσιου τομέα είναι δυ-

νατή, ύστερα από αίτηση της ενδιαφερόμενης συνεταιριστικής οργάνωσης ή συνεταιριστικής εταιρείας».

2. Στο άρθρο 17 του ν. 504) 1976 προστίθεται παρ. 4' το κείμενο της οποίας έχει ως εξής:

«4. Η μη τήρηση των όρων, προϋποθέσεων και διαδικασιών του διατάγματος που προβλέπεται από τις παρ. 2 και 3 συνεπάγεται ακυρότητα της σχετικής σύμβασης».

3. Κυρώνεται και έχει ισχύ νόμου από την ημερομηνία που δημοσιεύθηκε η αριθ. 17) 2.1. 1987 απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου «Τρόποποίηση διατάξεων του Ν. 1541/1985 «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις» (ΦΕΚ 2/τ.Α./9.1.1987).

4. Η παράγραφος 3 του άρθρου 4 του ν. 1541/85, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Δεν επιτρέπεται η ίδρυση δεύτερου αγροτικού συνεταιρισμού μέσα στην ίδια περιφέρεια. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η ίδρυση και λειτουργία μέσα στην ίδια περιφέρεια:

α. Περισσότερων του ενός συνεταιρισμών σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, με πληθυσμό τουλάχιστον τριών χιλιάδων (3.000) κατοίκων και

β. αγροτικών συνεταιρισμών ειδικού σκοπού με αντικείμενο τη ζωική παραγωγή και τα προϊόντα της, την εκτέλεση δασικών εργασιών (δασικοί συνεταιρισμοί), την παραγωγή αλιευτικών, σπρωτοτροφικών και μελισσοκομικών προϊόντων (αλιευτικοί, σπρωτοτροφικοί και μελισσοκομικοί συνεταιρισμοί), ανθοκομικών και καλλωπιστικών φυτών (ανθοκομικοί συνεταιρισμοί), την εκτροφή γουνοφόρων ζώων, την αγροτική βιοτεχνία και οικοτεχνία και την κοινή γεωργική, κτηνοτροφική και δασική εκμετάλλευση. Η ίδρυση δεύτερου αγροτικού συνεταιρισμού του ίδιου ειδικού σκοπού στην ίδια περιφέρεια δεν επιτρέπεται.

5. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 6 του ν. 1541) 85 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Για τη σύσταση περισσότερων του ενός συ-

νεταιρισμών μέσα στην ίδια περιφέρεια, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παρ. 3 του άρθρου 4 του νόμου αυτού, απαιτείται η σύνταξη και υπογραφή του καταστατικού από τριακόσια (300) ιδρυτικά μέλη».

6. Το εδάφιο ζ' της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 1541/85 μεταφέρεται ως πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του ίδιου άρθρου και αναριθμούνται ανάλογα τα επόμενα εδάφια.

7. Στο τέλος της παραγράφου 4 του άρθρου 11 του ν. 1541/85 προστίθεται η φράση: «με εξαίρεση τα μέλη των μελισσοκομικών συνεταιρισμών».

8. Μετά την παρ. 11 του άρθρου 28 του ν. 1541/85 προστίθενται νέες παράγραφοι 12 και 13, οι οποίες έχουν ως εξής:

«12. Δεν μπορεί να εκλεγεί μέλος του διοικητικού συμβουλίου εκείνος που:

α) καταδικάστηκε με αμετάκλητη απόφαση σε οποιαδήποτε ποινή για κλοπή, απάτη, υπεξαίρεση, (κοινή ή στην υπηρεσία), εκδίωξη, πλαστογραφία, ψευδορκία, απιστία, δωροδοκία, παράβαση καθήκοντος, υπαρπαγή ψευδούς δεδαιώσεως, υπεξαγωγής εγγράφου, λαθρεμπορία, κατοχή, χρήση και εμπορία ναρκωτικών.

β) Στερήθηκε τα πολιτικά του δικαιώματα για όσο χρόνο διαρκεί η στέρηση.

γ) Ασκεί ή μετέχει μέσω της συζύγου του ή των συνοικόντων τέκνων του σε επιχείρηση με σκοπούς όμοιους με εκείνους που επιδιώκει ο συνεταιρισμός.

13. Εάν κατά τη διάρκεια της θητείας του διοικητικού συμβουλίου δημιουργηθεί σε μέλος του κώλυμα από τα αναφερόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, το μέλος αυτό εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμά του».

9. Μετά την παρ. 5 του άρθρου 31 του ν. 1541/85 προστίθεται νέα παράγραφος 6, η οποία έχει ως εξής:

«6. Οι διατάξεις των παρ. 12 και 13 του άρθρου 28 του παρόντος νόμου έχουν εφαρμογή και στα μέλη του εποπτικού συμβουλίου».

10. Οι περιπτώσεις α' και β' της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 1541/85 αντικαθίστανται ως εξής:

α) Τη νόμιμη λειτουργία των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και συνεταιριστικών εταιρειών, ιδίως την τήρηση από τα όργανά τους του νόμου, του καταστατικού και των κανονισμών.

β) Το διαχειριστικό και λογιστικό έλεγχο

των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και συνεταιριστικών εταιρειών και γενικά την παρακολούθηση της οικονομικής τους κατάστασης».

11. Η περίπτωση δ' της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 1541/85 αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) Την υποβοήθηση των εποπτικών συμβουλίων των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους».

12. Οι παράγραφοι 5, 6 και 7 του άρθρου 32 του ν. 1541/85 αντικαθίστανται ως εξής:

«5. Το προεδρικό διάταγμα για τη συγκρότηση του σώματος προβλέπει ιδίως τη διάρθρωση τις αρμοδιότητες, την οργάνωση και λειτουργία της κεντρικής υπηρεσίας και των περιφερειακών γραφείων, τις θέσεις και τη διάκρισή τους κατά βαθμούς του ελεγκτικού και λοιπού προσωπικού του σώματος, τα πρόσωπα, τον τρόπο πρόσληψης και χορήγησης αποδοχών, το ύψος των οποίων σε περίπτωση αδυναμίας κατάρτισης ειδικής συλλογικής σύμβασης εργασίας ρυθμίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας έπεται από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου του σώματος, την υπηρεσιακή κατάσταση και εξέλιξη, τα ειδικότερα καθήκοντα, δικαιώματα και υποχρεώσεις των πειθαρχικό έλεγχου, τους όρους και τη διαδικασία απόλυσης του ανωτέρω προσωπικού.

Η εργασιακή σχέση του προσωπικού αυτού διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 3 παρ. 1 του ν. 1859/1941 (ΦΕΚ 215) και 3 του β.δ. 23/30.7.1946 (ΦΕΚ 226 Α').

Προβλέπει επίσης τα των αμοιβών των μελών και του γραμματέα του διοικητικού συμβουλίου του σώματος, των οποίων οι όροι και οι προϋποθέσεις καταβολής, καθώς και το ύψος αυτών ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας μετά από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου.

6. Με κανονισμούς εσωτερικής υπηρεσίας, που συντάσσονται από το διοικητικό συμβούλιο και εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες που αφορούν θέματα λειτουργίας του διοικητικού συμβουλίου, προμηθειών και διαχείρισης.

7. Κατά την εκτέλεση της εργασίας τους οι ελεγκτές είναι ανεξάρτητοι.

Οποιαδήποτε παρέμβαση στο έργο τους απα-

γορεύεται. Οι ελεγκτές υποχρεούνται να τηρούν εχεμύθεια για ό,τι μαθαίνουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Οι λεπτομέρειες που αφορούν τη διαδικασία και τον τρόπο ελέγχου, καθώς και την επιθεώρηση του έργου των ελεγκτών ρυθμίζονται με ειδικό κανονισμό που συντάσσεται από το διοικητικό συμβούλιο του σώματος και εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας.

13. Οι παράγραφοι 8 και 9 του άρθρου 32 του ν. 1541)85, οι οποίες αντικαταστάθηκαν με τις παραγράφους 9 και 10 αντίστοιχα του άρθρου 32 του ν. 1644)1986, αντικαθίστανται ως εξής:

«8. Οι ελεγκτές δικαιοούνται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους να ελέγχουν τα βιβλία τους λογαριασμούς και κάθε άλλο στοιχείο που κρίνεται χρήσιμο για την πλήρη και επιτυχή εκτέλεση του έργου τους.

Οφείλουν να εξακριβώνουν την αλήθεια και νομιμότητα των εγγράφων στα βιβλία και στα διάφορα στοιχεία των ελεγχόμενων, ιδίως δε να ελέγχουν τον ισολογισμό και τα αποτελέσματα χρήσεως των συνεταιριστικών οργανώσεων και εταιρειών και να διαπιστώνουν την ακρίβεια, την ειλικρίνεια και τη νομιμότητα των περιεχομένων. Αν κατά τη διενέργεια οποιουδήποτε ελέγχου οι ελεγκτές αντιμετωπίσουν θέματα για τα οποία δεν έχουν τις απαραίτητες ειδικές γνώσεις (όπως εκτίμηση αξίας εκτελεσθέντος κτιριακού έργου κλπ.), μπορούν να ζητήσουν από το διοικητικό συμβούλιο το διορισμό εμπειρογνώμονα. Το διοικητικό συμβούλιο σε περίπτωση αποδοχής του αιτήματος αποφασίζει το διορισμό αυτού, καθορίζοντας συγχρόνως την χροιά και τον τρόπο καταβολής της. Οι ελεγκτές υποβάλλουν το πόρισμα των εργασιών τους στο εποπτικό συμβούλιο της οργάνωσης για να το ανακοινώσει στη γενική συνέλευση των μελών της συνεταιριστικής οργάνωσης που ελέγχθηκε, στο όργανο, στην οργάνωση ή στα μέλη που ζήτησαν, σύμφωνα με την παρ. 10^α του άρθρου αυτού, τη διενέργεια ελέγχου. Αν από το πόρισμα του ελέγχου προκύπτει ότι έχουν συντελεσθεί πράξεις τιμωρούμενες από τις διατάξεις του ποινικού κώδικα, το εποπτικό συμβούλιο για τις συνεταιριστικές οργάνώσεις ή το διοικητικό συμβούλιο για τις οργανώσεις που στερούνται του οργάνου αυτού, υποχρεούται μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών να υποβάλει το πόρισμα ή σχετική έκθεση στην αρμόδια ει-

σαγγελική αρχή.

9. Οι ελεγκτές ευθύνονται συμμέτρως για κάθε ζημιά που με δόλο ή από δαριά αμέλεια προκάλεσαν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους».

11. Η παράγραφος 10 του άρθρου 32 του ν. 1541)85 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Ο έλεγχος είναι τακτικός και έκτακτος.

Ο τακτικός έλεγχος διενεργείται κάθε δύο (2) χρόνια τουλάχιστον και είναι γενικός.

Ο έκτακτος έλεγχος διενεργείται:

α) Ύστερα από αίτηση της ΠΑΣΕΤΕΣ, του διοικητικού συμβουλίου, του εποπτικού συμβουλίου, της γενικής συνέλευσης της αγροτικής συνεταιριστικής οργάνωσης ή του ενός πέμπτου (1/5) των συνεταίρων ή των αντιπροσώπων, του διοικητικού συμβουλίου ή της γενικής συνέλευσης των ανώνυμων εταιρειών, των διαχειριστών ή των νόμιμων εκπροσώπων των προσωπικών εταιρειών.

β) Ύστερα από εντολή του νομάρχη για τις πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις και τις συνεταιριστικές εταιρείες που έχουν την έδρα τους στο νομό και του Υπουργού Γεωργίας για όλες τις άλλες συνεταιριστικές οργανώσεις, τους συνεταιριστικούς οργανισμούς και τις συνεταιριστικές εταιρείες.

Η πρόσκληση ή εντολή απευθύνεται στο διοικητικό συμβούλιο του σώματος ή τα εξουσιοδοτημένα απ αυτό όργανα.

Ο έλεγχος του εδαφίου αυτού περιορίζεται στα θέματα των εδαφίων α' και β' της παρ. 2 αυτού του άρθρου. Η έκταση και το περιεχόμενο του έκτακτου ελέγχου προσδιορίζεται από την πρόσκληση ή εντολή».

15. Μετά την παράγραφο 10 του άρθρου 32 του ν. 1541)85 προστίθενται νέες παράγραφοι 11 και 12 ως εξής:

«11. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας και προκειμένου περί του χρόνου έναρξης ελέγχου των συνεταιριστικών εταιρειών και του Υπουργού Εμπορίου, καθορίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

12. Η εποπτεία και ο έλεγχος του Υπουργείου Εμπορίου στις ανώνυμες εταιρείες δε τίθενται από τις διατάξεις του άρθρου αυτού».

16. Η παράγραφος 1 του άρθρου 47 του ν.

1541)85 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αγροτικοί συνεταιρισμοί, που έχουν την έδρα τους στον ίδιο νομό, συνιστούν την ένωση αγροτικών συνεταιρισμών του νομού.

Σε κάθε νομό συνιστάται μόνο μια ένωση αγροτικών συνεταιρισμών.

Κατ' εξαίρεση, μετά από πρόταση της ΠΑΣΕΕΣ και απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, συνεταιρισμοί ειδικού σκοπού της παρ. 3 του άρθρου 4 του νόμου αυτού μπορούν να συνιστούν ένωση αγροτικών συνεταιρισμών ειδικού σκοπού. Η περιφέρεια της ένωσης αυτής μπορεί να είναι και ευρύτερη των ορίων ενός νομού».

17. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 1541)85 όπως ισχύει, τροποποιείται ως εξής:

«Οι κεντρικές κλαδικές συνεταιριστικές ενώσεις έχουν περιφέρεια ολόκληρη την επικράτεια και συνιστώνται για ένα μόνο συγκεκριμένο κλάδο παραγωγής ή βασικό προϊόν από αυτά που ενδεικτικά αναφέρονται παρακάτω»:

18. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 51 του ν. 1541)85 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Το καταστατικό της Κεντρικής Κλαδικής Συνεταιριστικής Ένωσης μπορεί να ορίζει και διαφορετικό τρόπο εκπροσώπησης των ενώσεων ενιαία για όλες τις ενώσεις - μέλη της».

19. Η προθεσμία της παρ. 3 του άρθρου 63 παρατείνεται για δύο (2) ακόμη μήνες από την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού.

20. Η παράγραφος 7 του άρθρου 63 του ν. 1541)85, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Η συνεταιρική μερίδα, που έχει καταβληθεί από τα μέλη των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων που συγχωνεύονται, απαιρείται από τη συνεταιρική μερίδα του άρθρου 16 παρ. 2. Αν απομένει υπόλοιπο, καταβάλλεται σε πέντε (5) ισόποσες ετήσιες δόσεις».

21. Όπου στην παρ. 1 του άρθρου 65 του ν. 1541)85 αναφέρεται η ένωση αγροτικών συνεταιρισμών του νομού, νοούνται οι ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών.

22. Μετά την παρ. 5 του άρθρου 65 προστίθεται νέα παράγραφος 6, η οποία έχει ως εξής:

«6. Για τη διενέργεια των αρχαιρεσιών που προβλέπονται στο άρθρο 76, για τον υπολογισμό του αριθμού των αντιπροσώπων στις κεντρικές ενώσεις, λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις των καταστατικών τους που ισχύουν κατά τη δημο-

σίευση αυτού του νόμου».

23. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 66 του ν. 1541)85, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν και για κάθε άλλη κοινοπραξία που υφίσταται κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού και δεν αναφέρεται ονομαστικά ανωτέρω».

24. Η παρ. 10 του άρθρου 66 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Οι διατάξεις του άρθρου 65 παρ. 5 και 6 εφαρμόζονται αναλόγως σε όλες τις κοινοπραξίες του άρθρου αυτού».

25. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 1541)85 όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Οι διατάξεις των άρθρων 21 παρ. 2 και 3, 28 παρ. 4 έως 9 και 48 παρ. 2 του νόμου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως στους αναγκαστικούς συνεταιρισμούς και τις ενώσεις τους που διατηρούνται.

Οι ψήφοι των μελών των ΤΟΕΒ στις τοπικές συνελεύσεις καθορίζονται ανάλογα με τη συνολική έκταση που κατέχει κάθε μέλος, η οποία βρίσκεται στην περιοχή δικαιοδοσίας του οργανισμού και εξυπηρετείται από τα έργα με την ακόλουθη κλίμακα:

Από 1 στρέμμα μέχρι 20 στρέμματα 1 ψήφος.
'Ανω των 20 στρεμμάτων 2 ψήφοι».

26. Η παράγραφος 4 του άρθρου 74 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Εάν και μετά την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου δεν υπάρξει δασικός συνεταιρισμός για να αναλάβει την εκμετάλλευση συντήρηση ή βελτίωση του δάσους, ο ιδιοκτήτης του μπορεί να προχωρήσει στην εκμετάλλευση, συντήρηση και βελτίωση του με αυτεπιστασία ή με εκμίσθωση σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 86)1969».

27. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 74 αντικαθίσταται ως εξής:

«... Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται μετά από πρόταση του Υπουργού Γεωργίας και ύστερα από γνώμη της ΠΑΣΕΕΣ, καθορίζονται η ακριβής διαδικασία, τα υποδείγματα συμφωνίας, οι εγγυήσεις και οι λοιπές λεπτομέρειες για την παραχώρηση της εκμετάλλευσης, συντήρησης και βελτίωσης δασών στους δασικούς συνεταιρισμούς...».

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ Ο.Σ.Υ.Γ.Ο.

Από την Ομοσπονδία Συνεταιριστικών Υπαλλήλων Γεωργικών Οργανώσεων εκδόθηκε στις 20 Οκτωβρίου η ακόλουθη ανακοίνωση:

«Με πολύ ανηυχία και προβληματισμό οι εργαζόμενοι στις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις παρακολουθούν εδώ και κάμποσο καιρό την σκανδαλογία που γίνεται σε βάρος του Συνεταιριστικού Κινήματος της Χώρας, που προφανώς καλλιεργείται από τους εχθρούς του, βιομηχάνους, πολυεθνικές κλπ. που φοβούνται το γιγάντωμά του.

Εκείνο όμως που δεν περιμέναμε ήταν, αυτό το κλίμα της επίθεσης, να επιβεβαιωθεί από τις δηλώσεις τόσο του Υπουργού Γεωργίας όσο και του Διοικητή της ΑΤΕ που φιλοξενήθηκαν και είχαν την ανάλογη προβολή την επόμενη μέρα από το σύνολο σχεδόν του Ημερήσιου Τύπου.

Εκτός από αυτά που κατά κόρο γράφτηκαν, ότι δηλαδή «το Συνεταιριστικό Κίνημα χρωστάει γύρω στα 350 δις», ότι «το Συνεταιριστικό Κίνημα είναι προβληματικό κλπ. εδώ και κάμποσο καιρό προστέθηκε η σκανδαλογία.

Είναι αλήθεια ότι τα τελευταία χρόνια το Συνεταιριστικό Κίνημα έχει να επιδείξει σημαντικό έργο σ' ένα μεγάλο πλέγμα οικονομικών δραστηριοτήτων. Το Συνεταιριστικό Κίνημα παρά τις αδυναμίες και τις ατέλειές του, έχει κάνει μεγάλα άλματα τα τελευταία χρόνια και έχει προσφέρει ανεκτίμητες υπηρεσίες στον Αγρότη, όπως τον περιορισμό των μεσαζόντων, τη δημιουργία Αγροτικών Βιομηχανιών, την αναβάθμιση της υγείας στο χωριό κλπ.

Σ' αυτή την κρίσιμη φάση που διέρχεται σήμερα το Συνεταιριστικό Κίνημα, λόγω του γε-

νικότερου ΑΝΑΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ του, δέχεται τις μεγαλύτερες επιθέσεις, τόσο από τα διάφορα κυκλώματα, όσο και από το ιδιωτικό κεφάλαιο. Και αυτό, γιατί; Για να παραμείνει στάσιμο και να θρόννε έτσι έδαφος όλοι αυτοί που θέλουν να το φρενάρουν. Σκόπιμα λοιπόν παρουσιάζονται όλα αυτά τα υπέρογκα ποιά. Σκόπιμα καλλιεργούν την ιδέα ότι το Συνεταιριστικό Κίνημα είναι προβληματικό. Και βέβαια σκόπιμα καλλιεργείται κλίμα σκανδαλογίας. Εδώ πρέπει να πούμε ότι επί δύο χρόνια οι επανειλημμένοι έλεγχοι που έγιναν, δεν απέδειξαν τίποτα το μεμπτό ή το ύποπτο.

Σε σύνολο 8.500 περίπου Συνεταιριστικών Οργανώσεων διαφόρων βαθμίδων, υποβλήθηκαν για διάφορες παραβάσεις 185 μηνύσεις. Κι από αυτές στη συντριπτική πλειοψηφία τους έχουν εκδοθεί αθωωτικές αποφάσεις από τα πονικά δικαστήρια, σύμφωνα άλλωστε και με καλύτερες δηλώσεις του Υπουργού Γεωργίας.

Η Ομοσπονδία μας δηλώνει για μια ακόμα φορά ότι δεν είναι διατεθειμένη να καλύψει κανενός είδους παραλείψεις και ατασθαλίες μέσα στο Συνεταιριστικό Κίνημα, διαφωνεί όμως ριζικά με την υπέρμετρη και σκόπιμη διόγκωση κάποιων μειονομένων περιστατικών, που σαν στόχο έχουν την καταράκωση του θεσμού, και τη συρρίκνωση των Συνεταιριστικών δραστηριοτήτων.

Οι εργαζόμενοι στις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις δηλώνουν ότι δεν θα επιτρέψουν τη συρρίκνωση του Συνεταιριστικού Κινήματος και θα αγωνιστούν για την παραπέρα διεύρυνσή του, έτσι ώστε να αποτελέσει το βασικό μοχλό ανάπτυξης της Αγροτικής οικονομίας και έναν από τους κύριους της Εθνικής Οικονομίας».

ΘΕΡΜΗ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

προς τους αποδέκτες του περιοδικού που δεν έχουν τακτοποιήσει τη συνδρομή έτους 1987. Μην ξεχνάτε ότι το περιοδικό στηρίζεται μόνο σ' αυτή.

Εμβάσματα στον Ταμία κ. Νικ. Πατρίκιο, Καλλιρρόης 12 Αθήνα 11743, τηλ. 9226.777 (εσωκλείεται έντυπο επιταγής).

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ Α. Ε.

**Σωστή λίπανση
σημαίνει:**

- ΚΑΛΗ ΣΟΔΕΙΑ
- ΠΟΙΟΤΗΤΑ και
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΑΘΗΝΑ: Κεφαλληνίας 46 & Πατησίων - Τ.Κ. 112 51

Τηλ. 8648225 - 8648715 - 8648793 - TLX: 224116 - 224653 SYEL GR

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΠΕΙΡΑΙΑΣ: Κλαπανάρα 4 - Τ.Κ. 186 48

Τηλ. 4331481-4 — TLX 241430 SYEL GR

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Τσιμισκή 33 ή Τ.Κ. 546 24

Τηλ. (031) 220591 - 220859 — TLX 410386 SYEL GR

ΚΑΒΑΛΑ: Ομονοίας 54 - Τ.Κ. 653 02

Τηλ. (051) 836948-9 — TLX 452325 SYEL GR

ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ: Φιλίππου 1 - Τ.Κ. 502 09

Τηλ. (0463) 22377 - 23377 — TLX 432331 SYEL GR

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

● Χρηματοδότηση Συνεταιρισμών για αγροτικά προϊόντα.

Η Επιτροπή πιστώσεων της ΑΤΕ μετά από πρόταση του Προέδρου της ΠΑΣΕΓΕΣ, αποφάσισε την κατά 100% χρηματοδότηση των Συνεταιριστικών Οργανώσεων για την συγκέντρωση των αγροτικών προϊόντων. Πρόσθετα και οι Οργανώσεις που έχουν χρηματοδοτηθεί με το 80% μπορούν να ζητήσουν συμπληρωματική χρηματοδότηση.

● Σεμινάριο για την τεχνολογία στα θερμοκήπια.

Δυήμερο σεμινάριο οργανώνεται από την ΑΤΕ, για επιστημονική ενημέρωση του προσωπικού της που ασχολείται με θέματα θερμοκηπιακής παραγωγής, αλλά και των ενδιαφερομένων γεωτεχνικών κλπ. ειδικών επιστημόνων.

Με την πρωτοδοουλία αυτή, η ΑΤΕ αξιοποιεί τις δυνατότητες χρηματοδότησης και τεχνικής υποστήριξης από την ΕΟΚ, που προσφέρει το Κοινωνικό «Πρόγραμμα Τεχνολογικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης» (COMETT).

Στη διάρκεια των εργασιών του σεμιναρίου, θα γίνουν επίσης συζητήσεις για την εξέλιξη του κλάδου στην Ελλάδα και για τις προοπτικές ανάπτυξης της θερμοκηπιακής παραγωγής.

● Αύξηση καταθέσεων ΑΤΕ

Όπως ανακοινώθηκε από το Διοικητή της ΑΤΕ κ. Θεοδ. Δημόπουλο στις 11.11.87, ιδιαίτερα εντυπωσιακός είναι ο ρυθμός αύξησης των καταθέσεων στην ΑΤΕ κατά το 1987, όπου έφθασαν (30.10.87) τα 637 δισ. δρχ. έναντι 531 δισ. δρχ. στις 31.12.86, δηλ. αυξήθηκαν κατά 20%. Ο ρυθμός αύξησης των καταθέσεων αυτών στα αστικά κέντρα είναι υψηλότερος από τον αντίστοιχο ρυθμό των αγροτικών περιοχών εξασφαλίζοντας τη διοχέτευση πόρων από το Κέντρο προς την περιφέρεια, την ανάπτυξη της οποίας χρηματοδοτεί η ΑΤΕ.

Με τις εξελίξεις αυτές, η ΑΤΕ σταθεροποιείται στη 2η θέση μεταξύ των Ελληνικών Τραπεζών με βάση το ύψος των καταθέσεων.

● Διεθνές Σεμινάριο

Η ΑΤΕ σε συνεργασία με τον ΟΟΣΑ διοργανώνει ένα διεθνές σεμινάριο με θέμα «Κινητοποίηση αποταμιεύσεων και κοινωνική προστασία», που έγινε στις 11 - 12 Δεκεμβρίου στην αίθουσα του Εμποροβιομηχανικού Επιμελητηρίου.

● Συνεταιριστική Σχολή

Λειτουργεί από τις 21 Σεπτεμβρίου μέχρι 18 Δεκεμβρίου 1987, σε αίθουσα της Συνεταιριστικής Σχολής Θεσσαλονίκης, τρίμηνη βασική Συνεταιριστική Εκπαίδευση για συνεταιριστικούς υπαλλήλους αποφοίτους Λυκείου. Ο αριθμός των σπουδαστών είναι περιορισμένος (30). Η ΠΑΣΕΓΕΣ αναλαμβάνει όλα τα έξοδα λειτουργίας της Σχολής, χωρίς καμιά οικονομική επιβάρυνση των συνεταιριστικών οργανώσεων που υποδεικνύουν τους σπουδαστές, ούτε και των σπουδαστών, στους οποίους εξασφαλίζει ημερήσια αποζημίωση.

Η περίοδος αυτή είναι η πρώτη της εκπαιδευτικής περιόδου 1987-88. Οι επόμενες θα λάβουν χώρα από Ιανουάριο - Μάρτιο 1988 και Απρίλιο - Ιούνιο 1988.

Την προηγούμενη περίοδο 1986-87 αποφοίτησαν από τη Σχολή 68 σπουδαστές, αφού παρακολούθησαν με επιτυχία συνεταιριστικά μαθήματα ιδεολογίας, οικονομίας, δικαίου λογιστικής, μάρκετινγκ, στατιστικής και δημοσίων σχέσεων.

Ακόμη την προηγούμενη εκπαιδευτική περίοδο 1986-87 διοργανώθηκαν με επιτυχία 18 μεταεκπαιδευτικά σεμινάρια σε θέματα, που αφορούν άμεσα τους συνεταιρισμούς (ιδίως αναπτυξιακά και φορολογικά).

Προβλέπεται ακόμη να οργανωθούν σεμινάρια ενημέρωσης αιρετών στελεχών.

● Συνεδρίαση της EUROCOOP στην Ελλάδα.

Για πρώτη φορά συνεδρίασε το Δ. Σ. της EUROCOOP, κεντρικής οργάνωσης καταναλωτικών συνεταιρισμών της ΕΟΚ, στην Ελλάδα το Σεπτέμβριο του 1987 στο Συνεδριακό Κέντρο της ΔΕΘ, με θέματα που αφορούν το μέλλον και τη στενή συνεργασία των καταναλωτικών συνεταιρισμών της ΕΟΚ μεταξύ τους και εκτός ΕΟΚ.

Ιδιαίτερα τονίστηκε η αναγκαιότητα πρόσδεσης ατόμων νεαρής ηλικίας και ο ρόλος των καταναλωτικών συνεταιρισμών στη βελτίωση των όρων διατροφής, υγείας και ποιότητας ζωής. Η επόμενη συνεδρίαση θα γίνει στις Βρυξέλλες στις 6.5.1988.

● Η ΑΤΑ τρίτου τετραμήνου.

Με την αριθ. 787)Δ.1108)9.9.1987 απόφαση του κ. Υπουργού Εθνικής Οικονομίας καθορίστηκε το ποσοστό της Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής για το τετράμηνο Σεπτεμβρίου - Δεκεμβρίου 1987 σε 4,5%.

ΓΕΝΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΕΤΟΥΣ 1987

(Οι αριθμοί αναφέρονται στις σελίδες. Υπάρχει συνεχής ενιαία αρίθμηση)

- A**
- Αγαπητίδης Σωτ. 213 επ.
 - Αγροτική Οικονομία 88 επ., 167
 - Αγροτικοί Συνεταιρισμοί 3 επ., 9 επ., 25 επ., 35 επ., 44 επ., 81, 97 επ.
 - ΑΤΕ 99, 109, 155, 238, 243
 - Αμπελάκια 27
 - Ανάγν. Ινδίας, Συνεταιρισμοί 9 επ.
 - Αρχαιρείες Συνεταιρισμών 61, 81
 - Αρχοντάκης Κων)νος 44 επ.
 - Αστικοί Συνεταιρισμοί 19 επ., 43, 55 επ., 62, 99, 103 επ., 110 επ., 118
 - Αφεντάκης Ιωάν. 100 επ.
- B**
- Βιβλία 49 επ., 109, 167
 - Βιοτεχνικοί Συνεταιρισμοί 61 επ., 103 επ.
 - Βουλή των Ελλήνων 17 επ., 80, 174
- A**
- Δημητριάδου - Λαμπροπούλου Β. 17 επ., 81 επ., 139 επ., 205 επ., 233 επ.
 - Δημόπουλος Θεοδ. 155
 - Διεθνείς Οργανώσεις 205
 - Διεθνής Εκπροσώπηση 34
 - Διεθνής Συνεταιριστική Ένωση 119, 165
 - Δρούγκας Β. Τ. 51
- E**
- Εκκλησία και Συνεταιρισμοί 67 επ., 98
 - Εκπαίδευση Συνεταιριστική 33, 46 επ., 75 επ., 84, 166 επ.
 - ΕΛΛΗΝΟΓΡΗΚΗ 60, 170
 - ΕΛΚΕΠΑ 49 επ.
 - ΕΛΣΥ 74
 - Ε.Ο.Κ. 29 επ., 93 επ., 109, 119, 166
 - ΕΟΜΜΕΧ 103 επ.
 - Εταιρεία Φίλων Συνεργατισμού 1, 33 επ., 65, 96 επ., 101, 151 επ., 230 επ.
- Θ**
- Θεοδοσίου Παναγ. 3 επ.
 - Θεοφανίδης Σταύρος 167
- I**
- Ιλιαντζής Βασ. 185
- Ινδία, Συνεταιρισμοί 9 επ.
- Ισολογισμός Συνεταιρισμών 80
- K**
- Καζανός Γερ. 51
 - Καταναλωτής (CONSUM) 118
 - Καταναλωτικοί Συνεταιρισμοί 43, 62, 99
 - Κατσανίδης 46
 - ΚΕΟΣΕ 16, 171
 - Κηδεμονία Συνεταιρισμών 33
 - Κιμπούτς 213
 - Κλήμης Αριστ. 109, 133 επ., 153 επ., 167, 168
 - Κολύμβας Νικ. 100 επ.
 - ΚΕΟΣ 171
 - ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗ 170
 - ΚΥΔΕΠ 8, 27, 53, 61, 169
 - Κύπρος, Συνεταιρισμοί 225
- A**
- Αάμπος Κων)νος 51
 - Λυκίδης Παναγ. 137 επ.
- M**
- Μαρκούλης Κων)νος 53
 - Μέργος Γεώργιος 9 επ.
 - Μηλιάκος Δ.Ι. 51
 - Μουζακίτης Γρηγόρ 9 επ.
 - Μπαλτατζής Αλέξ. 133 επ., 147 επ. 200
- N**
- Νομοθεσία γενικά 61, 62, 81 επ., 157 επ., 233 επ., 239
 - Νομοθεσία επεξεργασίας 17 επ.
 - Νομοθεσία Κοινοτική 93 επ.
 - Νομοθεσία Φορολογική 62, 82 επ.
 - Ν. 1541)85 3 επ., 25 επ., 44 επ., 81, 97 επ.
 - Ν. 1667)86 55 επ., 110 επ.
- E**
- Ξάνθης Ε.Γ.Σ. 204
- O**
- ΟΗΕ και Συνεταιρισμοί 165
 - Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί 17 επ., 62, 84 επ., 177 επ.

—Ο.Σ.Υ.Γ.Ο. 243

—Ουδετερότητα Συνεταιρισμών 33, 42, 61, 63, 65, 96, 98, 139 επ., 151, 152

Π

—Πάνος Δημ. 67 επ.

—Παπαγεωργίου Κων)νος 51 επ., 71 επ., 93 επ., 109, 121 επ., 167, 168

—ΠΑΣΕΓΕΣ 34, 35 επ., 71 επ., 96, 97, 169

—Παπαχρήστου Χαρ. 88 επ.

—Προνόμια Συνεταιρισμών 202

—Πρωτονοτάριος Πέτρος 102

Σ

—Σακκής Μωυσής 52

—Σαμούτ Σπύρος 149

—Σαχπαζής Ευδ. 101

—ΣΕΒΑΘ 219

—ΣΕΚΕ 24, 172, 185, 224

—Σελλιανάκης Γεώργ. 51, 102, 220 επ.

—Σιβρόπουλος Ανδρον. 53

—Σιφνιώτης Κων. 167

—ΣΚΟΗ 171

—Σιλάρης Α. 175

—ΣΠΕ 59

—Στρογγύλης Γιάννης 32, 49 επ., 52

—Συγχώνευση Συνεταιρισμών 44 επ.

—ΣΥΚΚΙΚΗ 171

—Συμβούλιο Επικρατείας 17 επ.

—Συνέδριο Βρυξελλών 29 επ.

—ΣΥΝΕΡΓΑΑ 174

—Συνεταιρισμοί και Ανάπτυξη 51 επ., 93 επ., 221 επ.

—Συνεταιρισμοί, Γενικές κατευθύνσεις 35 επ., 121 επ.

—Συνεταιριστικά προβλήματα 3 επ., 42 επ., 44 επ., 63, 153 επ., 201

—ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ Ασφαλιστική 132, 172

—Συνεταιριστική Πολιτική 42 επ., 121 επ.

—Συνεταιριστική Σχολή Θεσσαλονίκης 46 επ., 243

—Συριέζης Ευάγγ. 63

—Σύρος ΕΓΕ 175

—Σώμα Ελεγκτών 201

Τ

—Τζωρτζάκη Φωτεινή 75 επ.

—Τζωρτζάκης Θεόδ. 147 επ.

—ΤΟΕΒ 174

—Τράπεζα Συνεταιρισμών 151

—Τρυφωνόπουλος Σπύρος 32

Υ

—Υπάλληλοι Συνεταιρισμών 157 επ., 202

—Υπουργείο Γεωργίας 63

Χ

—Χρέη Συνεταιρισμών 203, 220

—Χρηματοδότηση Συνεταιρισμών 81 επ., 167, 201, 243

Λόγω πληθώρας ύλης, το δεύτερο μέρος του Πρ. Διατάγματος για τους Οικοδομικούς Συνεταιρισμούς (ΦΕΚ Α/52/1987) θα δημοσιευθεί στο επόμενο τεύχος του περιοδικού. Ζητούμε την κατανόηση των συνδρομητών.

«SINETERISTIKI PORIA»

Cooperative Review - Published by the 'FRIENDS OF COOPERATION SOCIETY', 25 Koumoundourou Str., 104 37 Athens, Greece.

CONTENTS of No. 8/1987

	page
- Bas. Ilantzis, Forty years of activity of the Cooperative Union of Tobacco Growers of Greece	185
- Our Views	201
- B. L-D., International Organizations at the service of Cooperatives	205
- S. Agapitidis, Kibbutz, A sui-generis cooperative institution	213
- G. Sellianakis, Some considerations regarding the positions of the Governor of the Agricultural Bank of Greece about cooperative indebtedness	220
- Cooperation in Cyprus	225
- The General Meeting of the 'Friends of Cooperation Society'	230
- B. Lambropoulou-Dimitriadou, Current Cooperative Legislation	233
- Modifications of Laws 1541/85 and 504/76	239
- Views of the Federation of Cooperative Employees	243
- Cooperative and Agricultural News	245
- Index of 1987 material	246

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΔΡΑΣΗ — ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ — ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Τρίμηνη έκδοση του Επιστημονικού - Ιδεολογικού Σωματίου

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

Γραφεία: Κουμουνδούρου 25 (4ος όροφος) Αθήνα 10437 (τηλ. 52.47.162)

Ιδιοκτησία - Έκδοση: Εταιρείας των Φίλων του Συνεργατισμού

Υπεύθυνος κατά νόμο: Γιάννης Στρογγύλης (Πρόεδρος της Εταιρείας)
οδός Αιγίνης 62-64 Αθήνα 113 62 τηλ. 82.39.502.

Διεύθυνση για τη Σύνταξη: Αριστ. Ν. Κλήμης, Ασκληπιού 37, Γλυφάδα
16675 (τηλ. 89 49 123)

Συντακτ. Επιτροπή: Β. Δημητριάδου - Κ. Παπαγεωργίου - Γ. Σελλιανάκης

Εισφορές 1987: Για Νομικά Πρόσωπα δρχ. 2.000. Για άτομα δρχ. 1.000.

Εμβάσματα: Στον Ταμία κ. Νικ. Πατρίκιο, οδός Καλλιρρόης 12
Αθήνα 117 43 (τηλ. 92.26.777)

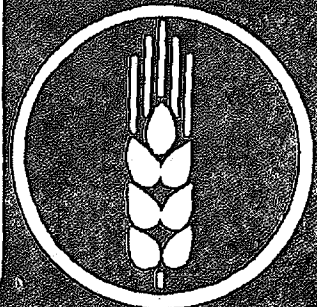
Τυπογραφείο: Νικήτα Κ. Καράλη, Γερανού 7 - Τηλ. 52 33 965

Κυκλοφορία 15.12.1987

Κάθε μέρα
ένα βήμα
μπροστά

Με τον αγρότη

ΚΥΔΕΠ

**ΤΑ ΚΕΡΔΟΦΟΡΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ
ΣΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΣΑΣ**

ΣΕΚΟΒΕ

ΒΙΟΧΥΜ

**Ε.Γ.Σ. ΛΕΣΒΟΥ
Ε.Γ.Σ. ΣΕΡΡΩΝ
Ε.Γ.Σ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ
Ε.Γ.Σ. ΛΑΚΩΝΙΑΣ**

**Α.Ε.Β.Ε. ΚΕΡΚΥΡΑΣ
Ε.Γ.Σ. ΗΛΕΙΑΣ - ΟΛΥΜΠΙΑΣ
Ε.Γ.Σ. ΝΑΞΟΥ
Ε.Γ.Σ. ΤΗΝΟΥ
Σ/σμός ΣΚΟΠΕΛΟΥ**

ΜΙΑ ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ

- Κονσέρβες
- Κατεψυγμένα Λαχανικά
- Χρυσή Πατάτα
- Τυριά
- Αλλαντικά
- Ελιές
- Ρύζι - Όσπρια
- Τουρσιά
- Λάδια - Πυρηνέλαια
- Χυμοί
- Κρασιά
- Δαμάσκηνα

**ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
ΓΙΑ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ**

Ελληνική Συνεταιριστική Εταιρία Διανομών - Εξαγωγών και Εισαγωγών Α.Ε.

Ακαδημίας και Γενναδίου 8· Αθήνα 142 τηλ: 36.42.311-13